

WILBUR
SMITH

AL
press

edice
AL

ŘEKA BOHŮ

ROMÁN ZE STARÉHO EGYPTA

edice
KLO/KAN

WILBUR SMITH

ŘEKA BOHŮ

Román ze starého Egypta

AL
press edice
KLOKAN

Copyright © Wilbur Smith, 1993
Translation © Václav Vanduch, 1995
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu RIVER GOD, 1993
přeložil Václav Vanduch
Redakční úprava Miroslav Kozák
Grafická úprava obálky Tomáš Řízek
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 1999
shop@alpress.cz
Vydání desáté, 2014
ISBN 978-80-7543-748-8

Ocenění Řeky bohů

„Epos o sexu, smrti a intrikách v Údolí králů... bohatě napsáno... nabito událostmi... výborné.“

WEEKEND TELEGRAPH

„Úžasně mytická látka... uváděné příběhy jsou skvělé.“

TIMES LITERARY SUPPLEMENT

„Evokativní na nejvyšší míru... Smithův popis neztrácí na síle ani po 500 stranách... /Řeka bohů/ má neochabující náboj.“

OBSERVER

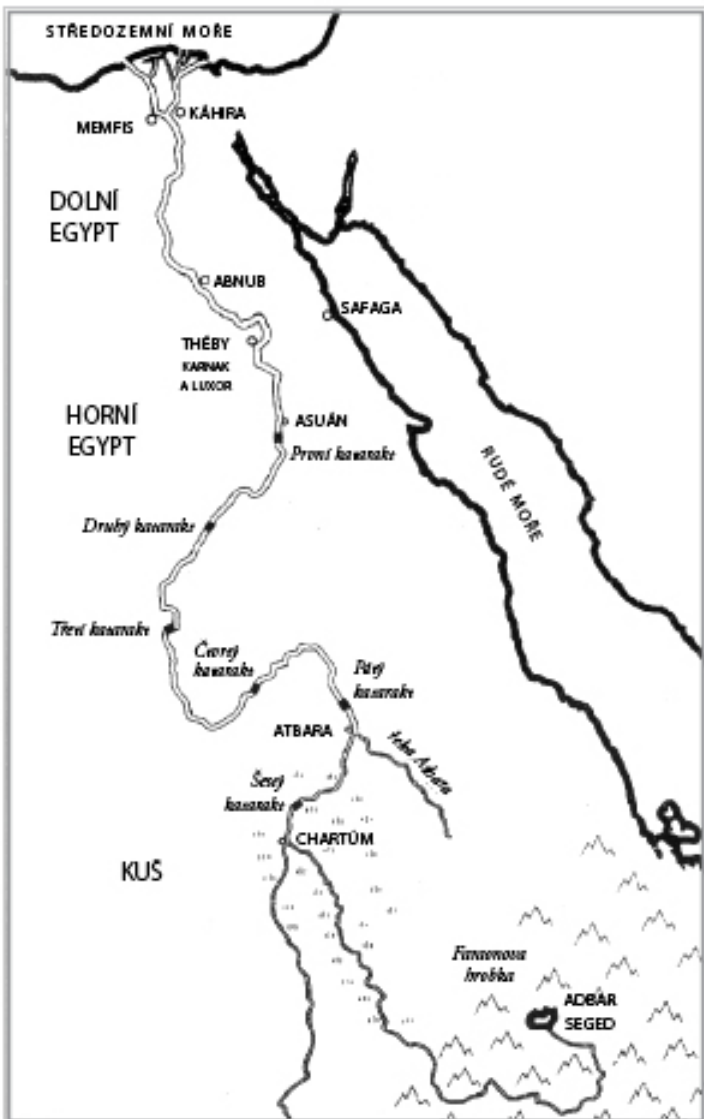
„Velké dobrodružství... V této velkolepé novele, překypující vášněmi, zlobou, zradou, barbarstvím a vzrušením bez konce, nenajdete hluchá místa. Děj je líčen čistými a dokonalými barvami.“

WASHINGTON POST

*Tuto knihu věnuji své manželce
MOKHINISO,
královně mého srdce,
bez jejíž lásky a povzbuzování
bych ji možná nikdy nenapsal.*

Poznámka:

Vegyptské mytologii vystupují celkem tři postavy jménem Hapi, ovšem všechny v mužském rodě: 1) bůh záplav a úrodnosti, někdy ne příliš správně prezentovaný jako bůh Nilu, 2) jeden ze čtyř synů boha Hora a 3) posvátný býk Apis, který se v egyptském jazyce píše Hapi. Prvně jmenovaný Hapi, tedy bůh záplav, potažmo Nilu, byl obvykle zobrazován jako obtloustlý muž s dlouhými vlasy a umělým vousem, se zvětšenými prsy, jež měly symbolizovat úrodnost Nilu, a s jakousi suknicí, která byla ve skutečnosti bederním pásem zpevňujícím spodní část zad. Často je také zobrazován jako zdvojená postava coby symbol Horního a Dolního Egypta. Jen výjimečně na sebe tento bůh bral podobu hrocha. Ovšem nikdy se o něm nemluví jako o „hermafroditovi s mohutným penisem a prostornou vaginou“, jak si autor knihy svévolně přimyslel. Wilbur Smith nejspíš do svého románu potřeboval pro hlavní hrdinku spíš patronku než patrona, a proto si přetvořil boha Hapiho k obrazu svému, tedy v bohyni Hapi. Žádná bohyně tohoto jména však v egyptské mytologii nevystupuje.

ŘEKA LEŽELA v poušti těžce jako lesklý proud roztaveného kovu vytékající z pece. Z oblohy zastřené horkým oparem sálalo slunce a jeho paprsky dopadaly na krajinu pod ním vahou měditepcova kladiva. Zdálo se, že pusté kopce po obou březích Nilu přiblížené fatou morgánou se chvějí pod jeho ranami.

Náš člun proplouval kolem papyrusových houštin v dostatečné blízkosti břehu, aby se skřípání vodních okovů na dlouhých vyvážených ramenech vahadel doneslo z polí přes vodu. Jejich zvuk ladil s hlasem dívky zpívající na přídi.

Lostris bylo čtrnáct let. Poslední povodeň na Nilu začala ve stejný den, kdy červený měsíc jejího ženství vykvetl poprvé – shoda, kterou kněží bohyně Hapi označili za velmi příznivou. Lostris, ženské jméno, které jí potom vybrali náhradou za odložené dětské jméno, znamená „Dcera vod“.

Tak živě si ji pamatuji v ten den. S přibývajícimi lety rostla do krásy a elegance, ale nikdy potom už z ní nevyzařovalo panské ženství tak mocně. Každý muž na palubě si toho byl vědom, dokonce i válečníci u vesel. Ani já ani kdokoli z nich jsme nebyli schopní spustit z ní oči. Naplňovala mě pocitem vlastní nemohoucnosti a hluboké palčivé touhy, protože i když jsem eunuch, byl jsem vykleštěn až poté, co jsem okusil potěšení ženského těla.

„Taito,“ zavolala na mě, „zpívej se mnou!“ A když jsem ji poslechl, radostně se smála. Hlas byl jedním z mnoha důvodů, pro které mě držela u sebe, pokud to jen šlo. Můj tenor dodával jejímu líbeznému sopránu dokonalosti. Zpívali jsme starou lidovou milostnou píseň, kterou jsem ji naučil a která zůstávala jednou z jejích oblíbených.

*Mé srdce bije křídly zraněného ptáka,
když milého tvář uhlídám,
a líce rozkvetou jak nebe za úsvitu
pod září slunce jeho smíchu...*

Ze zádi se k nám přidal další hlas. Byl to mužský hlas, hluboký a silný, ale postrádal jasnost a čistotu hlasu mého. Jestliže se dal můj hlas přirovnat k hlasu drozda zdravícího jitro, pak ten jeho byl hlasem mladého lva.

Lostris otočila hlavu a její úsměv zazářil jako paprsek slunce odražený od hladiny Nilu. I když muž, kterému patřil ten úsměv, byl můj přítel – a pravděpodobně jediný opravdový přítel –, přece mě v hrdle páčila hořká žluč závisti. Přinutil jsem se a usmál se na Tana s láskou stejně jako ona.

Tanův otec Pianski, pán Harab, patřil k nejvyšším z egyptské šlechty, ale jeho matka byla dcerou osvobozeného tehenuckého otroka. Stejně jako mnoho ostatních z jejího lidu měla i ona světlé vlasy a modré oči. Zemřela na malárii, když byl Tanus ještě dítě. Staré ženy prý tvrdily, že sotva kdo z obou království spatřil krásu srovnatelnou s její.

Tanova otce jsem sám poznal a obdivoval ho ještě za doby, než ztratil všechno své bohatství a statky, které kdysi mohly soupeřit se statky samotného faraona. Měl snědou pleť a egyptské oči barvy leštěného obsidiánu. Člověk, u něhož převažovala fyzická síla nad krásou, ale se srdcem velkorysým a šlechetným – snad až příliš šlechetným, protože zemřel v bídě, zlomený zradou těch, jež považoval za své přátele, a osamocený v temnotách bez slunečního světla faraonovy přízně.

Zdálo se, že Tanus zdědil po obou rodičích to nejlepší s výjimkou světského majetku. Povahou i silou se podobal svému otci, krásou zase matce. Proč bych tedy své velitelce měl zablýžovat, že ho milovala? Vždyť jsem ho také miloval a sám, ubohý kleštěnec, jsem si uvědomoval, že bych ji nikdy nemohl získat pro sebe, i kdyby snad bohové změnili můj úděl otroka. Přes všechno jsem – a taková už je zvrácenost lidské povahy – hla-

dověl po tom, co jsem nikdy nemohl ochutnat, a snil o tom, co bylo nemožné.

Lostris seděla na své podušce s dívkami-otrokyněmi u nohou. Dvě malé černé dívky s těly pružnými jako panter byly úplně nahé kromě zlatých náhrdelníků. Lostris sama byla oděná pouze do sukénky z běleného lnu, křehké a bílé, podobné křídlu volavky. Kůže horní části jejího těla laskaná sluncem měla barvu olejem natřeného cedrového dřeva z horských lesů za Byblosem a její prsa, to byly fíky s hroty růžových granátů – ovoce tvarem i velikostí zralé pro sklizeň.

Společenskou paruku odložila stranou a vlna vlastních vlasů jí padala bokem přes prsa jako silný tmavý provazec. Šikmost očí zdůrazňovala perlová zeleň práškového malachitu, pečlivě nanesená na horní víčka. Oči měla také zelené, ale byla to zeleň tmavší a čistší, zeleň Nilu poté, co jeho zklidněné vody uložily nánosy drahocenného bahna. Mezi prsy se jí na zlatém řetízků pohupovala figurka Hapi, bohyně Nilu, zhotovená ze zlata a vzácného lazulitu. Byl to samozřejmě nádherný kousek, protože jsem ho pro ni zhotovil vlastníma rukama.

Náhle Tanus zvedl pravou ruku zařatou v pěst. Veslaři naráz jako jeden muž zarazili tempo a z listů zdvižených vesel se odráželo slunce a kapala voda. Pak Tanus rázně přehodil kormidlové veslo a muži na levoboku nasadili hluboké zpětné záběry. Za vesly se v zelené vodě vytvořila řada drobných vírů a pravý bok lodi prudce poskočil kupředu. Člun se otočil tak rychle, až se paluba povážlivě naklonila. Vzápětí zabraly současně obě řady veslařů a lodice vystřelila vpřed. Ostrá příď s modrými očima Hora, který ji zdobil, se otřela o papyrusový porost a vyjela z proudu řeky do klidné vody zátoky.

Lostris přestala zpívat a zaclonila si oči, aby lépe viděla. „Tamhle jsou,“ vykřikla a ukázala drobnou ručkou. Po jižní části zátoky byly jako síť rozhozené ostatní lodice Tanovy flotily. Přehrazovaly vstup do velké řeky a znemožňovaly jakýkoli únik tímto směrem.

Tanus pro sebe přirozeně vybral severní stanoviště, kde očekával nejprudší lovecké souboje. Přál jsem si, aby tomu tak ne-

bylo. Ne proto, že bych byl zbabělý, ale bezpečí mé velitelky bylo pro mě vždy přednější. Dostala se na palubu Horova dechu jen za cenu mnoha intrik, do kterých jsem ovšem byl jako vždy zatažen i já. Kdyby se její otec dověděl – jako že se tak určitě stane – o její přítomnosti uprostřed honu, špatně by se mi vedlo. Ale kdyby zjistil, že strávila celý den v Tanově společnosti, pak by mě ani moje privilegované postavení neuchránilo před jeho hněvem. Pánovy instrukce, pokud jde o toho mladého muže, byly jednoznačné.

Přesto, jak se zdálo, jsem byl jediná polekaná duše na palubě Horova dechu. Ostatní překypovali vzrušením. Tanus dal veslařům strohý signál rukou a lodice se hladce zastavila a zůstala stát, jen se mírně pohupovala na zelených vodách, jež byly tak klidné, že když jsem se podíval přes palubu, hleděl jsem do vlastní tváře. Jako vždy mě překvapilo, jak moje kráska přežívá všechna ta léta. Pro mě byla moje tvář hezčí než blankytně modré květy lotosu, které ji věncily. Na obdiv mi však nezbylo mnoho času, protože celá posádka měla napilno.

Jeden z Tanových důstojníků vztyčil na vrchol stěžně bojovou zástavu. Byl na ní vyobrazený modrý krokodýl s velkým, marnivě vztyčeným ocasem a rozevřenými čelistmi. Pouze důstojník hodnosti Nejlepší z deseti tisíc měl nárok na vlastní zástavu. Tanus dosáhl tohoto postavení a velení divizi Modrého krokodýla, faraonovy elitní gardy, ještě dříve, než oslavil dvacáté narozeniny.

Nyní se zástava na stěžni stala signálem k zahájení honu. Na horizontu laguny byl zbytek flotily sotva viditelný, všechna vesla se však dala do rytmického pohybu, zvedala se a klesala jako křídla divokých hus, lesknoucí se za letu na slunci. Po klidné vodě zátoky se táhly znásobené vlnky brázd za lodními záděmi a zůstávaly dlouho na hladině, jako by byly vymodelované z hlíny.

Tanus na zádi použil gong. Tvořila ho dlouhá bronzová trubka ponořená pod hladinu. Při úderu kladivem ze stejného kovu se chvějivé doznívající tóny nesly vodou a naplňovaly naši kořist zděšením. Nijak to nepřispělo k mému duševnímu klidu,

neboť jsem věděl, jak snadno se hon může zvrhnout v sebevražedné šílenství. Tanus se na mě usmál. Přes všechno vzrušení dovedl vycítit moji úzkost. Na tvrdého vojáka vnímal neobyčejně citlivě.

„Pojď sem, Taito, na zadní nástavbu!“ přikázal mi. „Můžeš nám tlouci do gongu. To ti pomůže na chvíli zapomenout na nebezpečí hrozící tvé pohledné tváři.“

Výčitka se mě dotkla, ale pozvání mi přineslo úlevu, protože zádová věž je vysoko nad vodou. Plnil jsem jeho nabídku bez zbytečného spěchu, a když jsem ho míjel, zastavil jsem se a přísně ho napomenul: „Starej se raději o bezpečí mé velitelky. Slyšíš mě, chlapče? Ne abys ji strhl k nějaké lehkomyšlnosti, je každým coulem stejně divoká jako ty.“ Mohl jsem si dovolit mluvit tímto tónem s významným velitelem, protože byl kdysi mým žákem a jeho válečnický zadek při nejedné příležitosti poznal mou rákosku. Zašklebil se na mě jako tenkrát, drze a nestydatě jako vždy.

„Svěř tu paní do mých rukou, snažně tě prosím, starý příteli. Nic mi nepřinese větší potěšení, věř mi!“ Nevycítal jsem mu ten nezdrovilý tón, protože jsem měl trošičku naspěch zaujmout místo na zádi. Odtud jsem ho pozoroval, jak si bere luk.

Ten luk se už proslavil v celém vojsku. Opravdu byl slavný po celém toku velké řeky od vodopádů až k moři. Jeho konstrukce byla mým dílem. Tanova nespokojenost se silou zbraní, které měl až doposud k dispozici, vzrostla do té míry, že jsem doporučil vyrobit luk z jiného materiálu, než jakým bylo slabé dřevo rostoucí v našem úzkém říčním údolí – možná z jádrového dřeva oliv z kraje Chetitů nebo z kušského ebenu. Mohl by se zkusit i nějaký méně běžný materiál, jakým je třeba rohovina nosorožců nebo slonovina.

Hned při prvním pokusu jsme však narazili na spoustu problémů. Jedním z nich byla křehkost nových materiálů. Žádný z nich nevydržel ohyb v jeho přírodním stavu, aniž by praskl. Jen z největších, a tedy nejdražších sloních klů jsme byli schopni vyřezat celý oblouk luku. Vyřešil jsem oba problémy tak, že jsem nechal malé kly rozřezat na plátky a slepil z nich dosta-

tečně tlustou tyč. Tu jsem pak vytvaroval do potřebného průřezu. Luk však byl bohužel příliš tuhý a nenašel se muž, který by ho dokázal plně napnout.

Odtud pak vedl jen krůček k nápadu, abychom spojili všechny čtyři zvolené materiály: olivové dřevo, eben, nosorožčí rohy a slonovinu. Experimenty s kombinací těchto materiálů a lepidla, které by to vše udrželo pohromadě, zabraly řadu měsíců. Vyrobit dostatečně pevné lepidlo se nám však nepodařilo. Nakonec jsem vyřešil i tento poslední problém. Celý oblouk luku jsem nechal ovázat drátem ze slitiny zlata a stříbra, který zabránil tomu, aby se plátky rozpadly. Při svazování Tanovi pomáhali dva silní muži a s vynaložením všech sil ovinuli dřív luku, když bylo lepidlo ještě horké. Po vychladnutí se kombinace pevnosti a pružnosti ukázala jako téměř ideální.

Pak jsem našel pásy ze střev velkého lva s černou hřívou, kterého Tanus zabil v poušti válečným kopím. Ty jsem vyčinil a upletl z nich tětivu. Výsledkem byl zářící luk tak mimořádné síly, že pouze jeden ze stovek mužů, kteří ho zkoušeli, ho dokázal pořádně napnout.

Předpisový styl lukostřelby, jak byl vyučován armádními instruktory, vyžadoval postoj čelem k cíli, luk natažený, s koncem založeného šípu na hrudní kosti. Tuto polohu bylo nutné udržet po libovolnou dobu a tětivu uvolnit až na povel. Avšak ani Tanus nebyl schopen tento luk napnout a vytrvale mířit. Proto musel vyvinout postup úplně nový. Stál bokem k terči a sledoval ho přes levé rameno. Zvedl pevně napnutou levou paži s lukem a potom napínal tětivu, až se peří šípu dotklo jeho rtů. Svaly paží a hrudníku mu při tom pyšně naběhly úsilím a v okamžiku plného napnutí zdánlivě bez míření vystřelil.

Zpočátku mu šípy vylétávaly náhodně jako včely z úlu, ale vytrvale trénoval den za dnem, měsíc za měsícem. Rozbolavělé prsty pravé ruky mu krvácely, rozdírány tětivou, ale zahojily se a postupně ztvrdly. Kůže na vnitřní straně jeho levého předloktí zmodrala, jak ji sedřely šlehy tětivy po uvolnění šípu, ale vyrobil jsem mu kožený návlek, který ji chránil, a Tanus dál vytrvale trénoval.

Už i já jsem pomalu ztrácel víru, zda bude někdy schopen zvládnout tuto zbraň, ale Tanus se nevzdával. Pozvolna získával nad lukem stále větší kontrolu, až nakonec dokázal vystřelit tři šípy tak rychle za sebou, že byly všechny současně ve vzduchu. Vždy nejméně dva z nich zasáhly terč – měděný kotouč velikosti lidské hlavy postavený padesát kroků od místa, kde stál. Terč byl zhotovený z plátu kovu tlustého jako můj malíček, a přesto jím šípy hladce proletěly – taková byla účinnost luku.

Tanus tuto svou mocnou zbraň pojmenoval Lanata, což bylo odložené dětské jméno mé velitelky. Teď stál na přídi s touto ženou po boku a její jmenovkyní v levé ruce. Tvořili nádherný pár a pro klid mé mysli to bylo až příliš zjevné.

„Paní, pojd' ihned sem,“ zavolal jsem na ni ostře, „je to nebezpečné, tam, kde stojíš.“ Neráčila se ani ohlédnout, jen mi dala za zády znamení. Kdekdo z posádky galéry to viděl a ti nejmělejší se rozřehtali. Ten posunek ji musela naučit jedna z těch černých dračic, jež měla k ruce, a hodil se spíš pro ženy z přístavní krčmy než pro urozenou dceru z Intefova domu. Uvažoval jsem, že jí za to vyčiním, ale ihned jsem ten nerozumný nápad pustil z hlavy, protože moje paní je ochotná omezit své nálady jen do určité míry. Abych zakryl své pokorení, mlátil jsem raději do bronzového gongu s dvojnásobnou silou.

Chvějivý zvuk gongu se rozletěl lesklými vodami laguny. Vzduch se v okamžení naplnil šumem křídel a slunce zastínila hejna vodního ptactva, která se zvedla k obloze z volné vody a jezírek ukrytých v papyrusových houštinách. Byly jich stovky druhů: černí a bílí ibisové, zasvěcení bohyni řeky, s hlavami podobnými supům, hejna kejhajících hus s peřím sivorudé barvy, každá s rudou skvrnou uprostřed hrudi, volavky odstínů zelenomodré a púlnoční černí se zobáky jako meče a ospalými pohyby křídel a potom kachny v takovém množství, až oko pozorovatele odmítalo uvěřit.

Vodní drubež je nejvyhledávanější pochoutkou egyptské šlechty, ale dnes jsme se vydali za jinou zvěří. Náhle kus vpředu cosi porušilo skelnou hladinu vod. Bylo to něco mohutného a těžkého a dušička ve mně se zachvěla. Věděl jsem totiž, jaká

děsivá obluda se tam dala do pohybu. Tanus ji také spatřil, ale jeho reakce byla naprosto odlišná od té mé. Zavyl jako honící pes; jeho muži křičeli s ním a opřeli se do vesel. Horův dech vyrazil kupředu, jako by byl jedním z ptáků přelétajících ve slunci nad námi, a moje velitelka vřeštěla vzrušením a tloukla malou pěstí do Tanových svalnatých zad.

Vody se rozvířily ještě jednou a Tanus muži u kormidla signalizoval, aby sledoval pohyb na hladině, zatímco já si tloučením do gongu dodával kuráž. Dopluli jsme až na místo, kde byl pohyb spatřen naposled. Plavidlo zpomalilo až do úplného zastavení a všichni muži na palubě se dychtivě rozhlíželi kolem.

Jedině já jsem viděl přímo na zád. Voda pod trupem lodi byla mělká a čistá skoro jako vzduch kolem nás. Vykřikl jsem stejně hlasitě a pronikavě jako před chvílí má velitelka a odskočil jsem zpátky od zadního hrazení. To monstrum bylo přímo pod námi. Hroch je zadobře s Hapi, bohyní Nilu, a bylo to jen díky její mimořádné štedrosti, že jsme toto zvíře vůbec mohli lovit. Za tím účelem se dnes ráno Tanus modlil a obětoval Hapi v její svatyni. Moje velitelka mu při tom asistovala, a i když je Hapi její patronkou, pochyboval jsem, že to byl hlavní důvod její účasti na tomto obřadu.

Zvíře, které jsem právě uviděl pod zádí, byl starý býk. Mým očím se jevil stejně velký jako naše loď. Gigantický kolos se sunul po dně laguny a odpor vody zpomaloval jeho pohyby, takže připomínal netvora ze zlého snu. Zpod jeho nohou se zvedala oblaka bahna, podobně jako když divoký přímorožec víří prach při běhu pískem pouště.

Tanus kormidelním veslem otočil loď a vyrazili jsme za býkem. Ale i při nezvyklém a zdánlivě pomalém klusu se od nás hroch rychle vzdaloval a jeho temný stín zmizel v zelených vodách laguny před námi.

„Zaberte! Při Sutehově shnilém dechu, zaberte!“ řval Tanus na své muže, ale když jeden z jeho důstojníků vytáhl bič ze splétaných řemínků, Tanus se zamračil a zavrtěl hlavou. Nikdy jsem ho neviděl používat bič, když to nebylo oprávněné.

Náhle se hroší býk prudce vynořil před námi ve vzdálenosti přesahující dolet šípu a z plic vydechl oblak páchnoucí páry. Zápach nás ovanul i na tu dálku. Ve vodě laguny na chvíli vyrostl lesklý žulový ostrov. Hroch se sípavě nadechl a znovu se potopil. Na hladině po něm zbyl jen velký vír.

„Za ním!“ zařval Tanus.

„Tamhle je,“ křičel jsem a ukázal stranou, „vrací se zpátky.“

„Dobrá práce, starý brachu,“ smál se na mě Tanus, „my z tebe ještě uděláme lovce.“ Ta poznámka byla směšná, protože jsem písař, filozof a umělec a má hrdinství jsou spíš duševní povahy. Přesto jsem pocítil záchvěv radosti, jako pokaždé, když mě Tanus pochválil, a moje úzkost se pro tuto chvíli ztratila ve vzrušení z lovu.

Na jih od nás se zbývající galéry připojily k honu. Kněžší bohyně Hapi vedli přísný přehled o počtu těchto zvířat v laguně a povolili zabít jen padesát z nich pro nadcházející svátky k oslavě boha Usira. V chrámové laguně zůstane z Hapina stáda ještě asi tři sta kusů, počet, který kněžší považují za ideální k tomu, aby vodní cesty zůstaly čisté bez plevelných rostlin a chránila se orná půda před všudypřítomným papyrusem. Také bylo třeba zajistit pravidelný přísun masa pro chrám, protože kněžím bylo dovoleno pojídat hroší maso i mimo období deseti dnů svátků boha Usira.

Po celé laguně se roztočila honička jako nějaký komplikovaný tanec, ve kterém vířily, točily se a vlnily lodice flotily. Zdivočelá zvířata před nimi prchala, potápěla se, chrochtala a vydechovala při vynoření a hned po nadechnutí se znovu ponořila. Každé další potopení však bylo kratší než předchozí, protože plicím zbaveným vzduchu nestačily k odpočinku krátké mezery mezi nájezdy lodic. Nedostačovaly mnohdy ani k plnému nádechu a stále častěji se hladina zvlnila při spěšném vynoření zvířat. Z vyvýšených zádí lodí bez přestání zněly gongy a jejich zvuk se mísil se vzrušenými výkřiky veslařů a povely kormidelníků. Všude kolem byl divoký povyk a zmatek a já sám jsem se přistihl, že křičím a jásám s nimi jako jeden z nejkvečivnějších.

Tanus se soustředil na prvního, největšího býka. Nevšímal si samic a mladých zvířat, která se vynořovala na dostřel, a hnal se dál za velkým samcem, ať kličkoval sebevíc, a při každém jeho dalším nádechu se k němu neúprosně přibližoval. Přes všechno vzrušení jsem nemohl než obdivovat dovednost, s jakou Tanus řídí Horův dech, a způsob, jakým posádka reaguje na jeho povely. Koneckonců vždy věděl, jak dostat co nejvíc z těch, jimž velel. Jak jinak by se mohl bez majetku a mocného ochránce, který by ho podporoval, tak rychle vypracovat k tak vysokému postavení. Na všem, čeho dosáhl, měl svou vlastní zásluhu – a dokázal to i přes zlomyslnost skrytých nepřátel, kteří mu kladli do cesty všemožné překážky.

Býk se náhle objevil necelých třicet kroků před přídí. Leskl se na slunci, obludně černý a odporný. Z nozder mu vyrazil oblak mlžných výparů, takže připomínal nestvůru z podsvětí požírající srdce lidí, kteří se znelíbili bohům.

Tanus pozvedl velký luk se založeným šípem a ve zlomku vteřiny vystřelil. Lanata zazpívala svou úděsnou drncivou melodií a uvolněný šíp se proměnil v okem sotva postižitelný stín. Šíp ještě svištěl vzduchem, když ho následoval druhý a za ním třetí. Tětiva doznívala jako struna loutny a šípy jeden po druhém vnikaly celou svou délkou do mohutného hřbetu zvířete. Hroch zařval a znovu se potopil.

Šípy byly pro tuto příležitost speciálně upravené. Křídélka z peří jsem opatřil malými plováčky ze dřeva baobabu, podobnými těm, jaké přivazují rybáři k sítím. Navlékaly se na patku dřívku takovým způsobem, že byly zajištěné během letu, ale uvolnily se, jakmile se zvíře ponořilo a stáhlo je pod vodu. Plováček byl přivázaný k bronzovému hrotu tenkým konopným vláknem obtočeným kolem dřívku, které se po oddělení plováčku začalo odmotávat. Proto teď, když býk unikal pod vodou, za ním na hladině poskakovaly tři drobné splávky. Natřel jsem je jasně žlutou barvou, aby byly dobře viditelné, a třebaže bylo zvíře hluboko pod vodou, prozrazovaly spolehlivě jeho polohu.

Tanus tak mohl předvídat, kde se býk znovu vynoří, a hnal za ním loď, aby v okamžiku, kdy se černá lesklá masa jeho hřbetu vyvalí nad hladinu, do ní mohl poslat další dávku šípů. Nyní už býk za sebou táhl celou girlandu drobných žlutých zátek a také pruhy a víry krví zbarvené vody. Kdykoli se s řevem vynořil pro další salvu svištících střel, nemohl jsem se ubránit lítosti nad tím postiženým tvorem. Moje malá velitelka se mnou však podobné pocity nesdílela – byla plně zaujatá zápasem, ječela vzrušením a příjemnou hrůzou celého představení.

Ještě jednou se býk vynořil, tentokrát těsně před námi, a Horův dech se řítit přímo na něj. Hroch měl tlamu doširoka rozevřenou a bylo mu vidět hluboko do chřtánu. Tím tunelem jasně červeného jícnu by určitě prošel i dospělý člověk. Přestal jsem dýchat a zamrazilo mě v zádech, když jsem uviděl řadu zubů, které lemovaly jeho tlamu. Ze spodní čelisti trčely mohutné, slonově bílé srpy tesáků uzpůsobených pro sklizeň tuhých a houževnatých stonků papyrusu. V horní čelisti svítily dva hroty silné skoro jako moje zápěstí, které by mohly proniknout dřevěným trupem Horova dechu stejně snadno jako moje zuby kukuřičnou placvou. Nedávno jsem měl možnost vidět tělo vesnické ženy, která při sekání papyrusu na břehu řeky vyrušila hroší samici s čerstvě narozeným mládětem. Tělo té ženy bylo rozpůleno tak čistě, jak by to dokázala jen nejostřejší bronzová čepel.

To rozružené monstrum s tlamou plnou svítících zubů teď mířilo přímo k nám, a i když jsem se nalézal daleko od něj, strnul jsem hrůzou a stál bez pohybu a němý jako bronzová socha.

Tanus vystřelil další šíp přímo do rozevřeného chřtánu, ale zdálo se, že si zvíře v hrůzné bolesti ani nevšimlo dalšího zranění, které muselo být určitě osudné. Bez zábran a zaváhání se vrhlo přímo na příď Horova dechu. Ze zmučeného hrdla se vydral zběsilý řev plný zuřivosti a smrtelné úzkosti. Někde hluboko v jeho útrobach praskla tepna a z rozevřené tlamy vytryskl proud krve. Na slunci se ta krvavá sprška změnila v oblak rudé mlhy – děsivý a krásný zároveň. Potom býk narazil čelně do příďe naší galéry.

Horův dech prořezával hladinu rychlostí běžící gazely. Býk byl ve své zuřivosti snad ještě rychlejší a jeho mohutné tělo tak pevné, že se náraz podobal nájezdu na skálu. Veslaři vyhození ze svých lavic se plazili po kolenou a já sám byl vržen na zábradlí nástavby takovou silou, že mi mé plíce namísto vzduchu naplnila palčivá bolest.

Navzdory vši úzkosti a strachu jsem nepřestával myslet na svou velitelku. Přes slzy bolesti jsem viděl, jak ji náraz vymrštil kupředu. Tanus se ji snažil zachytit, ale sám ztratil rovnováhu, a navíc mu překážel luk, který držel v levé ruce. Podařilo se mu jen zmírnit její náraz na zábradlí, kde chvíli vrávorala, horní část těla povážlivě nahnutou nad vodou a rukama marně hledajíc oporu ve vzduchu.

„Tane!“ vykřikla a vztáhla k němu ruku. S hbitostí akrobata získal znovu rovnováhu a pokusil se její ruku zachytit. Na okamžik se jejich prsty dotkly, ale opět se odtrhly a dívka přepadla přes hrazení.

Ze své vyvýšené polohy jsem sledoval její pád. Mihla se vzduchem jako kočka a její bílá sukénka vylétla nahoru, jako by ještě světu chtěla ukázat krásu svých dlouhých stehen. Mně se zdálo, že padá celou věčnost, a můj výkřik úzkosti splynul s jejím zoufalým nářkem.

„Mé dítě! Moje malička!“ volal jsem v domnění, že je ztracená. Před očima mi proletěl celý její život, jak jsem ho poznal. Znovu jsem ji viděl jako batole, slyšel projevy její dětské náklonnosti, kterými mě, svoji zbožňující chůvu, zahrnovala. Viděl jsem ji dorůstat v ženu a pocítil každou radost i bolest, kterou mému srdci způsobila. V okamžiku, kdy jsem ji ztrácel, jsem poznal, že ji miluji víc, než jsem si po celých dlouhých čtrnáct let myslel.

Dopadla na široký, krví zbrocený hřbet rozběsněného býka a na okamžik tam ležela s rukama rozhozenýma jako lidská oběť na oltáři nějakého obscénního náboženství. Býk se ve vodě začal otáčet. Mohutnou neforemnou hlavu vykrucoval vysoko nad hladinu ve snaze dosáhnout na dívku. Krví podlité prasečí oči vyzářovaly šílenou zlobu, když jeho obrovské čelisti cvakaly naprázdno.

Lostris se poněkud vzpamatovala a chytila se dvou šípů vyčnívajících ze zad býka jako držadel. Stále ležela, ruce a nohy široce roztažené, ale už nekřičela a všechnu svoji dovednost a sílu soustředila na přežití. Při každém chňapnutí do vzduchu na sebe tesáky bestie narazily jako meče bojujících válečníků. Zdálo se, že kousnutí ji mívá jen o vlásek, a já trnul, že přijde okamžik, kdy bude některý z jejích překrásných údů odříznut jako mladý výhonek révy a její mladá horká krev se smísí se zvířecí krví vytékající z nespočetných ran na hroším hřbetě.

Tanus se na přídi rychle vzpamatoval. Na zlomek vteřiny jsem zahlédl jeho tvář. Byla děsivá. Odhodil teď už nepotřebný luk, uchopil rukojeť svého meče a jediným trhnutím ho zbavil pochvy z krokodýlí kůže. Zářící bronzová čepel o délce paže měla ostří vybroušené tak, že jím bylo možné seříznout chlup na hřbetě ruky.

Vyskočil na okraj lodi a chvíli tam balancoval a sledoval divoké pohyby smrtelně zraněného zvířete ve vodě pod sebou. Pak skočil a jako útočící sokol padal dolů s rukama svírajícíma meč obrácený hrotem dolů.

Dopadl obkročmo na širokou hroší šíji. Vypadalo to, jako by se právě chystal jet do pekla. Meč dopadl na krk zvířete celou vahou mužova těla umocněnou setrvačností odvážného skoku a půlka čepele zajela do šíje těsně za lebkou. Tanus usazený v zátylku hrocha jako jezdec tlačil ostrý bronz silou obou paží a mohutných ramen stále hlouběji do rány. Účinek ostří přivedl hrocha k šílenství. Jeho dosavadní úsilí se zdálo hrou proti tomu, co předváděl nyní. S větší částí svého mohutného těla nad hladinou bil hlavou ze strany na stranu, až vysoko do vzduchu vyrážely gejzíry vody, jejichž sprška dopadala na palubu galéry a jako mlžný závěs oddělovala tu strašidelnou scénu od našich pohledů.

Po celou dobu jsem úzkostlivě sledoval, jak se pár na hřbetě monstra nemilosrdně zmítá. Dřík jednoho z šípů, kterých se Lostris držela, praskl a zvířeti se málem podařilo ji setřást. Kdyby k tomu došlo, býk by ji určitě napadl a jeho tesáky by z ní nadělaly krvavé cáry. Tanus uvolnil jednu ruku a natáhl ji

dozadu, aby dívku přidržel, zatímco druhou se neustále snažil zarazit bronzové ostří hlouběji do týlu zvířete.

Když hroch nemohl zasáhnout své mučitele, začal útočit na vlastní boky: po obou stranách těla si rval ohromné kusy kůže i s masem. Voda v okruhu padesáti kroků kolem galéry zrůžověla a Lostris i Tanus byli oba od hlavy k patě rudí od stříkající krve. Jejich tváře se změnilly v groteskní masky, ze kterých svítila jen bělma očí.

Než jsem se jako první na palubě vzpamatoval, zvíře už bylo ve smrtelné křeči daleko stranou galéry. Zařval jsem na veslaře: „Za nimi! Nesmíme je ztratit!“ Všichni pak bez meškání zasedli na svá místa a Horův dech vyrazil k záchranné akci.

Na první pohled bylo zřejmé, že hrot Tanova meče našel mezeru mezi obratli býkovy páteře a pronikl skrz. Obrovské tělo náhle znehybnělo a ztuhlo. Býk se obrátil na hřbet a s nohama trčícíma k obloze se potopil do vod laguny. Lostris i Tanus byli staženi do hlubiny s ním.

Potlačil jsem nářek zoufalství, který se mi už začínal drát z hrdla, a místo toho jsem vykřikoval příkazy na palubu dole: „Zpětný záběr! Nepřejeďte je! Plavci na příď!“ Síla a rozhodnost mého hlasu překvapila dokonce i mě samotného.

Dopředný pohyb lodi se zastavil a já, aniž jsem si stačil uvědomit smysl toho, co dělám, jsem se ocitl na palubě uprostřed zmateného houfu svalnatých válečníků. Asi by měli radost, kdyby se utopil kterýkoli z důstojníků, ale rozhodně to nesměl být jejich božský Tanus.

Pokud jde o mě, stál jsem už na palubě úplně nahý. Za jiných okolností by mě k tomu nedonutila ani hrozba bičování, protože až dosud mé zranění viděla jen jediná osoba – byl to sám kat, který před dávnými lety zařídil, že jsem poznal účinek kastrovačního nože. Teď jsem však na své hrubě zmrzačené mužství dočista zapomněl.

Jsem dobrý plavec, ale ještě dnes se při vzpomínce na tu bláznivou odvahu zachvěji, neboť jsem skutečně chtěl skočit přes palubu a doplavat krví zbarvenou vodou ke své paní, abych ji zachránil. Zrovna když jsem byl připravený skočit ze zábradlí,

rozevřela se pode mnou hladina a nad ni se vyhouply dvě hlavy. Byly blízko sebe a z vlasů jim crčely pramínky, že vypadaly jako párek zamilovaných vyder, až na to, že jedna z nich byla tmavá a druhá blond a vydávaly zvuky na vydry vskutku nezvyklé: smály se. Křičely, vybuchovaly v nové záchvaty smíchu a dováděly ve vodě s takovým elánem, až jsem si vážně myslel, že se navzájem utopí.

První, co mě napadlo, bylo rozhořčení nad tou lehkomyšlností a nad svým zoufalým záměrem, který jsem chtěl ještě před chvílí uskutečnit. Stejně jako matka, která když najde své ztracené dítě, poslechne instinkt, jenž jí velí, aby ho potrestala, jsem i já spustil, ale můj hlas ztratil svou předchozí přísnost a stal se spíš vyčítavým a rozechvělým. Spílal jsem své velitelce se vši výmluvností i poté, co ji spolu s Tanem vytáhl tucet ochotných paží na palubu.

„Ty lehkomyšlná nevychovaná malá divoško!“ láteřil jsem. „Jsi nepozorná, sobecká a neposlušná uličnice. Slíbila jsi mi...! Přísahala jsi...!“

Hned ke mně běžela a pověsila se mi na krk. „Ach, Taito!“ vykřikovala rozzářeně. „Viděls ho? Viděls, jak Tanus skočil, aby mě zachránil? Nebyl to snad nejušlechtlejší skutek, o jakém jsi kdy slyšel? Stejně jako hrdina některé z tvých nejlepších zkazek.“

Skutečnost, že já sám jsem byl připravený vykonat podobný hrdinský čin, jako by ani neexistovala, což ještě zvýšilo moje podráždění. Náhle mi došlo, že Lostris nemá sukni a to mokré tělo, které se ke mně tiskne, je nahé. A že to, co celá posádka – muži i důstojníci – nestydatě očumuje, je nejpohlednější zadek z celého Egypta.

Sebral jsem nejbližší štít a proměnil ho v provizorní kryt obou našich těl. Křičel jsem na její dětské otrokyně, aby jí našly jinou sukni. Chichotaly se, když přinesly oděv, a to ještě dodalo mé zlosti. Jakmile jsme byli oba – Lostris a já – znovu slušně ustrojení, obrátil jsem se na Tana.

„Pokud jde o tebe, ty bídáku, povím všechno svému pánu Intefovi a ten ti sedře kůži ze zad.“

„Takovou hloupost neuděláš,“ usmál se na mě Tanus a objal mě mokrou svalnatou paží tak, že se špičky mých nohou sotva dotýkaly paluby, „protože by pak s o nic menší chutí zmrskal i tebe. Ale stejně ti děkuji za tvou starost, milý příteli.“

Objímal jednou rukou má ramena a spěšně se rozhlédl kolem. Pak se zamračil. Horův dech se vzdálil od ostatních lodí flotily. Hon už končil a každá galéra kromě té naší ulovila svůj díl z přídělu, který nám kněží povolili.

„My jsme svou šanci příliš nevyužili, co?“ zabručel Tanus, pokývl hlavou a poručil svému důstojníkovi, aby vyvěsil svolávací signál.

Nakonec se znovu usmál. „Vypijme si společně džbánek piva, protože budeme muset chvíli čekat a to je žízňivá práce,“ prohodil a odešel na příď, kde malé otrokyně obletovaly Lostris. Zlost ze mě ještě nevyprchala, a tak jsem zpočátku váhal, zda se mám připojit k nemístnému pikniku na palubě, a místo toho jsem uraženě odkráčel na zád.

„Jen ho nech chvíli trucovat,“ zaslechl jsem poznámku Lostris, když plnila Tanovi pohár pěnivým moken. „Staroušek moc ukřivdil sám sobě, ale to ho přejde, jen co dostane hlad. Jídlo totiž miluje nadevše.“

Je to výlupek nespravedlnosti, ta moje velitelka. Nikdy netrucuji a nejsem žádný žrout – a navíc je mi sotva třicet. Chápu však, že pro někoho, komu je čtrnáct, znamená věk nad dvacet let hotovou pohromu. Musím také přiznat, že pokud jde o jídlo, mám vybrané chutě znalce. Dobře věděla, že divoká husa pečená s fíky – podobnými těm, které tak okázale předvádí – je jedno z mých zamilovaných jídel.

Nechal jsem je ještě chvíli trpět, a teprve když mi sám Tanus donesl džbánek piva a utěšoval mě se šarmem jemu vlastním, uráčil jsem se trochu ustoupit a nechal se odvést na příď. Choval jsem se nadále odměřeně, ale pak mě Lostris políbila na tvář a hlasitě prohlásila, aby to všichni slyšeli: „Moje děvčata mi vyprávěla, jak jsi převzal velení lodi jako zkušený voják a prý jsi byl připravený pro mou záchranu skočit do vody. Taito, co bych si bez tebe počala?“ Teprve pak jsem se na ni usmál a přijal

kousek husy, kterou mi podstrkovala. Byla lahodná a palmové pivo výborné. Přesto jsem pojedl jen střídmě; jednak kvůli své postavě, jednak mě stále ještě trošičku hryzala ta její poznámka o mé chuti k jídlu.

Tanova flotila rozptýlená po celém zálivu se počala sjíždět. Všiml jsem si, že některé z galér nesou známky stejného poškození jako ta naše. V zápalu lovu se dvě lodice srazily a jiné čtyři byly napadeny lovenými zvířaty. Naštěstí se posádky rychle vzpamatovaly a znovu pokračovaly v honu. Lodě se začaly řadit za zádí a potom proplouvaly kolem nás. Každá z nich oznamovala šňůrou veselých třepetavých vlajček na stěžni velikost svého úlovku. Když loď doplula na úroveň Horova dechu, její posádka voláním pozdravila velitele. Tanus jim odpověděl zařatou pěstí a zástava s modrým krokodýlem byla znovu vytažena na hlavní stěžej, jako bychom dosáhli bůhví jak slavného vítězství proti strašné přesile. Klukovská paráda. Možná, ale tehdy ve mně zbývalo ještě dost chlapeckého nadšení, abych měl radost z vojenského obřadu.

Jakmile ceremoniál skončil, flotila utvořila bojovou formaci a zkušené záběry veslařů i kormidelníků ji udržovaly proti začínající lehké bríze. Ulovené hrochy nebylo přirozeně vidět. I když každá galéra zabila alespoň jedno zvíře a některé z nich dvě, či dokonce tři, jejich mrtvá těla se potopila do zátoky. Věděl jsem, že Tanus v duchu kleje nad skutečností, že jeho loď nebyla nejúspěšnější, když prodloužený zápas s hroším býkem omezil naši kořist na jediný kus. Příliš si zvykl být ve všem nejlepší. Každopádně nebyl tím překypujícím JÁ jako obvykle. Brzy nás opustil a odešel na příď, aby dohlédl na opravy trupu galéry.

Velký hroch prorazil trup lodi pod čárou ponoru, galéra nabírala vodu a bylo třeba ji neustále z podpalubí vylévat koženými vědry. Nebyl to zrovna nejlepší způsob, protože to odvádělo muže od jejich veslařských a vojenských povinností. Určitě by to šlo nějak vylepšit, pomyslel jsem si.

Čekali jsme, až těla mrtvých zvířat vyplavou na hladinu, a tak jsem poslal jednu z malých otrokyň pro košík s mými psacími

potřebami. Po chvíli dalšího přemýšlení se na papyrusu začala rodit myšlenka mechanického vylévání vody z podpalubí válečné galéry v akci. Způsob, který jsem měl na mysli, by nevyžadoval úsilí půlky posádky jako dosud. Principem se mé zařízení podobalo vahadlové studni. Představoval jsem si, že k obsluze budou stačit dva muži namísto dosavadního tuctu.

Když jsem náčrt dokončil, vybavila se mi v mysli srážka, která zavinila poškození lodi. V celé historii byla pro boj skupin říčních galér používána stejná taktika jako při boji na pevnině. Lodě se seřadily boky k sobě a vyměňovaly si vzájemně salvy šípů. Následovalo přiblížení, zahákování a celou záležitost pak dokončily meče na palubách. Kapitáni galér se vyhýbali kolizím, protože to bylo považováno za projev špatného ovládní lodi a malého námořnického umění.

Ale co když... blesklo mi hlavou a začal jsem kreslit galéru se zpevněnou přídílí. Jakmile byla základní myšlenka dostatečně zralá, vybavil jsem přídíl hrotem podobným rohu nosorožce, umístěným na čáře ponoru. Šlo by ho vyřezat z tvrdého dřeva a obložit bronzovým plátem. Když bude směřovat dopředu a mírně dolů, pak při nárazu do protivníkovy lodi jí rozpárá břicho. Byl jsem tak zabraný do svých úvah, že jsem si vůbec nevšiml, že za mnou stojí Tanus. Sebral mi svitek papyrusu a se zájmem si ho prohlížel.

Samozřejmě okamžitě pochopil, oč jde. Když jeho otec přišel o jmění, zkoušel jsem vše, co bylo v mých silách, abych pro něho našel bohatého patrona, který by mu umožnil zápis mezi novice některého chrámu, kde by mohl pokračovat ve svých studiích a vzdělávání. Pevně jsem věřil, že s mou výchovou by měl všechny předpoklady stát se jedním z velkých mozků Egypta a možná i čas získat jméno srovnatelné s věhlasem Imhotepa, který před tisíciletím navrhl první úžasné pyramidy v Sakkáře.

Neměl jsem však úspěch. Bylo to pochopitelné, protože stejní nepřátelé, jejichž podlost a zášť zničily jeho otce, stáli v cestě i Tanovi. Žádný muž v zemi se nemohl úspěšně postavit proti tomuto zlomyslnému vlivu. Proto jsem Tanovi místo na studia pomohl vstoupit do armády. Navzdory mému zklamání

a pochybám si svou vojenskou kariéru vybral sám, už když se poprvé postavil s dřevěným mečem svým kamarádům při chlapeckých hrách.

„Při vědu na Sutehově zadku!“ vykřikl a dál hleděl na moje náčrty. „Ty a ten tvůj štětec mají pro mě cenu deseti řádných flotil.“

Tanovy občasně kletby na účet velkého boha Suteha mě vždy pobuřovaly. I když jsme oba patřili k mužům Horovým, neschvaloval jsem křiklounské urážení kteréhokoli z bohů egyptského panteonu. Sám jsem nikdy neminul žádnou svatyni, aniž bych nabídl modlitbu nebo malou oběť – bez ohledu na to, jak nízký a nevýznamný bůh tam sídlil. Pro mě je to čistě otázka zdravého rozumu a pocitu jistoty. Člověk má dost nepřátel mezi lidmi, proč tedy hledat další mezi bohy? Trochu Sutehovi nadbíhám, protože mě jeho hrůzostrašná pověst děsí. Podezíral jsem Tana, že to bere také tak, ale dělá jen schválnosti, aby mě pozlobil. Moje nepříjemné pocity však rychle roztály na výsluní jeho chvály.

„Jak to děláš?“ vyptával se. „Já voják dnes vidím, co jsi už všechno dokázal ve vojenském oboru. Proč mě nenapadají stejné myšlenky?“

Okamžitě jsme se pustili do živé diskuse nad mými návrhy. Samozřejmě že Lostris nemohla dlouho chybět a přišla za námi. Služky jí už stačily vysušit vlasy a znovu ji nalíčit a její krása mě silně vzrušovala. Zvláště když se postavila vedle mě a nonšalantně si opřela ruku o moje rameno. Na veřejnosti by si nikdy nedovolila dotknout se muže takovým způsobem, protože to odporovalo zvykům a zásadám cudnosti, ale koneckonců já vlastně ani nejsem muž, a třebaže se dotýkala mě, oči stejně nespustila z Tanovy tváře.

Její zájem o něj trvá už od doby, kdy udělala své první samostatné kroky. Oddaně tehdy klopýtala za božským desetiletým Tanem a zkoušela věrně napodobit každé jeho gesto a slovo. Když plival, plivala také. Když se zapřísahal, slova stejné přísahy opakovaly její rty, až si Tanus nejednou hořce stěžoval: „Nemůžeš zařídít, aby mě nechala chvíli samotného, Taito? Vždyť je to ještě dítě!“ Dnes, jak jsem zjistil, si už tolik nestěžoval.

Vyrušilo nás volání hlídky na přídi. Spěchali jsme tam a dychtivě pátrali po laguně. Na hladině se objevil první ulovený hroch. Vyplul břichem nahoru a houpal se na vodě s nohama ztuhle nataženými k obloze. Plyny ve střevech mu nafoukly břicho, které narostlo jako dětský balon z kozího měchýře. Jedna z galér vyjela, aby zajistila úlovek. Muž z její paluby přešel na mrtvolu zvířete a provazem ji přivázal za jednu nohu k lodi, která se bez meškání vydala s kořistí ke vzdálenému břehu.

Všude kolem se nyní vynořovala těla pobitých hrochů a galéry je sbíraly a odvlékaly pryč. Tanus také nechal dvě z nich přivázat vlečným lanem k zádi a muži se opřeli do vesel.

Když jsme se blížili ke břehu, slunce už bylo nízko a šikmo dopadající paprsky zhoršovaly výhled. Zastínil jsem si oči rukou a zjistil, že pobřeží je plné lidí. Připadalo mi to, jako by každý muž, žena i dítě z celého Horního Egypta očekávali náš návrat. Byly jich opravdu spousty. Tančili, zpívali a mávali palmovými listy na uvítanou připlouvajícím lodím. Neustálý pohyb množství bílých rób vypadal jako zářivá pěna bouřlivého příboje, který se třísťí o klidnou vodu laguny.

Ke každé galéře přistávající ke břehu se brodila skupina mužů oděných pouze do skrovných bederních roušek. Voda jim dosahovala až po ramena, když přivazovali provazy k nafouklým zvířatům. Samým vzrušením zapomínali i na nebezpečí všudypřítomných krokodýlů číhajících v opálově zelených vodách. Každý rok padly těmto nenasytným dravcům za oběť stovky našich lidí. Občas se stávalo, že smělost těch bestií dosáhla takové míry, že vyrážely na pevnou zem, aby uchvátily dítě hrající si na břehu či vesničanku při praní prádla nebo na cestě pro vodu.

Lidi hladové po mase dnes zajímala pouze jediná věc. Chápali se provazů a vytahovali kořist na břeh. Na čerstvých ranách zvířat se třpytily drobné stříbřité rybky a ty z nich, kterým se nepodařilo včas opustit hostinu, byly spolu s těly zvířat vytáženy na blátivý břeh. Každou chvíli některá z nich odpadla do bahna a všechny se tam třpytily a chvěly jako hvězdy spadlé na zem.

Kolem úlovků začalo hemžení mužů a žen s noži a sekerami a pobřeží se ve chvíli proměnilo ve velké mraveniště. Posedlí chtivostí na sebe křičeli a hádali se o každý kousek odseknutého masa jako supi a hyeny u zbytků po lví hostině. Pod údery seker a čepelí nožů odlétávaly úlomky kostí a stříkala krev. Bohužel to nebyla vždycky jenom krev zvířecí. Toho večera pak čekala řada zraněných u chrámu na kněze, aby jim ošetřili rány od seker a uříznuté prsty. Mě čekala nejmíň do půlnoci stejná práce, protože pověst o mém lékařském umu se rozšířila natolik, že jsem byl vyhledáván mnohem častěji než samotní Usirovi kněží. Při vši skromnosti musím říct, že má pověst nebyla úplně nepodložená, a samotný Hor ví, že moje honoráře byly mnohem rozumnější, než jaké požadovali svatí muži. Můj pán mi dovolil ponechat si třetinu z těchto výdělků, a tak jsem i přes svoje postavení otroka člověkem s určitým jméním.

Ze zádi Horova dechu byl výhled na pantomimu lidských slabostí, která se odehrávala pode mnou. Tradičně je dovoleno, aby lidé snědli svůj díl masa na břehu, ale zakazuje se odnášet jakoukoli část úlovku pryč. Naši lidé žijí v úrodné krajině hnojené a zavlažované velkou řekou, jsou dobře živeni, ale hlavní potravou chudších vrstev je obilí a často uplynou celé měsíce, než mají znovu možnost ochutnat maso. Svátky byly dobou, kdy veškerá omezení každodenního života šla stranou a byla povolena přemíra všeho, co tělo potřebovalo, včetně jídla, pití a tělesných radovánek. Dnes, v první den svátků, nezná chuť žádných zábran. Bolavé hlavy, zkažené žaludky a manželské hádky přijdou na řadu až zítra.

S úsměvem jsem sledoval matku, která do půl těla nahá, od hlavy až k patě pokrytá krví a tukem, vylezla z břišní dutiny hrocha s kusem tráslavých jater v ruce. Strčila je jednomu potomkovi z klubka křičících a strkajících se děcek a zmizela znovu v útrokách zvířete, zatímco dítě běželo s odměnou k nejbližšímu ze stovky ohňů zapálených na břehu. Dříve než se dostalo k ohni, stačil mu starší sourozenec vyrvat větší část porce a bez meškání ji hodil na žhavé uhlíky. Smečka zbylých malých

darebáků se netrpělivě tlačila kolem a sliny jim tekly z úst jako štěnatům.

Nejstarší špindíra napíchl sotva ožehnutá játra na zelenou, čerstvě ulomenou větev a bratři a sestry se na ně vrhli a zhlтали je. Sotva je spořádali, čekali na další dávku. Tuk se šťávou jim stékal po tvářích a odkapával z brad. Řada z nich asi do dneška nepoznala chuť masa z říční krávy. Je chutné, sladké a měkké, ale většinou tučné, mnohem tučnější než maso hovězí. Je také šťavnatější než maso pruhovaného divokého osla a morkové kosti, ty jsou skutečnou pochoutkou i pro samotného boha Usira. Zvířecí tuk je pro naše lidi vzácností, a proto jsou po něm jako diví. Určitě se přecpou, ale dnes na to mají právo.

Jsem rád, že se mohu držet stranou toho bouřlivého davu, šťastný při vědomí, že sluhové mého pána Intefa zajistí nejlepší kusy a morkové kosti pro palácovou kuchyni, kde kuchaři dokonale připraví až na talíř i můj díl. Ve vezírově domácnosti se těším výsadnímu postavení, které předčí dokonce i pozici majordoma a velitele jeho tělesné stráže – a ti jsou oba svobodní. Samozřejmě se to nikdy nevyslovalo otevřeně, ale všichni mlčky uznávají má privilegia a výsadní postavení a jen málo se jich odváží něco namítat.

Právě jsem sledoval sluhy při práci, když vybírali podíl pro mého pána, vládce a velkého vezíra všech dvaadvaceti provincií Horního Egypta. Se zkušeností nabytou dlouholetou praxí vykřikovali své požadavky a dlouhými rákoskami přetáhli kterýkoli nahý hřbet nebo zadek, co se jim připletl do cesty.

Velké hroší zuby patřily vezírovi a sluhové také všechny sebrali. Byly ceněny stejně jako sloní kly, které přiváželi obchodníci ze země Kuš, ležící nad vodopády. U nás v Egyptě byl poslední slon zabit téměř před tisícem let za vlády jednoho z faraonů čtvrté dynastie; tak to alespoň tvrdí hieroglyfy na stélách v chrámu. Běžnou praxí byl desátek. Můj pán ho odváděl z výtěžku honu kněžím bohyně Hapi, kteří představovali titulární pastýře jejího stáda říčních krav. O velikosti desátku však rozhodoval sám vezír a já, jenž jsem měl na starosti veškeré palácové účty, jsem dobře věděl,

kde končí lví podíl celé kořisti. Můj pán si neliboval v přílišné štědrosti dokonce ani k bohyni.

Pokud jde o hroší kůže, ty náležely armádě a zhotovovaly se z nich štíty pro důstojníky a strážní oddíly. Na stahování a další zpracování ohromných kůží, jejichž velikost se mohla měřit s velikostí beduínských stanů, dohlíželi armádní zásobovači.

Maso, které se nestihlo spotřebovat na břehu, bylo naloženo do soli, využeno nebo usušeno. Oficiálně mělo být použito pro armádu, pro členy soudního dvora, pro svatyně a pro jiné veřejné státní úředníky. V praxi však byla velká část zásob diskrétně prodána a výnosy pěkně potichu plynuly do pokladnic mého pána. Jak už jsem se dříve zmínil, můj pán byl po faraonovi nejbohatší muž Horního království a jeho bohatství rok od roku rostlo.

Za mými zády se ozval nový rozruch a já se rychle otočil. Tanova flotila byla stále v akci. Galéry zaujaly bojovou formaci necelých padesát kroků od břehu, tam, kde se mělké dno začínalo propadávat do hlubiny. Vytvořily řadu rovnoběžnou s břehem těsně za sebou, kdy se před jedné lodi dotýkala zádi té druhé. Na každé galéře stáli u bočního hrazení harpunáři se zbraněmi namířenými do vody.

Pach krve a vnitřností ve vodě lákal krokodýly. Přitáhli na hostinu nejen z vod celé zátoky, ale i ze vzdáleného hlavního toku Nilu. Zbraně čekajících harpunářů tvořily dlouhé tyče zakončené poměrně malým, ale hrozivě ostnatým bronzovým hrotem. K oku hlavice byl přivázaný pevný konopný provaz.

Dovednost harpunářů byla vskutku obdivuhodná. Jakmile se některý z velkých ještěřů s vlnícím se hřebenatým ocasem přikradl zelenou vodou jako dlouhý tmavý stín, tichý a smrtící, nechali ho proplout pod galérou. Když se pak objevil na druhé straně, harpunář krytý trupem lodi se vyklonil a zaútočil.

Rána to nebyvala nijak prudká, spíš drobné postrčení dlouhou násadou. Hlavice harpuny ostrá jako chirurgická jehla však zajela celou svou délkou do krokodýlova hřbetu. Lovci mířili na zátylek zvířete a při jejich zkušenosti většina pokusů zasáhla míchu a způsobila okamžitou smrt.

Občas se ale stalo, že rána minula svůj cíl. Voda pak doslova vybuchla, jak se zraněný krokodýl rozběsil. Pootočením harpuny se násada uvolnila, ale kovová hlavice uvízla pevně v obrněném krku a čtyři muži se chopili provazu, aby zvládli zasažené zvíře. Nejednou však, pokud se jednalo o velkého krokodýla – a někteří z nich dosahovali délky až čtyř vzrostlých mužů –, zmizel celý kotouč lana přes palubu a muži si chladili dlaně spálené provazem při marné snaze ho udržet.

V takových případech na chvíli zpozorněl i hladový dav na břehu a křikem povzbuzoval muže na lodicích, dokud boj neskončil tím, že krokodýl podlehl nebo praskl provaz a muži se váleli po palubě. Většinou však pevné konopné provazy vydržely, a když se posádce podařilo obrátit bestii hlavou k sobě, boj obvykle skončil, protože zvíře nemělo možnost úniku do hlubiny. Muži ho vytáhli ze stříkající zpěněné vody na palubu, kde už čekala další skupina s kyji, kterými dravci rozbili lebku. Když byli krokodýli vytaženi z lodic na břeh, šel jsem se na ně také podívat. Muži z Tanových oddílů již byli v plné práci při stahování kůží.

Titul Modrého krokodýla udělil regimentu děd našeho současného faraona a věnoval mu také zástavu s modrým krokodýlem. bojový oděv příslušníků této jednotky byl zhotovený z rohovité kůže těchto plazů. Po patřičném zpracování a úpravách je kůže dostatečně pevná, aby zadržela vystřelený šíp nebo odrazila úder protivníkovy meče. Je mnohem lehčí ve srovnání s kovem a příjemnější pro nošení pod žhavým sluncem pouště. V helmici z krokodýlí kůže ozdobené pštrosím perím a dozelelna zbarveným prsním štítem ze stejného materiálu vyleštěným a doplněným bronzovými růžicemi je sám Tanus zjevem, který vháňá hrůzu do srdcí nepřátel a vyvolává neklid v podbřišku každé dívky, která se na něho podívá.

Změřil jsem a zapsal délku i obvod těla každého úlovku a pozoroval stahovače kůží při práci. Necítil jsem ani nejmenší náznak lítosti nad těmito ohyzdnými tvory, tak jak tomu bylo u pobitých říčních krav. Podle mého názoru nestvořila příroda

hnusnějšího tvora, než je krokodýl. Výjimkou by snad mohl být jedovatý egyptský brejlovec.

Můj odpor se stonásobně zvýšil, když stahovači otevřeli břicho jedné z těch velkých oblud a do bahna se vyvalily pozůstatky částečně stráveného těla malé dívenky. Krokodýl zhltl celou půlku jejího těla od pasu nahoru. Trávicí šťávy vybělily tkáň v šedou pastovitou hmotu, která odpadávala od kostí. Jen uzel vlasů zůstal nedotčený, úhledně spletený a obtočený kolem rozpadající se tváře. K dovršení hrůzného divadla visel doposud na hrdle děvčátka krásný náhrdelník z červených a modrých keramických korálků a podobné náramky objímaly kostnatá zápěstí.

Nedlouho poté, co jsem spatřil ty děsivé zbytky, se neda-leko nás ozval hlasitý srdcervoucí nářek, jenž přehlušil celou vrávu. Mezi vojáky se prodírala ženská postava. Žena doběhla na místo, poklekla nad ubohými ostatky, roztrhla si šat a spustila žalostné litanie.

„Moje dceruško! Děvčátko moje!“ Byla to stejná žena, která přišla předcházejícího dne do paláce ohlásit ztrátu svého dítěte. Úředníci vyslovili podezření, že bylo pravděpodobně uneseno a prodáno do otroctví jednou z band, které terorizují vesnice. Poslední dobou se podobné gangy začaly v kraji množit a bezostyšně prováděly své zločinné přepady za plného denního světla přímo před branami měst. Upozornili ji také, že nejsou schopni jí nijak pomoci v navrácení dcerky, protože státní moc nemá nad zločinci žádnou kontrolu.

Teď se i tyto chmurné předpovědi ukázaly jako liché, když matka poznala ozdoby na zbytku těla. Pocítil jsem lítost k té ženě, a třebaže pro mě byly ona i její dcerka cizí, poslal jsem jednoho otroka pro prázdnou nádobu a se slzami v očích pak nebožačce pomohl posbírat ostatky jejího dítěte, aby mohly být řádně pohřbeny.

Vrávorající žena se s nádobou přitisknutou k prsům prodírala nevšímavým hlučícím davem a já si uvědomil, že přes všechny modlitby a obřady, jimiž by matka své děvčátko mohla zahrnout, nikdy nezíská v záhrobním životě nesmrtelnost. Dokonce

ani tehdy ne, kdyby si matka mohla dovolit zaplatit závratnou cenu za nejobyčejnější mumifikaci. Aby se tak totiž stalo, muselo by být tělo před balzamováním celé a neporušené. Plně jsem s matkou soucítit. Je to moje slabost, že tak často musím naříkat, když na sebe беру starosti a žal každého neštěstí, které mi zkříží cestu. Všechno by pro mě bylo snadnější, kdybych měl v srdci více tvrdosti a cynismu.

Jako vždy, když jsem smutný a sklíčený, vzal jsem do ruky štětec a začal zaznamenávat vše, co se kolem událo – od harpunářů a řeznických scén při zpracování ulovených zvířat přes nešťastnou matku až po bezuzdné chování rozjásaného davu.

Ti, kteří se přecpali masem a přepili pivem, už leželi, kde zrovna padli, necitliví ke kopancům ostatních, kteří přes ně – ještě jakž takž schopní stát vzpříma – klopýtali. Mladší a méně ostýchaví tancovali a objímali se. Řídké keře a pošlapané ostrůvky papyrusu poskytovaly v houstnoucí tmě nedostatečně krytá lože projevům bezuzdné kopulace. Toto nestydaté chování bylo pouhým projevem celkového úpadku postihujícího zemi. Nemuselo tomu tak být, ale to by se provincie Velké Théby musela těšit vládě silného faraona a mít mravně zdravou správu. Prostý lid si takto pouze bral příklad ze své vrchnosti.

Silný odpor, který jsem k tomu pociťoval, mi však nezabránil v tom, abych vše věrně zaznamenal. Seděl jsem se zkříženýma nohama na palubě horní nástavby Horova dechu, psal a kreslil. Nepozorovaně uběhla další hodina. Slunce kleslo a zdálo se, že ve velké řece hasí žízeň úmorného dne, nechávajíc na hladině měděné odlesky a v kouřmu západního nebe zář, jako by samo zapálilo vzdálené papyrusové porosty.

Divokost a nevázanost davů na pláži ještě vzrostla. Pro děvky přišel čas rychlých obchodů. Pozoroval jsem objemnou matronu, jak s vyzývavě modrým amuletem kněžky lásky na čele odvádí do stínu vyzáblého lodníka jedné z galér. Sotva byla z dosahu záře ohně, odhodila suknicu a klekla do prachu, aby milenci poloviční velikosti, než byla sama, nabídla třaslavý pár monumentálních hýždí. Ten chlapík se na ni vrhl se šťastnými vzdechy a jeho partnerka se připojila tichým ňafáním uspokoi-

jené feny. Začal jsem skicovat tu bizarní scénu, ale světla ubývalo tak rychle, že jsem byl nucen pro tento den skončit.

Jak jsem ukládal popsany svitek, přišlo mi náhle na mysl, že jsem svou velitelku viděl naposled při nehodě s mrtvým dítětem. Zděšeně jsem vyskočil. Jak jsem mohl být tak nedbalý? Má paní byla vychována přísně, to jsem měl na paměti, byla dobrá a mravní děvče, vědomé si všech povinností a zásad, které po ní zvyky a zákony vyžadovaly. Uvědomovala si čest své vysoce postavené rodiny a také své postavení ve společnosti. Navíc jí autorita i vůle jejího otce naháněly stejnou hrůzu jako mně, a proto také měla moji důvěru.

Věřil jsem jí však stejně, jako bych věřil každé jiné tvrdohlavé mladé dívce v prvním náporu vášnivého ženství a v noci, jako je tato, někde o samotě s krásným a stejně vášnivým mladým vojákem, do kterého je úplně zblázněná.

Moje panika neměla ani tak původ v obavě o panenství mé velitelky, ten nehmotný talisman, který bývá tak málo oplakáván, je-li jednou ztracen, jako v daleko hmatatelnějším nebezpečí, které hrozilo mé kůži. Ráno, až se vrátíme do Karnaku, do paláce mého pána Intefa, najde se dost žvanivých jazyků, které mu vyzvoní každý náš kousek a vypoví kdejaký klep na náš účet.

Špehové mého pána pronikli do všech vrstev společnosti, do každého koutku naší země a nevynechali přístavy, pole ani palác samotného faraona. Co do počtu převyšovali moje špehy v poměru našich možností je zaplatit. Někteří z nich však pracovali nestranně pro nás oba a naše sítě se v řadě úrovní vzájemně prolínaly. Kdyby nás dnes Lostris zostudila – myslím tím otce, rodinu i mě, jejího vychovatele a strážce –, můj pán Intef se to ráno doví stejně jako já.

Prohledal jsem loď z jednoho konce na druhý, vyšplhal do zadní nástavby a zoufale pátral po pláži, ale nespatriil jsem ani ji ani Tana a moje nejhorší obavy nabývaly na intenzitě.

Kde je mám v téhle šílené noci hledat? Kde začít? Nebyl jsem schopný rozumné úvahy a přistihl jsem se, jak si v návalu zoufalství mnu ruce. To mě zarazilo. Vždy jsem se bolestně snažil

zabránit jakémukoli projevu vlastní změkčilosti. Z duše se mi hnusilo afektované vystupování těch obézních stvoření postižených stejným zmrzačením jako já. Stále ve mně zůstávala snaha jednat spíš jako muž než jako eunuch.

S námahou jsem se ovládl a vrátila se mi pevná rozhodnost podobná té, kterou jsem při zápalu boje viděl u Tana. Uklidnil jsem se a začal znovu racionálně uvažovat. Důvěrně jsem svoji velitelku znal, a proto jsem přemýšlel, jak se asi zachová. Ko-neckonců jsem ji poznával čtrnáct let a uvědomil si, že je příliš náročná a vědomá si svého vznešeného původu, než aby se bezostyšně vmísila mezi opilé, neurvalé zástupy na pláži nebo se odplížila někam do křoví a hrála si na zvíře se dvěma zadky, jak to předváděl onen lodník se starou tlustou poběhlicí. Uvědomil jsem si také, že v pátrání po ní mi nikdo jiný nemůže pomáhat, pokud nechci, aby se o všem dověděl můj pán Intef. Musel jsem to zvládnout sám.

Kam, na které tajné místo by se Lostris nechala odvést? Jako většina mladých dívek jejího věku byla poblázněná představou romantické lásky. Pochyboval jsem, že by přes nejlepší osvětové úsilí těch jejích dvou malých černých dračic už stačila vážně domyslet ty zemitější aspekty samotného fyzického aktu. Dokonce neprojevila ani žádný větší zájem o techniku celé záležitosti, když jsem se ji pokoušel varovat a chránit, jak bylo mou povinností.

Dospěl jsem tedy k názoru, že ji musím hledat na místě, jež odpovídá jejím romantickým představám. Kdyby měl Horův dech kabinu, neváhal bych ani na chvíli, ale naše říční galéry jsou malé praktické bojové lodice vybavené pro rychlost a ovladatelnost. Posádka spí na palubě, a dokonce i kapitánovi a důstojníkům slouží za noční úkryt pouhý přístřešek z rákosu. Momentálně však ani ten nebyl připravený, a tak loď neposkytovala jediné místočko, kam by se ukryli.

Palác v Karnaku byl vzdálený půl dne cesty a otroci teprve stavěli náš stan na jednom z ostrůvků nedaleko břehu, který naší společnosti zaručoval určité soukromí a ochranu před davy obyčejného lidu. Zpoždění zavinila liknavost otroků vyvolaná

oslavami. Ve světle pochodní jsem několik z nich pozoroval při práci s kotevními lany – sotva se drželi na nohou. Se stavbou osobního stanu pro Lostris ještě ani nezačali. Milenci se proto nemohli těšit z luxusního pohodlí koberců, vyšíváných závesů, matrací plněných peřím a lněných povlaků. Kde by tedy k čertu mohli být?

V tu chvíli upoutala moji pozornost slabá žlutá záře pochodně v dálce na laguně a okamžitě vzbudila moji představivost. Došlo mi, že při spojení s bohyní Hapi bude svatyně na malebném žulovém ostrově uprostřed zátoky přesně tím místem, které musí Lostris neodolatelně přitahovat. Rozhlížel jsem se po nějakém plavidle, kterým bych se mohl na ostrov vydat. Na břehu ležela řada vytažených člunů, ale kolem nich nebyl nikdo. Převozníci se zatoulali kdoví kam, nejspíš leželi někde opilí.

Na pláži jsem zahlédl Kratase. Pštosí pera na helmici vysoko nad hlavami davu a jeho pyšné držení ho spolehlivě odlišovaly od ostatních.

„Kratasi!“ zavolal jsem na něj. Ohlédl se a zamával mi. Kratas byl Tanovým velícím důstojníkem a také – když pomínu sebe – nejspolehlivějším z mnoha jeho přátel. Kratasovi jsem mohl důvěřovat jako nikomu jinému.

„Sežeň mi člun!“ křičel jsem. „Jakýkoli člun!“ Byl jsem natolik rozčilený a můj hlas tak pronikavý, že jsem svou žádost nemusel ani opakovat. Kratas byl muž činu, který neztrácí ani vteřinu zbytečnými dotazy či nerozhodnostmi. Odkráčel k nejbližší feluce u břehu. Převozník ležel na dně jako špalek. Kratas ho uchopil, zvedl a vytáhl na břeh. Muž se ani nepohnul a zůstal – zpitý levným vínem – ležet tak, jak dopadl na zem. Několika manévry s bidlem přirazil Kratas plachetnici k boku Horova dechu. Ve spěchu jsem zakopl a přistál jako hromádka neštěstí na přídi chatrného plavidla.

„Ke svatyni, Kratasi,“ prosil jsem ho, sotva jsem byl zase na nohou. „Kéž milosrdná bohyně Hapi zařídí, abychom přišli včas!“

Malá latinská plachta nabrala večerní brízu a loďka poskočila po temných vodách směrem ke kamenné přístavní hrázi pod

chrámem. Kratas uvázal plavidlo ke kotevnímu kruhu a chystal se jít se mnou, ale já ho zastavil.

„Ne kvůli mně, ale pro Tanovo dobro,“ řekl jsem mu, „nechoď se mnou, prosím.“

Chvilí váhal a pak přikývl. „Počkám tady. Kdybys potřeboval, zavolej.“ Vytáhl meč a podával mi ho rukojetí napřed. „Můžeš ho potřebovat.“ Zavrtěl jsem hlavou. „Tohle nebezpečí nehrozí. A kromě toho mám svoji dýku. Ale i tak díky za důvěru.“ Nechal jsem ho u lodky a spěchal po žulových schodech nahoru ke vchodu do svatyně.

Na mohutných vstupních sloupech hořely pochodně a zdálo se, že nutí nízké reliéfy na stěnách tančit v rytmu jejich načervenalé záře. Bohyně Hapi je jednou z mých nejmilejších. Abych se přesněji vyjádřil, není to ani bohyně ani bůh, ale jakési podivné vousaté stvoření. Hermafrodit s mohutným penisem, prostornou vagínou a prsy, které by snad mohly napojit všechny. Je zosobněním Nilu a bohyní sklizně. Obě egyptská království a všichni jejich obyvatelé jsou na ní naprosto závislí. Na ní a na každoročních záplavách velké řeky, která je jejím druhým já. Stejně jako mnozí jiné bohové velkého Egypta může podle své vůle změnit pohlaví nebo vzít na sebe podobu jakéhokoli zvířete. Jejím oblíbeným přestrojením je hroch. Přes pohlavní dvojakost Hapi jí má velitelka – stejně jako já – přisuzuje rod ženský. V tomto ohledu se představy Hapiných kněží od těch našich podstatně liší.

Její zobrazení na kamenných zdech působilo mohutně a mateřsky. Vymalovaná v hektických základních odstínech červené, žluté a modré shlížela laskavě dolů hlava říční krávy a pohledem jako by zvala všechna stvoření k plodnosti a množení. Toto nevyčenené pozvání se vůbec nehodilo k mým momentálním starostem, protože jsem se obával, že celé moje choulostivé poslání musí v této chvíli bohyni působit jen potěšení.

U bočního oltáře klečela kněžka. Běžel jsem k ní a netrpělivě ji zatahal za lem pláště. „Zbožná sestro, pověz mi, nevidělaš paní Lostris, dceru velkovezíra?“ Jen velmi málo obyvatel Horního Egypta neznalo podobu mé paní a všichni ji zbožňo-

vali pro její krásu, veselou mysl a milou povahu. Kdykoli se objevila na ulici nebo na tržišti, shlukovali se lidé kolem ní, aby ji pozdravili.

Obrátila ke mně svou vrásčitou tvář s bezzubými ústy a zešíroka se na mě usmála. Kostnatý prst přiložený k nosu a lišácký výraz znalého člověka potvrzovaly moje nejhorší obavy.

Znovu jsem s ní zatřepal, tentokrát méně něžně. „Kde je, velebná matko? Zapřísahám tě, mluv!“ Ale ona jen zavrtěla hlavou a oči jí zabloudily směrem k vnitřní svatyni.

Pospíchal jsem po žulových dlaždicích a srdce mi předbíhalo zoufale pomalé nohy. Přes všechno zděšení jsem však musel obdivovat smělost své paní. I když patřila k vysoké šlechtě a byl jí proto dovolen přístup na místa nejsvětější, přece jen by se v celém Egyptě těžko našel někdo, kdo by měl odvahu vybrat si pro milostnou schůzku takové místo.

U vchodu do svatyně jsem se zastavil. Můj instinkt mě neklamal. Byli tu oba dva, přesně tak, jak jsem se obával. Moje vlastní představa o tom, co se tady děje, mě natolik posedla, že jsem už chtěl vykřiknout, abych tomu učinil přítrž, ale cosi mě zastavilo.

Má paní byla oblečená, a dokonce mnohem víc, než bylo zvykem, protože prsa měla zahalená a přes hlavu přehozenou modrou vlněnou šálu. Klečela před masivní sochou bohyně Hapi, která na ni shlížela ozdobená věnci modrých leknínů.

Tanus klečel vedle ní, zbraň i odění odložil u dveří svatyně. Oblečený byl v dlouhé lněné košili a krátké tunice, na nohou sandály. Mladý pár se držel za ruce a jejich tváře se téměř dotýkaly, když k sobě slavnostně šeptali.

Moje původní podezření bylo pryč a nahradily ho lítost a stud. Jak jsem jen mohl tak pochybovat o své paní? Potichu jsem začal couvat, ale ne dál než k postrannímu oltáři. Chtěl jsem poděkovat bohyni za její ochranu a kradmo sledovat další dění.

V následujícím okamžiku však Lostris vstala a pokorně přistoupila k soše bohyně. Byl jsem tak ohromený jejím dívčím půvabem, že místo abych zmizel, zůstal jsem a ještě chvíli ji pozoroval.

Sejmula z krku lazulitovou figurku, kterou jsem pro ni zhotovil, a já si s bolestí uvědomil, že ji chce bohyni obětovat. Šperk jsem vytvářel s největší láskou a nemohl jsem snést pohled, jak opouští její hrdlo. Lostris ho stojíc na špičkách pověsila na krk svému idolu. Pak poklekla a políbila kamenné chodidlo sochy, zatímco Tanus klečel dál na místě, kde ho opustila, a sledoval ji.

Vstala, aby se k němu vrátila, ale u dveří zahlédla mě. Pokoušel jsem se ztratit ve stínu, protože mi bylo stydno být přistižen jako úmyslný svědek tak důvěrného okamžiku, ale její tvář zářila radostí, a než jsem stačil zmizet, přiběhla ke mně a uchočila mě za ruce.

„Ach Taito, jsem tak ráda, že jsi tu právě ty, jediný ze všech! To je jako na zavolanou, úplně dokonalé.“ Vedla mě do vnitřku svatyně a Tanus povstal, vyšel mi vstříc a s úsměvem mě vzal za druhou ruku.

„Díky, žes přišel. Vidím, že je na tebe vždy spolehnutí,“ pravil. Přál jsem si, aby moje důvody byly tak čisté, jak v ně oba věřili, a svou vinu v srdci jsem zakryl láskyplným úsměvem.

„Tady si klekni!“ nařídila mi Lostris. „Zde, abys slyšel každé slovo, co si teď řekneme. Budeš naším svědkem před Hapi a všemi bohy Egypta.“ Přinutila mě kleknout a ona i Tanus se vrátili na svá místa před bohyni, podali si ruce a dlouze si pohlédli do očí.

Lostris promluvila první. „Jsi moje slunce,“ zašeptala, „bez tebe se mi den mění v tmou.“

„Ty jsi Nil mého srdce,“ odpověděl tiše Tanus, „vody tvé lásky zavlažují mou duši.“

„Jsi můj muž po všechny dny tohoto světa a všech světů, které přijdou.“

„Ty jsi má žena, svou lásku ti dávám do zástavy a přísahám na ni při Horově dechu a při jeho krvi,“ řekl již jasně a hlasitě a jeho hlas vracela ozvěna z kamenných prostor síně.

„Přijímám tvůj slib a výměnou ti vracím svůj nastokrát,“ zvolala Lostris. „Nikdo mezi nás nesmí vstoupit a nikdy nás nic nerozdělí. Provdzy jsme jedno tělo i duše.“

Nastavila mu tvář a on ji vážně a dlouze políbil. Pokud mi bylo známo, byl to jejich první polibek a já si považoval, že mohu být svědkem této intimní chvíle.

Když se objali, zavířil spoře osvětlenou síní chladný vítr ze zátoky a strhl plameny pochodní. Obrysy tváří zamilovaného páru se na chvíli rozplynuly a zdálo se mi, jako by se pohnul a zachvěl i obraz bohyně. Vítr ustal stejně náhle, jak začal, a jeho šum dozníval kdesi mezi velkými kamennými pilíři jako vzdálený cynický smích bohů. Otřásl mnou záchvat pověřivé hrůzy.

Dráždit bohy přehnanými požadavky je vždy nebezpečné a Lostris právě žádala nemožné. Byl to moment, o kterém jsem léta věděl, že musí přijít, a jehož jsem se obával víc než dne své vlastní smrti. Slib, který si Lostris a Tanus dali, nemohl být nikdy dodržen. Nemohlo k tomu dojít bez ohledu na to, jak opravdově ho mínili. Cítil jsem, že mi puká srdce, když jejich polibek skončil a oba se obrátili ke mně.

„Proč jsi tak smutný, Taito?“ dožadovala se Lostris odpovědi s obličejem rozzářeným štěstím. „Raduj se se mnou, je to nejšťastnější den mého života.“

Nutil jsem se do úsměvu, ale moje ústa nemohla najít slova útěchy a blahopřání pro ty dva, které jsem miloval jako nikoho na světě. Zůstal jsem na kolenou – nehybný, s idiotským úsměvem na rtech a sklíčeností v duši.

Tanus mě zvedl a objal. „Promluvíš mým jménem s místodržícím Intefem, uděláš to pro mě?“ pravil a pevně mě přitiskl k sobě.

„Ano, Taito?“ přidala Lostris svou žádost k jeho. „Můj otec tě vyslechne. Ty jsi jediný, kdo to pro nás může udělat. Nezkla-meš nás, vid, Taito? Nikdy jsi mě neopustil, ani jednou v mém životě. Uděláš to pro mě, že ano?“

Co jsem jim na to měl říct? Nemohl jsem být tak krutý a sdělit jim strohou pravdu. Nedostávalo se mi slov, abych zadusil tu křehkou lásku hned na začátku. Čekali, až promluví, až jim dám najevo svou radost a slíbím podporu a pomoc, ale já byl zasažen němotou a v ústech mi vyschlo, jako bych kousl do nezralého granátového jablka.

„Taito, co je s tebou?“ řekla má milovaná velitelka a veselost se začala vytrácet z jejího obličej. „Proč nemáš radost s námi?“

„Vy víte, že vás mám oba rád, ale...“ Dál jsem nemohl.

„Ale? Jaké ale, Taito?“ nechápala Lostris. „Ale a protáhlý obličej, to je vše, co mi můžeš dnes, v můj nejšťastnější den, nabídnout?“

Rozzlobila se a rysy jí ztvrdly, ale současně se hluboko v jejích očích rodily slzy. „Ty nám nechceš pomoci. Taková je opravdová hodnota všech tvých slibů za celá ta léta.“ Popošla ke mně a vyzývavě mi pohlédla zblízka do tváře.

„Nemluv tak, paní, prosím. Opravdu si to nezasloužím. Vyslechni mě!“ Položil jsem jí prsty na ústa, abych zastavil její další výčitky. „Ne já, to tvůj otec a můj pán Intef...“

„Přesně tak.“ Netrpělivě odstrčila mou ruku od svých rtů. „Můj otec! Půjdeš za ním a promluvíš s ním jako jindy – a bude to v pořádku.“

„Lostris,“ začal jsem znovu a familiární způsob, jakým jsem vyslovil její jméno, bylo známkou mého rozrušení, „už nejsi dítě, nesmíš se opájet dětskými sny. Víš, že tvůj otec nebude nikdy souhlasit...“

Nechtěla mě poslouchat, nechtěla slyšet pravdu, kterou bych musel vyslovit, a místo toho pospíchala se slovy, jimiž by ji vyvrátila i mně: „Ano, vím, že Tanus nemá žádné bohatství, ale má před sebou skvělou budoucnost. Jednoho dne stane v čele egyptské armády. Jednou vyhraje bitvy, které znovu sjednotí obě království, a já budu po jeho boku.“

„Má paní, vyslechni mě. Není to jen nedostatek Tanova jmění, ale něco závažnějšího, daleko horšího.“

„Co tedy? Je to krev, jeho rodokmen? To tě trápí? Ty přece dobře víš, že jeho rodina je stejně urozená jako naše. Pianski, pán Harab, byl roven mému otci a byl jeho nejbližším přítelem.“ Její uši byly pro má slova hluché. Neuvědomovala si hloubku tragédie, která se před námi otvírala. Nerozuměla ani ona ani Tanus, a tak jsem byl pravděpodobně jedinou osobou v celém království, která to plně chápala.

Po celá léta jsem ji ochraňoval před pravdou a samozřejmě ji nikdy nebyl schopen povědět ani Tanovi. Jak bych to mohl vysvětlovat nyní? Jak jsem jí mohl odhalit hlubokou nenávisť, kterou cítil její otec k mladému muži, jehož milovala. Byla to nenávisť zrozená ze závisti a pocitu viny, a proto ještě nesmiřitelnější.

Můj pán byl člověk mocný a zároveň ďábelský. Dokázal utajit své pocity před všemi kolem sebe. Byl schopen skrýt svou nenávisť a zášť, líbat někoho, koho se chystal zničit, zahrnout ho dary a ukonejšit lichotkami. Měl trpělivost krokodýla schovaného v bahně u napajedla a číhajícího na nic netušící gazelu. Dokázal čekat léta, snad i desítky let, ale když nastala příznivá chvíle, byl stejně rychlý jako dravý plaz, udeřil a strhl svou oběť.

Lostris žila v trpké neznalosti hloubky otcovy zloby. Dokonce věřila, že Pianského – Haraba – miloval a že Tanův otec měl stejný vztah k němu. Jak ale mohla zvědět pravdu, když jsem ji před ní vždy chránil? Ve své upřímné nevinnosti Lostris věřila, že jediné, co by mohl mít její otec proti Tanovi, je bohatství a rodina.

„Ty víš, Taito, že je to pravda. Tanus je mi roven v urozenosti, je v seznamech šlechty v chrámových záznamech a každý se o tom může přesvědčit. Jak by to můj otec mohl popřít a jak to můžeš popírat ty?“

„Není na mně, abych to popíral nebo schvaloval, paní...“

„Takže půjdeš kvůli nám za otcem a uděláš to, drahý Taito? Řekni, že ano, prosím tě, slib mi to!“

Co jsem mohl dělat jiného než přikývnout na znamení souhlasu a skrýt beznadějný výraz v očích.

TĚŽCE NALOŽENÁ FLOTILA se vracela do Karnaku. Čluny přetížené kůžemi a nasoleným masem se sotva držely na hladině a cesta proti proudu Nilu se vlekla. Návrat byl mnohem pomalejší než příjezd, a přesto příliš rychlý pro mé neklidné srdce a rostoucí obavy.

Milenci hýřili radostí v euforii nově prohlášené lásky a v důvěře, že z jejich cesty odstraním všechny překážky. Nemohl jsem jim to štěstí upírat, protože jsem věděl, že tento den společného štěstí bude na dlouhou dobu jejich posledním. Najít tak slova, nebo spíš odvalu, snad bych jim i pomohl získat chvilku pro realizaci jejich lásky, již jsem ještě minulou noc tolik nepřál, protože až na ně svého pána Intefa při předem ztraceném pokusu o smír upozorním, nebude už žádná šance. Jakmile se jednou doví o jejich vztahu, vstoupí mezi ně a rozdělí je navždy.

Namísto toho jsem se smál a dováděl jako oni, abych skryl své obavy. Jindy by to má paní okamžitě prohlédla, protože mě znala téměř stejně dobře, jako jsem já znal ji, ale byla svou láskou úplně zaslepená.

Seděli jsme všichni tři na přídi a probírali zkoušku na Vášně Usira, hru, která měla být vrcholem svátků. Můj pán Intef ze mě udělal impresária celé podívané a já Lostris i Tana obsadil do hlavních rolí.

Svátky se slaví každý druhý rok, když nastane úplněk v měsíci boha Usira. Byly doby, kdy se tyto svátky držely každý rok, ale náklady a vyrušení panovníka z poklidného života při přemístění celého dvora z Elefantiny do Théb se faraonovi jevily tak silné, že mezi nimi vyhlásil delší přestávku. Co se týkalo jeho zlata, byl faraon velmi uvážlivý člověk.

Příprava představení mě na chvíli zbavila myšlenek na hrozící konfrontaci s mým pánem, a tak jsem oba milence zkoušel v jejich úlohách. Lostris měla hrát roli Eset, ženy Usirovy, zatímco Tanus byl obsazen do hlavní role Hora. Představa, že Tanus bude hrát Lostrisina syna, oba velmi rozveselila a já musel vysvětlovat, že při nesmrtelnosti bohů ztrácí jejich stáří svůj pozemský rozměr a že je tedy úplně běžné, když bohyně vypadá mladší než její potomek.

Napsal jsem ke hře nový scénář, který měl nahradit snad tisíc let nezměněný původní text. Jazyk originální předlohy už natolik zastaral, že na moderní obecnost nemohl zapůsobit. Faraon měl být čestným hostem na premiéře hry v Usirově chrámu v poslední noc svátků a mně velmi záleželo na tom, aby

hra měla úspěch. Už jsem se setkal s odporem proti mé nové verzi ze strany kněží a konzervativnější části šlechty a jedině intervence mého pána Intefa dokázala toto nebezpečí zažehnat.

Můj pán není příliš nábožensky založený a normálně by ho teologické argumenty pramálo zajímaly. Podařilo se mi však do textu propašovat pár řádek, které by ho pobavily a zalichotily mu. Přečetl jsem mu je samostatně bez návaznosti na zbylý text a pak jsem se takticky zmínil o tom, že hlavní námitky proti mé verzi vycházejí od významného Usirova kněze, starého pedantského muže, který kdysi mému pánu Intefovi překazil zájem o jistého pohledného novice. To bylo provinění, které můj pán knězi nikdy neodpustil.

Tak se stalo, že mou verzi čekalo první uvedení. Bylo nesmírně důležité, aby herci dokázali plně zprostředkovat sílu mé poezie, jinak mohla být také premiéra uvedením posledním.

Oba, Tanus i Lostris, měli úžasné hlasy a dobré důvody se mi odvděčit za příslib pomoci. Takto ze sebe vydali to nejlepší a zkouška byla natolik uchvacující a jejich recitace tak působivá, že jsem na chvíli zapomněl na všechny starosti.

Od vášní bohů mě výkřiky hlídky přivedly zpět k vlastním pozemským starostem. Flotila právě mýjela poslední zákrut řeky, za kterým už ležela města-dvojčata Luxor a Karnak a spolu s tím, co bylo mezi nimi, tvořila velké město Théby. Závěšená na břehu zářila tato města v ostrém egyptském slunci jako perly v náhrdelníku. Fantastická předehra končila a nám zůstala tvrdá realita. Dušička se ve mně scvrkla, když jsem mátožně vstával.

„Tane, musíme se před příjezdem do města s Lostris přemístit na Kratasovu galériu. Přísluhovači mého pána nás budou z břehu sledovat a nesmějí nás vidět v tvé společnosti.“

„Trochu pozdě, nemyslíš?“ usmál se na mě Tanus. „Na to jsi měl myslet o pár dní dřív.“

„Můj otec se o nás přece brzy doví,“ přidala se k námitce Lostris. „Mohlo by ti to jen usnadnit tvůj úkol, kdybychom ho na naše záměry dopředu upozornili.“

„Když víte lépe než já, co dělat, udělejte si to po svém – a já pak mohu svou roli v té vaší bláznivé záležitosti klidně vzdát,“ řekl jsem a nasadil přísný a uražený výraz. Přestali okamžitě protestovat.

Tanus signalizoval Kratasovi a milencům zbývalo na rozloučení jen pár chvil. Neodvázili se před zraky pŭlky loďstva ani obejmout, ale zamilované pohledy a slova, jež si vyměnili, hovořily dostatečně srozumitelnou řečí.

Ze zářové nástavby jsme naposledy zamávali Horovu dechu, který se od nás odpojil, a s vesly blýskavými jako křídla vážky směřoval ke svému kotvišti u města Luxor. My jsme zatím pokračovali dál proti proudu k paláci pána Intefa.

OKAMŽITĚ PO ZAKOTVENÍ v palácovém přístavu jsem vyzvídal, kde je můj pán, a velmi se mi ulevilo, když jsem slyšel, že odjel přes řeku, aby na poslední chvíli zkontroloval faraonovu hrobku a pohřební chrám na západním břehu. Faraonova svatyně byla po celých dvanáct let v rekonstrukci. Nařídil ji hned prvního dne, kdy mu na hlavu posadili dvojitou, bílou a červenou, korunu obou království. Přestavba se konečně blížila ke konci a faraon bude určitě netrpělivý; bude ji chtít vidět hned po skončení svátků a nikdo mu v tom nezabrání. Mému pánu dělalo velkou starost, aby byl faraon spokojený. Jeden z řady honosných titulů, jimiž se můj pán pyšnil, zněl Strážce královských hrobů – a to byla velká zodpovědnost.

Jeho nepřítomnost mi nabízela další den k přípravě ošidného úkolu a vypracování vlastní strategie. Posvátný slib, který ze mě vypáčili milenci, mě zavazoval promluvit v jejich zájmu při první příležitosti s mým pánem a já věděl, že ten okamžik přijde zítra při pravidelném každodenním zasedání.

Jakmile byla má velitelka v bezpečí harému, pospíchal jsem do svých pokojů ve zvláštním křídle paláce, vyhrazeném pro speciální společnost velkého vezíra.

Uspořádání Intefovy domácnosti bylo stejně ďábelské jako celý zbytek jeho existence. Měl osm manželek a každá z nich

přinesla do manželství buď velké věno, nebo významné politické spojení. Jen tři z nich mu však porodily děti. Kromě Lostris tu byli ještě dva synové.

Pokud jsem věděl – a já věděl o všem, co se událo v paláci, i o většině událostí mimo něj –, nenavštívil můj pán harém za posledních patnáct let ani jednou. Početí Lostris bylo poslední příležitostí, kdy se zabýval manželskými povinnostmi. Jeho sexuální záliby směřovaly jinam. Speciální společnost velkého vezíra usazenou ve zvláštním palácovém křídle tvořila početná sbírka mladých chlapců-otroků. Podobné záležitosti jste mohli najít po celém Horním Egyptě, protože za posledních pár století nahradila pederastie u většiny šlechty ostatní záliby včetně lovu vodního ptactva. Byl to jen další z příznaků nemoci naší krásné země.

Sám jsem byl nejstarším z této vybrané společnosti mladých otroků. Na rozdíl od ostatních, které můj pán poslal do aukce na tržiště s otroky, když jejich tělesná krása začala odcházet a blednout, já zůstával dál. Začal mě oceňovat pro jiné vlastnosti než pro krásu těla – a ty nejenže s postupujícím věkem neuvadaly, ale naopak vzkvétaly. Nesmíte si o mně myslet, že jsem samolibý, když se o tom takhle zmiňuji, ale já jsem si umínil, že budu vše uvádět podle pravdy. Moje vlastnosti jsou skutečně pozoruhodné natolik, abych je nemusel skrývat pod maskou falešné skromnosti.

Můj pán se v tyto dny se mnou těšil jen zřídka, což ale byla nevšimavost, za kterou jsem mu byl opravdu vděčný. Když už si mě všiml, bylo to obvykle jen proto, aby mě potrestal. Věděl dobře, jakou fyzickou bolest a pokoření mi jeho pozornost vždy působí. Ještě jako dítě jsem se musel naučit skrývat odpor a předstírat potěšení z vynuceného perverzního aktu, ale jeho jsem stejně nikdy nedokázal obelstít.

Kupodivu mu mé pocity znechucení a odporu při nepřirozeném pohlavním aktu jeho vlastní potěšení nikdy nezmenšily. Zdálo se dokonce, že právě naopak. Můj pán Intef nebyl nikdy člověkem jemným nebo soucitným. Na stovky bych mohl počítat chlapce, které mi za ta léta přivedli plačící a potrhané po

první noci lásky s ním. Léčil jsem je a snažil se je utěšit, jak nejlépe jsem uměl. Asi proto mě v domě mladých otroků nazývali Akh-Ker, jménem, které znamená starší bratr.

Dávno bych nebyl pánovou oblíbenou hračkou, nebýt toho, že si mě cenil mnohem výš. Představoval jsem pro něho jiné hodnoty. Byl jsem doktorem, umělcem, hudebníkem a spisovatelem, architektem a knihovníkem, rádcem a důvěrníkem, inženýrem a vychovatelem jeho dcerky. Nebyl jsem zdaleka tak naivní, abych uvěřil, že mě proto má rád nebo mi důvěřuje, ale občas jsem měl pocit, jako by se k tomu blížil natolik, nakolik toho byl schopen. To byl také důvod, proč mě Lostris požádala, abych za ni orodoval.

Můj pán Intef neměl na dceři jiného zájmu, než aby co nejlépe využil její ceny jako nevěsty. Opatrovat tuto hodnotu byla další povinnost, kterou na mě plně uvalil. Byly časy, kdy na ni nepromluvil od jedné záplavy na Nilu do druhé a nevěnoval ani nejmenší pozornost mým pravidelným zprávám o její výchově a výuce.

Největší potíže mi ovšem činilo utajení mých vlastních pocitů k Lostris, protože jsem věděl, že by jich při první příležitosti využil proti mně. Vždy jsem se snažil vsugerovat mu zdání, jak nudný a těžký úkol pro mě její výchova představuje a jak málo je mi příjemné, že mi to uložil. Předstíral jsem, že sdílím jeho vlastní nechuť ke všemu, co zavání ženstvím. Nemyslím, že si vůbec kdy uvědomil, že přes mé ztracené mužství jsem si ve vztahu k opačnému pohlaví udržel pocitu a touhy normálního muže.

Nezájem mého pána o vlastní dceru mi umožňoval navést ji občas na podobné bláznivé a riskantní podniky, jako byl výlet na palubě Horova dechu. Skýtalo to možnost na chvíli uniknout z tvrdé reality.

Toho večera jsem rychle spěchal do svých pokojů, abych nakrmil své miláčky a pomazlil se s nimi. Miloval jsem ptáky a zvířata a sledoval jejich překvapivé způsoby. Důvěrně jsem se spřátelil s tuctem koček v době, kdy ještě nikdo v Egyptě o vlastnictví nějaké kočky ani neuvažoval. Choval jsem také

smečku nádherných psů, s nimiž jsme s Tanem chodívali do pouště lovit přimorožce a lvy.

Ptáci přilétali na mou terasu a těšili se z pohostinnosti, kterou jsem jim přichystal. Zuřivě mezi sebou soupeřili o místo na mých zádech nebo rukou. Ti nejodvážnější mi zobali jídlo přímo ze rtů. Krotká gazela se přicházela otřít o mé nohy jako některá z koček a moji dva sokoli na bidélku terasy mě zdravili divokým pokřikem. Byli to vzácní pouštní sakerové, divocí a nádherní. Kdykoli to bylo možné, brali jsme je s Tanem do pouště na lov velkých dropů. Jejich rychlost a obratnost, s jakou se ze vzduchu vrhali na kořist, mě naplňovala velkou radostí. Kdokoli jiný by poznal ostrost jejich žlutých zobáků, kdyby je chtěl pohladit, se mnou však byli krotcí jako vrabci.

Když jsem měl starost o svůj zvěřinec za sebou, zavola jsem malého otroka, aby mi přinesl večeři. Na terase s vyhlídkou na zelené rozlohy Nilu jsem si pochutnával na drobné porci divoké křepelky. Vrchní kuchař mi ji na uvítanou připravil na medu s kozím mlékem. Z terasy jsem pozoroval návrat mého pána od druhého břehu Nilu. Zapadající slunce zlatilo hrana-tou plachtu jeho lodi a já cítil, jak se ve mně hroutí všechna odvaha. Mohl si mě zavolat ještě dnes večer, ale nebyl jsem na takové setkání vůbec připravený.

S ulehčením jsem zaslechl Rasfera, velitele palácové stráže, jak volá nového pánova oblíbence – šikmookého, sotva desetiletého beduínského chlapce. O chvíli později bylo slyšet vysoký chlapcův hlas, rozechvěle protestující, když ho Rasfer táhl kolem mých dveří ke komnatám velkého vezíra. Třebaže jsem podobné scény slyšel už tolikrát, nikdy jsem se nedokázal zatvrdit před dětskými nářky a zase mě zaplavil známý pocit lítosti. Ulehčilo se mi však při vědomí, že to nejsem já, kdo byl dnes večer zavolán. Budu se muset dobře vyspat, abych zítra vypadal co nejlépe.

Probudil jsem se ještě před rozedněním s pocitem včerejší tíže. Noc na ní nic neubrala, a dokonce ani rituální koupel v chladné nilské vodě mi nepřinesla úlevu. Pospíchal jsem do své ložnice, kde už čekali dva malí otroci, aby mi natřeli tělo

olejem a upravili vlasy. Nová móda šlechty – malování tváře – se mi nezamlouvala. Má tvář a odstín pleti byly dostatečně svěží, aby nepotřebovaly líčidel, ale protože to můj pán rád u svých chlapců viděl, chtěl jsem se mu dnes obzvlášť líbit.

Se zalíbením jsem pozoroval svůj vzhled v bronzovém zrcadle, ale chuti ke snídani mi to nepřidalo. Byl jsem prvním členem suity, která čekala na vezírův příchod do vodní zahrady, kde každé ráno zasedal.

Čekal jsem na zbytek dvora a pozoroval ledňáčky při lovu ryb. Projekt vodní zahrady byl mým dílem a také jsem měl dozor při stavbě. Byl to překrásný areál malých jezírek a potůčků, jimiž voda přetékala z jednoho jezírka do druhého. Rozkvetlé záhony květin posbíraných po celém Egyptě i mimo něj vytvářely mezi jezírky vodopády barev. Žily v nich stovky nejružnějších druhů ryb, které Nil vehnal do sítí rybářů. Bylo je třeba denně doplňovat a korigovat tak následky rybaření ledňáčků.

Pozorovat ledňáčky patřilo k radostem mého pána Intefa. Zářili ve vzduchu jako šperky z lazulitu. Nabrali výšku, pak střemhlav dopadli na hladinu a ve spršce vody znovu vzlétali s třepetajícím se kouskem stříbra v dlouhém zobáku. Zdálo se mi, že v nich vidí své příbuzné. Možná se k nim i přirovnával jako dravec, rybář a lovec lidí. Zahradníkům nikdy nedovolil, aby je plašili.

Postupně se ke mně připojil zbytek dvora a někteří z dvořanů byli neupravení a ještě zívali. Můj pán byl totiž ranní ptáče a měl rád, když byl hlavní nápor správních povinností vyřízen ještě před nástupem denního vedra. Poslušně jsme v prvních paprscích slunce čekali na jeho příchod.

„Dnes má dobrou náladu,“ pošeptal mi komorník, usedaje vedle mne. Pro mě to byl první příslib naděje, že se mi snad podaří uniknout vážným následkům bláznivého slibu, který jsem Lostris dal.

Jako šum čerstvé brízy v papyrusových houštinách se mezi námi nesl vzrušený šepot, když přicházel můj pán Intef.

Jeho chůze byla majestátní a způsoby prozrazovaly člověka žijícího v přepychu a s vahou důstojnosti a moci. Kolem krku

měl Zlato chvály, náhrdelník z červeného kovu z dolů v Lotu, který mu vlastníma rukama vložil na ramena sám faraon. Před ním šel jeho chvalořečník, trpaslík s krátkýma nohama vybraný pro nepodařené tělo a neobyčejně silný hlas. Obklopit se kuri-ozitami – ať už krásnými, nebo groteskními – patřilo k zálibám mého pána. Teď to stvoření před ním hopsalo na svých křivých nožkách a vyzpěvovalo dlouhý seznam titulů a hodností mého pána.

„Pohleďte na Oporu Egypta! Pozdravte Strážce vod Nilu! Skloňte se před Druhem faraonovým!“ To vše byly tituly udělené panovníkem a některé z nich pro svého nositele znamenaly zvláštní služby a povinnosti. Například strážce vod byl zodpovědný za sledování výšky hladiny a průtoku při periodických povodních na Nilu, práci, kterou samozřejmě odděl jeho věrný a neúnavný otrok Taita.

Strávil jsem půl roku se skupinou odborníků a počtářů, kteří pod mým velením měřili a tesali značky do skalních útesů v Asuánu. To proto, aby bylo možno přesně změřit výšku vzduťých vod a správně spočítat hodnotu jejich průtoku. Z těchto údajů jsem pak byl schopen měsíce dopředu odhadnout bohatost úrody. To umožňovalo předvídat nadbytek i hladomor a připravit plány pro správu země. Faraon byl s mou prací velice spokojený a udělil další pocty a řády mému pánu Intefovi.

„Poklekněte před monarchou z Karnaku a správcem všech dvaadvaceti provincií Horního Egypta! Pozdravte Pána pohřebišť a Správce hrobek královských!“ S tímto titulem dostal můj pán na starost návrhy, stavby a údržbu památníků všech dávno mrtvých faraonů včetně toho žijícího. A znovu byly povinnosti naloženy na dlouho přetížená bedra otrokova.

Návštěva faraonovy hrobky, kterou včera můj pán podnikl, byla první od minulých slavností Usira. Byl jsem to já, koho posílal do prachu a horka, abych kletbami nutil do práce lenivé stavbaře a s nimi spřežené kameníky. Často jsem litoval toho, jak se nechávám svým pánem využívat. I teď si mě už vybral, aniž to dal nějak najevo. Jeho oči, žluté jako oči divokého leoparda, se jen dotkly mých a jemně pokývl hlavou. Vykro-

čil jsem za ním, jen co mě minul, a jako vždy jsem byl překvapený jeho výškou a šíří ramen. Byl to muž mimořádně krásný a urostlý, s dlouhými rovnými končetinami a plochým, pevným břichem. Hlavou s hřívou hustých světlých vlasů připomínal lva. Bylo mu čtyřicet a z toho téměř plných dvacet let jsem byl jeho otrokem.

Pán Intef nás vedl do altánu uprostřed zahrady. Tvořila ho budova krytá došky, se stěnami otevřenými čerstvé bríze od řeky. Posadil se se zkříženýma nohama na dlážděnou podlahu u nízkého stolu, na kterém byly rozloženy státnické svitky, a já zaujal obvyklé místo za ním. Každodenní práce začala.

Dvakrát během rána se můj pán ke mně mírně nahnul dozadu. Hlavu sice neotočil a nepronesl ani slovo, ale takto si vždy žádal mou radu. Stěží jsem pohnul rty a hlas jsem natolik ztlumil, že mě nikdo nemohl slyšet a jen málo přítomných si vůbec povšimlo, že jsme se dorozumívali.

Jednou jsem zašeptal „Lže“ a podruhé „Retik je vhodnější pro to místo a věnoval pět zlatých kruhů do soukromé pokladnice mého pána“. Další, šestý, se přibátolil ke mně, aby se podařilo to místo zajistit, ale o tom jsem se přirozeně nezmínil.

K poledni můj pán propustil skupinu úředníků a prosebníků a nechal si donést jídlo. Poprvé jsme dnes byli sami s výjimkou Rasfera, který kromě velitele palácové stráže zastával také funkci státního popravčího. Teď zaujal místo u brány do zahrady, kde nemohl nic slyšet, ale zůstal v dohledu. Můj pán mi pokynul a já se posunul k jeho kolenům a ochutnal jemné maso a ovoce, které mu donesli. Zatímco čekal, jestli se na mně neprojeví účinky případného jedu, projednávali jsme podrobně ranní záležitosti.

Pak se mě vyptával na výpravu do zátoky bohyně Hapi a na lov hrochů. Vše jsem mu vylíčil a oznámil velikost očekávaného výtěžku z kůží, masa a zubů říčních krav. Trochu jsem své odhady zveličil a on se usmál. Byl to upřímný a okouzlující úsměv. Jakmile ho jednou spatříte, rychle pochopíte, proč můj pán Intef dovede tak obratně manipulovat s lidmi a ovládat je.

Dokonce i já, přestože jsem o něm věděl víc než dost, jsem jeho úsměvu znovu podleh.

Sotva se zakousl do šťavnatého kousku studeného řízku z hrocha, povzdychl jsem si, sebral kuráž a začal svou supliku: „Můj pán by měl vědět, že jsem dovolil jeho dceři, aby mě doprovázela při výpravě.“ Podle výrazu jeho očí jsem pochopil, že už o tom ví a jen čekal, jestli se to před ním nepokusím zatajit.

„Neuvažovals dopředu o mém povolení?“ zeptal se mírně. Uhnul jsem očima, soustředil se na otrhávání hroznů a odpovídal: „Požádala mě těsně před vyplutím. Jak víte, pane, Hapi je její patronkou, a tak se chtěla pomodlit a obětovat jí v chrámu na laguně.“

„Přesto ses mě nezeptal,“ opakoval a já mu nabídl hrozen. Pootevřel rty a nechal si zrnko vložit do úst. To mohlo znamenat jediné: je mi příznivě nakloněn a zřejmě ještě nezná celou pravdu o Tanovi a Lostris.

„Můj pán se zrovna radil s monarchou z Ausánu, a tak jsem neměl odvahu vás rušit. Kromě toho na tom, pokud jsem mohl zjistit, nebylo nic špatného. Šlo o běžné domácí rozhodnutí, které, jak jsem se domníval, je pod úrovní vašeho zájmu.“

„Jsi dnes nějak výmluvný, můj milý, nezdá se ti? Líbí se mi, jak máš namalovaná víčka. A jaký to parfém jsi dnes použil?“

„Je to destilát z okvětních lístků divoké fialy,“ odpověděl jsem. „A jsem šťasten, že se vám líbí, protože jsem přinesl lahvičku i pro vás, můj pane.“ Vytáhl jsem flakonek z váčku a po kolenou se přiblížil, abych mu ho nabídl. Položil mi prst pod bradu, zvedl mi tvář a políbil mě na rty. Povinně jsem na polibek reagoval, dokud se neodvrátil. Pak mě popleskal po líci.

„Ať už máš za lubem cokoli, jsi stále ještě přitažlivý, Taito. I po tolika letech mě ještě dokážeš rozesmát. Ale pověz mi, dával dobrý pozor na paní Lostris? Nenechals ji ani chvíli bez dozoru a bez své péče?“

„Jako vždy, můj pane,“ souhlasil jsem vehementně.

„Takže nemáš nic neobvyklého, co bys mi o ní chtěl říct?“

Stále jsem ještě klečel před ním, ale můj další pokus promluvit selhal. Hlas se mi zadrhl.

„Nekvič tady na mě, můj milý,“ zasmál se, „promluv jako muž, třebaže jím nejsi.“ Bylo to malé kruté bodnutí, ale dodalo mi odvahy.

„Skutečně je tu něco, na co bych si přál svého pána pokorně upozornit,“ řekl jsem. „A opravdu se to týká paní Lostris. Jak už jsem vám dříve hlásil, červený měsíc vaší dcery vyšel poprvé při posledních záplavách velké řeky a od té doby vychází pravidelně a silně každý měsíc.“

Drobný stín nelibosti přelétl přes tvář mého pána; funkce ženského těla ho odpuzovaly. Jaká to ironie, zvážím-li jeho vlastní zájem o daleko méně voňavé oblasti mužské anatomie.

Rychle jsem pokračoval: „Paní Lostris je už ve věku na vdávání. Je to žena vášnivá a milující povahy. Považoval bych za moudré najít jí manžela co nejrychleji.“

„Bezpochyby také můžeš někoho doporučit,“ poznamenal suše a já přikývl. „Skutečně je zde jeden nápadník, můj pane.“

„Nejeden, Taito. Ale ty myslíš na jiného, vid? Já vím alespoň o šesti, kteří již přišli s nabídkou, včetně monarchy z Asuánu a vládce Lotu.“

„Mám na mysli někoho jiného a v tomto případě by s ním souhlasila i paní Lostris. Jak jste se sám zmínil, nazvala monarchu tlustou ropuchou a vládce Lotu starým chlípným kozlem.“

„Dětský souhlas či nesouhlas mě vůbec nezajímá.“ Zavrtěl hlavou, usmál se a pleskl mě po tváři, aby mi dodal odvahy.

„Tak pokračuj, Taito. Řekni mi jméno toho roztouženého mladíka, který mi prokáže tu poctu a stane se mým zetěm výměnou za nejbohatší věno v Egyptě.“ Chystal jsem se odpovědět, ale zastavil mě. „Nebo počkej! Nech mě hádat.“

Jeho úsměv přešel do lišácké, úlisné grimasy, kterou jsem tak dobře znal, a já pochopil, že si se mnou pohrává.

„Pro Lostris, aby ho přijala, musí být mladý a krásný.“ Předstíral, že ho to baví. „A pro tebe, aby ses za něj přimlouval, to musí být tvůj přítel a chránělec. Pak by tu musela být příležitost pro milence, aby Lostris vyznal lásku a vyprosil si tvou podporu. Jsem opravdu zvědavý, kde asi k tomu byl čas

a místo? Nemohla by to být třeba půlnoc v chrámu bohyně Hapi? Co myslíš, Taito, jsem na dobré stopě?“

Cítil jsem, jak blednu. Jak se jen mohl tolik dovědět? Jeho ruka sjela za mou hlavu a začala mi hladit zátylek. Tak často začínal svou milostnou předehru. Znovu mě políbil.

„Podle výrazu tvé tváře soudím, že mé úvahy nejsou daleko od pravdy.“ Uchopil hrst mých vlasů a mírně je zkroutil. „Teď už zbývá jen uhodnout jméno toho smělého milence. Mohl to být Daka? Ne, ne, Daka není takový blázen, aby si koledoval o můj hněv.“ Přitáhl mé vlasy právě tak, aby mi vyhrkly slzy. „Co třeba Kratas? Je krasavec a ztřeštěný dost na to, aby podstoupil tohle riziko.“ Zkroutil mi vlasy ještě víc a já cítil, jak jeden chomáč povolil a s praskavým zvukem mu zůstal v dlani. Potlačil jsem vzlyk, který se mi dral hrdlem.

„Odpověz mi, můj milý, byl to Kratas?“ vyzval mě a tlačil mi hlavu do svého klína.

„Ne, můj pane,“ zasykl jsem bolestí a ani mě nepřekvapilo zjištění, že se naplno vzrušil. Stlačil mi hlavu dolů na sebe a držel ji tam.

„Kratas tedy ne. Víš to jistě?“ Dělal, jako by byl zmatený. „Nebyl-li to Kratas, jsem na pochybách, kdo jiný by mohl být tak drzý, tak nestoudný a smrtelně hloupý, aby se přiblížil k panské dceři velkého vezíra Horního Egypta.“

Náhle zvýšil hlas. „Rasfer!“ vykřikl. Hlavu jsem měl zkroucenou v jeho klíně a jen koutkem oka sledoval, jak se Rasfer blíží.

Ve faraonově manéži na ostrově Elefantina v Asuánu měli velkého černého medvěda. Přivezla ho tam před mnoha lety obchodní karavana odněkud z východu. To děsivé zjizvené zvíře mi vždy silně připomínalo velitele pánovy tělesné stráže.

Teď, když se Rasfer blížil, se mi zdál jeho krok překvapivě svižný a neúměrně živý pro jeho těžké, kládám podobné nohy a naběhlé chlupaté břicho a jako ve snu jsem se přenesl přes léta do dne, kdy jsem ztratil své mužství.

Připadalo mi to nějak známé, jako bych měl znovu prožívat ten strašný den. Každý moment se mi živě vybavoval v pa-

měti a chtělo se mi hlasitě křičet. Herci této letité tragédie byli pořád stejní. Můj pán, to zvíře Rasfer a já. Jen ta dívka dnes chyběla.

Jmenovala se Alyda a bylo jí stejně jako mně sladkých a nevinných šestnáct let a stejně jako já byla otrokem. Vzpomínám si, že byla krásná, ale pravděpodobně mě klame paměť, protože kdyby tomu tak bylo, šla by do harému v jednom z těch velkých domů a nebyla by přidělena do kuchyně. Co si však pamatuji jistě, byla její kůže. Měla barvu a jas leštěného jantaru a byla měkká a teplá na dotek. Nikdy nezapomenu na pocity z Alydina těla, protože jsem již víckrát nic podobného nezažil. Našli jsme v sobě hlubokou útěchu před mizérií našich osudů. Nikdy jsem nezjistil, kdo nás vyzradil. Nejsem člověk posedlý mstou, ale dodnes sním o dni, kdy poznám osobu, která nás tenkrát vydala.

V tom čase jsem byl oblíbenec svého pána Intefa, jeho obzvláštní miláček. Když se dověděl o mé nevěře, byla to pro jeho hrdost taková urážka, že ho dohnala na samou hranici šílenství.

Přišel pro nás Rasfer. Dovlekl nás do pokoje mého pána lehce, v každé ruce jednoho, jako párek kořat. Pak nás svlékl donaha. Můj pán seděl na zemi, nohy křížem, stejně jako dnes. Rasfer svázal Alydě ruce a nohy řemínky ze surové kůže. Chvěla se a byla bledá, ale neplakala. Nikdy jsem ji nemiloval ani neobdivoval její odvahu silněji než tenkrát.

Můj pán mi pokynul, abych si klekl před něj, uchopil kadeř mých vlasů a zašeptal mi něžně: „Miluješ mě, Taito?“ A já si v nějaké pošetilé představě myslel, že bych mohl Alydu uchránit před utrpením, a odpověděl jsem: „Ano, můj pane, miluji tě.“

„Miluješ ještě někoho jiného, Taito?“ ptal se dál sametovým hlasem a já zbabělec a zrádce odpověděl: „Ne, můj pane, miluji jen tebe.“ V tom okamžiku jsem zaslechl Alydin pláč, který do dnes zůstal jedním z nejmučivějších zvuků mého života.

Můj pán pak zavolal na Rasfera: „Přiveď tu děvku sem a postav ji tak, aby na sebe dobře viděli. Taita musí vidět vše, co se jí stane.“

Jak Rasfer dívku strkal do mého zorného pole, potěšeně se šklebil. Nato můj pán mírně zvýšil hlas: „Dobře, Rasfere, můžeš pokračovat.“

Rasfer navlékl Alydě na čelo smyčku upletenou z řemínků ze surové kůže. Co kousek na ní byl uzel, takže připomínala členku, jakou nosí beduínské ženy. Rasfer stojící za dívkou provlékl koženou smyčkou krátký pevný kolík z olivového dřeva a začal jím otáčet, až smyčka těsně přilehla k hladké a čisté dívčině kůži. Uzly tvrdé kůže se zaryly do jejího čela a obličej jí zkřivila bolest.

„Pomalů, Rasfere,“ mírnil ho můj pán, „ještě máme kus cesty před sebou.“

V mohutných chlupatých Rasferových tlapách vypadal olivový kolík jako dětská hračka. Otáčel s ním pečlivě a uvážlivě, po čtvrtkách otáčky. Uzly se zakously hlouběji, ústa dívky se otevřela a z plic jí sípavě vyrazil vzduch. Kůže na čele ztratila veškerou krev a její barva se změnila na popelavě šedou. Alyda se snažila znovu nabrat dech a pak se ozval jeden pronikavý a nekonečný výkřik.

Rasfer se nepřestával smát a pokračoval v utahování kolíku. Uzly mizely v Alydině čele a její hlava měnila tvar. Zpočátku jsem myslel, že mě klamou přetížené smysly, ale pak jsem pochopil, že se jí lebka pod sevřením smyčky zužuje a prodlužuje. Její křik byl teď jedním nepřerušným nářkem a vřezával se mi do srdce jako ostří meče. Pokračoval dál a dál a zdálo se, že nikdy neskončí.

Pak jí lebka praskla. Slyšel jsem, jak se kosti hroubí a zvuk připomínal praskající kokosový ořech v tlamě slona. Pronikavý, děsivý křik ustal náhle, Alydino tělo se v Rasferových rukou zhroutilo a mně duše přetékala žalem a zoufalstvím.

Po chvíli dlouhé jako sama věčnost mi můj pán zvedl hlavu a pohlédl mi do očí. Jeho výraz byl smutný a lítostivý, když mi pravil: „Je pryč, Taito. Byla zlem, které tě odvádělo z cesty. Musíme si pojistit, že se to už víckrát nestane. Musíme tě ochránit před jakýmkoli dalším pokušením.“

Znovu pokynul Rasferovi a ten uchopil Alydino nahé tělo za kotníky a táhl ho ven na terasu. Týl její prasklé lebky narážel na stupně a vlasy stékaly po schodech za ní. S rozmachem svých mohutných paží ji hodil do řeky. Její bezvládné končetiny se mihly vzduchem a po dopadu na vodu zůstaly chvíli podivně rozhozené. Potopila se rychle a vlasy rozprostřené na hladině vy-padaly jako mizející vějíř vodních řas.

Rasfer se vrátil a odešel na druhý konec terasy, kde jeho dva muži roztápěli kovový košík s dřevěným uhlím. Vedle košíku, vyložené na dřevěném podnose, ležely chirurgické nástroje. Podíval se na ně, s uspokojením přikývl a vrátil se. Poklonil se před pánem Intefem a pravil: „Vše je připraveno.“

Můj pán mi jedním prstem oťrel slzy z tváře a zvedl ho ke rtům, jako by ochutnával můj žal. „Pojď, můj hezký andílku,“ zašeptal, pozvedl mě a vyvedl ven na terasu. Byl jsem úplně zmatený a oslepený slzami, že jsem si ani neuvědomil, co mě čeká. Pak se mě chopili vojáci. Povalili mě na kamenné dlaždice a drželi s rukama a nohama roztaženými, zápěstí a kotníky doslova přibité k podlaze. Mohl jsem hýbat jen hlavou.

Můj pán poklekl k mé hlavě a Rasfer si klekl mezi moje roztažená stehna. „Už nikdy neudělaš znovu ty špatné věci, Taito,“ pravil pán Intef. Teprve teď jsem zahlédl bronzový skalpel, který Rasfer ukryval v dlani pravé ruky. Můj pán na něho kývl a on mi hrábl volnou rukou dolů, uchopil můj šourek a potáhl a já měl pocit, že mi tahá vnitřnosti rozkrokem ven.

„Vida, jaký pěkný pár vajíček tu máme!“ řehtal se Rasfer a držel mi skalpel před očima. „Ale já s nimi nakrmím krokodýly, jak jsem to udělal s tvou maličkou.“

„Prosím, pane,“ žebral jsem, „smilujte se...“ Mé úpěnlivé prosby skončily otřesným výkřikem, když čepel Rasferova skalpelu sjela dolů. Cítil jsem, jako by mi zespodu do břicha vrazil rozžhavenou jehlici.

„Rozluč se s nimi, krasavče.“ Rasfer zvedl bledý pytlík scvrklé kůže i s jeho žalostným obsahem a začal se zvedat také. Ale můj pán ho zarazil. „Nejsi hotov,“ řekl Rasferovi tiše. „Chci všechno.“

Rasfer na něho chvíli zíral, jako by nerozuměl příkazu, a pak se rozchechtal, až mu pupek poskakoval. „Při krvi Horovč,“ řval. „Odteďka si bude muset krasaveček čupnout jako holka, když půjde čůrat!“ Řízl znovu a řval smíchy, když zvedl ten klůcek, který byl až dosud nejintimnější částí mého těla.

„Nic si z toho nedělej, chlapče. Bez toho závaží se ti bude chodit po světě mnohem lehčeji.“ Prohýbal se smíchem a šel k okraji terasy, aby vše hodil do řeky, ale můj pán ho prudce okřikl.

„Dej to sem!“ přikázal a poslušný Rasfer mu položil krvavé fragmenty mé mužnosti do dlaní. Pár vteřin je pečlivě prohlížel a pak ke mně znovu promluvil: „Nejsem tak krutý, abych tě provždy zbavil tak pěkných trofejí, drahý. Pošlu je balzamovačům, a až budou připravené, nechám z nich udělat náhrdelník s perlami a lazulitem. Na příští slavnosti Usira jej ode mě dostaneš darem. Tak s tebou mohou být uloženy po tvé smrti do hrobu, a budou-li k tobě bohové laskaví, můžeš je používat znovu v posmrtném životě.“

Ty strašné zážitky skončily v okamžiku, kdy Rasfer zastavil krvácení naběračkou horkého balzámu z ohřívače a nesnesitelně silná bolest zmizela v požehnaném bezvědomí. Dnes ale zlý sen zůstával realitou. Znovu se to opakovalo, jen Alyda chyběla a místo skalpelu držel Rasfer v ohromné chlupaté ruce býkovec z hroší kůže.

Bič měl délku rozpětí Rasferových paží a na špičce byl tlustý jako jeho malíček. Sledoval jsem jednou Rasfera, jak ho vylehčoval. Seřezával z dlouhého pruhu upravené kůže hrubou vnější vrstvu až na jemnější jádro. Pravidelně přerušoval práci, aby vyzkoušel vyvážení svinutím do vzduchu, dokud bič nehvízdal a neskučel jako pouštní vítr v kaňonech lotských kopců. Měl barvu jantaru a Rasfer ho láskyplně leštil, až docílil hladkosti a lesku skla, ale s takovou ohebností, že ho mohl svýma medvědíma tlapama lehce ohnout do perfektního oblouku. Zaschlá krev stovek obětí, kterou tam úmyslně nechával, vytvářela na jeho konci zvláštní lesklou patinu. Z čistě estetického hlediska byla ta úprava docela pohledná.

Rasfer sám byl umělec v zacházení s tímto hrozivým nástrojem. Dovedl švihnout tak, že na měkkém dívčím stehně zůstala jen zarudlá žíla bez toho, aby porušil kůži, ale i uštknout zle jako škorpion a zanechat oběť svíjející se v pláči a utrpení. Dokázal však také tuctem svištících ran sedřít kůži ze zad a obnažit žebra a obratle trestaného.

Stál nade mnou, šklebil se a v rukou ohýbal dlouhou žílu. Rasfer miloval svou práci a mě nenáviděl plnou silou závisti a pocitů méněcennosti, které se v něm hromadily při srovnání s mou inteligencí, vzhledem a oblíbeností.

Můj pán Intef mě pleskl po nahých zádech a vzdychl. „Když ty jsi občas takový dareba, můj drahý. Zkoušíš mě podvést. Mě, komu jsi povinen naprostou oddaností. Ale co pouhou oddaností, komu patříš celým svým bytím.“ Znovu si povzdychl. „Proč mě nutíš do takových nepříjemností. Umíš přece dělat mnohem lepší věci než na mně mámit svolení pro ty dva mladé nezvedence. Byl to směšný pokus, ale myslím, že chápu, proč jsi to udělal. Ten dětský pocit lítosti je jednou z tvých mnoha slabostí a jednoho dne pravděpodobně zapříčiní tvůj definitivní pád. I když někdy zjišťuji, že je to odvážné a zvláštní, a mohl bych ti to klidně odpustit, přesto nemohu přehlédnout skutečnost, že jsi ohrozil tržní hodnotu zboží, které jsem ti svěřil do opatrování.“ Vytočil mi hlavu nahoru, abych měl ústa volná na odpověď. „Za to musíš být potrestán. Rozumíš mi?“

„Ano, můj pane,“ zašeptal jsem, ale oči mi zabloudily k biči v Rasferových rukou. Znovu si pán Intef zabořil mou tvář do klína a nad mou hlavou domlouval Rasferovi.

„Se vší opatrností, Rasfere, ať kůže zůstane neporušená. Nechci, aby ta rozkošná záda byla poznamenaná natrvalo. Deset prozatím stačí a počítej je pěkně nahlas.“

Pozoroval jsem možná stovku nebo víc těch, kdo podstoupili podobný trest. Někteří z nich byli válečníci a vychloubační hrdinové. Nikdo z nich ale nezůstal potichu pod Rasferovým bičem. V každém případě bylo lépe to ani nezkoušet, protože ticho při exekuci bral jako výzvu své osobní kvalifikaci. Znal jsem to dobře, sám jsem už jednou tu trpkou cestu absolvoval

a byl jsem každopádně připravený spolknout jakoukoli hloupou pýchu a hlasitě ocenit Rasferovo umění. Už dopředu jsem si naplnil plíce.

„Jedna!“ zakrákal Rasfer a bič zazpíval. Stejně jako žena časem zapomene na porodní bolesti, zapomněl jsem i já, jak ostře to pálí, a zakřičel dokonce silněji, než jsem měl v plánu.

„Máš štěstí, můj drahý Taito,“ zašeptal mi pán Intef do ucha. „Nechal jsem minulou noc prověřit zboží kněžími Usira. Je doposud nedotčené.“ Svíjel jsem se mu v klíně. Nebylo to jen bolestí, ale také pomyšlením na ty staré vilné kozly z chrámu, jak se hrabou a štourají v mém malém děvčátku.

Rasfer měl svůj vlastní drobný rituál, jak vykonávat trest, aby obě strany, on i oběť, mohly zážitek vychutnat naplno. Mezi každou ranou oběhl malé kolečko kolem altánu, mručivým povzbuzováním si dodával odvahy a karabáč držel v čestné poloze jako přehlídkový meč. Když kolečko dokončil, byl připravený k další ráně. Zvedl bič vysoko a zařval: „Dvě!“ Zařval jsem také.

BOLESTNĚ JSEM SE BELHAL po schodech ze zahrady a na široké terase mého příbytku už na mě čekalo jedno z černých děvčat mé velitelky.

„Má paní tě vybízí, abys ji okamžitě navštívil,“ pozdravila mě.

„Řekni jí, že mi není dobře.“ Snažil jsem se vyhnout předvolání a zároveň křičel na malé otroky, aby někdo z nich přišel a ošetřil mi zranění. Pospíchal jsem do ložnice ve snaze zbavit se děvčete, nemohl jsem se přece v takovém stavu objevit před paní Lostris. Černé děvče mě následovalo a s obdivnou hrůzou civělo na živé pruhy na mém hřbetě.

„Běž a pověz mé paní, že jsem zraněný a že k ní nemohu přijít,“ utrl jsem se na ni přes rameno.

„Říkala mi, že se budeš vymlouvat, a poručila mi, abych u tebe zůstala a postarala se, abys šel se mnou.“

„Na otrokyni jsi moc drzá,“ rázně jsem ji napomenul, zatímco mi chlapec natíral záda hojivým balzámem namíchaným podle mého vlastního receptu.

„Ano,“ souhlasila ta malá čertice s úsměškem, „ale ty jsi na tom stejně,“ dodala a lehce uhnula upřímně míněnému pohlavku. Lostris je příliš měkká na své služky.

„Běž ke své paní a řekni jí, že za ní přijdu,“ kapituloval jsem. „Řekla, že nesmím odejít, dokud to nebude jisté.“

Tak jsem tedy v jejím doprovodu prošel strážemi u brány harému. Strážníci byli eunuši jako já, avšak objemných postav a oboupohlavního zaměření. Přes jejich obezitu – nebo právě kvůli ní – to byli muži silní a zuřiví, ale mě nechali k ženským pokojům projít s uctivým pozdravem. Využil jsem totiž kdysi svého vlivu a zaopatřil jim tuto útulnou sinekuru.

Harém nebyl zdaleka tak velkolepý ani pohodlný jako příbytky chlapeckých otroků a bylo zřejmé, kde leží skutečný zájem mého pána. Byla to skupina baráků z hliněných cihel, obehnaných vysokou hliněnou zdí. Jedinou ozdobou byly zahrady, které vybudovala Lostris se svými služebnými a za mé asistence. Vezírovky ženy byly tlusté a lenivé a příliš zaneprázdněné skandály a intrikami, než aby se připojily.

Pokoje paní Lostris ležely hned u hlavní brány a obklopovala je pěkná zahrada s leknínovým jezírkem a klíčkami ze štípaného bambusu, ve kterých švitořili zpěvní ptáci. Hliněné zdi byly vyzdobené živými nástěnnými malbami s motivy Nilu, ryb, ptáků a bohyní, které jsem jí rovněž pomáhal vytvořit.

Skupina dívčích otrokyň se krčila v zaražené skupince u vchodu a nejedné z nich tekly po tváři slzy. Vešel jsem kolem nich do tmavého a chladného interiéru a hned při vstupu bylo zevnitř jednoho pokoje slyšet vzlykot mé paní. Spěchal jsem za ní a litoval své zbabělosti, když jsem otálel a pokoušel se zbavit svých povinností.

Ležela obličejem dolů na nízkém loži a celé její drobné tělo se otřásalo pod nápořem pláče, ale jak mě uslyšela vstoupit, vyskočila z lehátka aspěchala ke mně.

„Ach Taito, posílají Tana pryč. Faraon přijede zítra do Karnaku a můj otec ho přesvědčí, aby nařídil Tanovi a jeho flotile odplout nahoru na Elefantinu a k vodopádům. Ach Taito, cesta k prvním vodopádům trvá dvacet dní a já už ho nikdy neuvidím. Kéž bych byla mrtvá! Skočím do Nilu, ať mě krokodýli sežerou. Nechci bez Tana žít...“

„Pomalu, mé dítě,“ těšil jsem ji ve svém náručí. „Odkud máš všechny ty děsivé zprávy? Vždyť k tomu vůbec nemusí dojít.“

„Je to tak, Tanus mi poslal zprávu. Kratas má bratra u otcovy tělesné strážě a ten slyšel otce, jak o tom diskutuje s Raserem. Otec se nějakým způsobem dověděl o mně a Tanovi. Ví, že jsme byli spolu sami ve svatyni bohyně Hapi. Ach Taito, otec poslal kněze, aby mě prohlédli. Ti hnusní staří dědci se mnou dělali hrozné věci. Bolelo to, Taito.“

Znovu jsem ji něžně objal. Příležitost k tomu se mi nenaskytla často – a dnes mi dokonce objetí plnou silou vrátila. Přestala myslet na své potíže a myšlenky znovu upnula k Tanovi.

„Já už Tana nikdy neuvidím,“ plakala a já jsem si znovu uvědomil, jak je ještě mladičká, jak málo ji dělí od děčka a jak je zranitelná a ztracená ve svém žalu. „Můj otec ho zničí,“ naříkala.

„Ani tvůj otec se neodváží Tana dotknout,“ snažil jsem se ji uklidnit. „Tanus je velitelem pluku faraonovy elitní gardy. Je to králův muž, přijímá rozkazy jen od faraona a těší se plně ochraně dvojité koruny Egypta.“ Nezmínil jsem se už ale, že to je zřejmě jediný důvod, proč ho její otec dosud nezlikvidoval, a místo toho jsem konejšivě pokračoval: „Pokud jde o to, že už ho nikdy neuvidíš – hraješ přece jeho partnerku v představení. Docela určitě mohu zařídit, abyste spolu mezi akty mohli promluvit.“

„Můj otec to představení nikdy nepřipustí.“

„Nemá jinou možnost. Jedině že by se rozhodl zrušit mou hru a riskovat faraonovu nelibost. A to si můžeš být jistá, že tohle nikdy neudělá.“

„Pošle Tana pryč a nechá hrát roli Hora někoho jiného,“ vzlykala.

„Není dost času, aby ji někdo jiný nacvičil. Tanus přece hraje roli Hora a já to svému pánu vysvětlím. Najdu pro vás dva příležitost, abyste si mohli promluvit.“

Polkla slzy a pohlédla na mě s naprostou důvěrou. „Ach Taito, vím, že najdeš nějaký způsob. Vždy uděláš...“ Náhle zmlkla a její výraz se změnil. Dlaně jí sjely na má záda a prsty nahmatala stopy Rasferova biče.

„Je mi to moc líto, paní. Zkoušel jsem přednést Tanovu žádost, jak jsem ti slíbil, a to je následek mé hlouposti.“

Stoupla si za mě, zvedla plátěnou tuniku, pod kterou jsem ukrýval svá poranění, a vzdychla: „To je určitě Rasferova práce. Ach můj ubohý Taito, proč jsi mě nevaroval, jak to může skončit. Proč jsi mi neřekl, že otec bude tak tvrdě proti našemu vztahu s Tanem?“

Bylo těžké spolknout takovou očividnou licoměrnost. Já, který je prosil a zapřísahal, jsem teď nařčený z nedůvěry. Zůstal jsem ale klidný a snažil se nemyslet na tepavou bolest na svých zádech.

Pro zájem o mé povrchové rány alespoň na chvíli zapomněla na vlastní mizérii. Prikázala mi sednout si na postel a sundat tuniku. Ošetřovala mi záda a budiž poznamenáno, že nedostatky medicínského umění nahradily její upřímná láska a soucit. Samaritánská činnost ji pozvedla z hlubiny vlastního zoufalství a brzy štěbetala svým překypujícím způsobem a vymýšlela plány, jak odvrátit otcův hněv a znovu se sejit s Tanem.

Některé plány svědčily o jejím zdravém rozumu, ale jiné dalekosáhlé představy odhalovaly důvěřivost jejího mládí a neznalost horších stránek světa. V jedné chvíli prohodila: „Zahraji při představení svou roli Eset pro faraona tak, že mi nebude schopen odmítnout žádnou laskavost, o kterou ho požádám. Pak ho poprosím, aby mi dal Tana za manžela, a on řekne: ‚Vyhlašuji zasnoubení Tana, pána Haraba, syna Pianského, a paní Lostris, dcery Intefovy, a povyšuji svého věrného služebníka Tana do hodnosti Velkého lva Egypta a vrchního velitele všech mých armád.‘“ Přitom napodobila pompézně ceremoniální tón faraonovy řeči tak věrně, až mi to přišlo k smíchu. Pak ve stejném

duchu pokračovala: „Dále přikazuji, aby mu byly navraceny všechny statky patřící kdysi jeho otci, šlechtici Pianskému, pánu Harabovi...“ Zde se nit jejího hovoru přetrhla a její ruce se přemístily z mých zad kolem mého krku.

„Mohlo by to skončit takhle, co říkáš, Taito? Řekni, že mohlo.“

„Žádný muž z masa a kostí by ti neodolal, má paní,“ komentoval jsem se smíchem ten její krásný nesmysl. „Ani sám velký faraon.“ Kdybych jen tenkrát tušil, jak blízko jsem pravdě, raději bych si na jazyk nasypal žhavé uhlíky, než abych to vyslovil.

Tvář se jí rozzářila novou nadějí a to pro mě bylo dostatečnou odměnou. Oblékl jsem si tuniku a ukončil její až příliš nadšenou údržbu mých zad.

„Paní, jestli chceš předvést krásnou a neodolatelnou Eset, musíš si trochu odpočinout.“ Vzal jsem s sebou nápoj připravený ze spavé květiny, které říkají mák. Semena této vzácné květiny přivezly do Egypta obchodní karavany odněkud z hor na východě. Pěstoval jsem teď ty rudé květy na své zahrádce, a když okvětní lístky opadaly, škrábl jsem semenné tobolky zlatou vidličkou se třemi hroty. Husté bílé mléko vytékající z poranění jsem usušil a upravil podle vlastního receptu. Prášek dokázal přivolat spánek, vyčarovat podivné sny a také utišit bolest.

„Taito, zůstaň ještě chvíli se mnou,“ zašvitořila a stulila se na lůžku do klubíčka jako kotě. „Uspi mě stejně, jako když jsem byla dítě.“ Jsi ještě pořád děcko, pomyslel jsem si a vzal ji do náruče.

„Nakonec to vše skončí dobře, že ano?“ zašeptala. „A potom už budeme žít šťastně napořád, tak jako žijí lidé v tvých pohádkách.“

Když usnula, políbil jsem ji něžně na čelo, přikryl pokrývkou z kožešin a vykradl se potichu z její komůrky.

PÁTÝ TÝDEN SVÁTKŮ USIRA dorazil faraon ze svého paláce na ostrově Elefantina po řece dolů do Karnaku. Pro rychlou říční galéru to bylo deset dní cesty. Připlul v plné parádě s celým svým doprovodem, aby festival oficiálně zahájil.

Tanův oddíl opustil Karnak před třemi dny a spěchal nahoru proti proudu vstříc hlavní flotile, aby ji doprovodil na posledním úseku cesty. Já ani Lostris jsme Tana neviděli od návratu z velkého honu na hrochy a byla to pro nás oba zvlášť velká radost, když se jeho galéra objevila v zákrutu řeky a v silném bočním větru z pouště rychle plula uprostřed proudu. Horův dech byl předvojem loďstva připlouvajícího z jihu.

Lostris stála v družině velkého vezíra za svými dvěma bratry Mensetem a Sobekem. Oba chlapci byli pohlední a urostlí, ale na můj vkus měli v sobě příliš mnoho ze svého otce. Staršímu Mensetovi jsem obzvlášť nedůvěřoval a mladší Sobek ho ve všem následoval jako stín.

Stál jsem opodál vzadu v houfu dvořanů a nižších úředníků, odkud jsem dobře viděl na Lostris i svého pána Intefa. Viděl jsem zezadu, jak jí krček zrudl vzrušením a radostí při pohledu na statnou Tanovu postavu na zádi Horova dechu. Šupiny na jeho krokodýlím prsním štítě se leskly na slunci a pštrosí pera zdobící helmici vlála ve větru.

Lostris poskakovala vzrušením, drobné ruce nad hlavou, ale její jásot a volání zanikly v křiku mohutných zástupů, které čekaly po obou březích Nilu na svého faraona. Théby jsou nejlidnatější město na světě a podle mého odhadu přišlo vládce uvítat dobrého čtvrt milionu duší.

Tanus – s mečem taseným před tváří na pozdrav – neotočil hlavu vpravo ani vlevo, ale vytrvale hleděl vpřed. Zbytek lodí jeho oddílu plul za Horovým dechem ve tvaru širokého písmena V, jemuž se říkalo „volavčí formace“ – podle vzoru, v jakém se tito ptáci při západu slunce vracejí do svých nocovišť. Všude vlály bojové zástavy a prapory v duhových barvách a byla to vskutku úžasná podívaná, která přiměla davy k ovacím a divokému mávání vějířů palmových listů.

Trvalo nějakou chvíli, než se první plavidlo hlavního konvoje vykoléballo ze zákrutu řeky. Na jeho palubě se nalézaly dámy a šlechtici z faraonova doprovodu. Za ním se objevila druhá loď a pak celá neurovnaná skupina lodic všech velikostí. Rojily se po proudu, naložené palácovým služebnictvem a otroky, s ce-

lým jejich vybavením a příslušenstvím. Byly zde bárky vezoucí voly, kozy a kuřata pro kuchyni, pozlacené a vesele pomalované lodice s nákladem palácového nábytku a truhlic šlechty a úřednictva. Lodě se na sebe mačkaly v neúhledném chumlu, který neměl s plavební formací nic společného. V jakém kontrastu působily Tanovy galéry seřazené níže v půlkruhu, udržující geometrické rozestavení proti prudkému proudu Nilu!

Konečně se ze zákrutu vykolébala i faraonova státnická loď a jásoť davů dosáhl vrcholu. Mohutná loď, největší, jakou kdy člověk postavil, pomalu směřovala ke kamennému molu přístaviště pod vezírovým palácem, kde jsme čekali připravení faraona uvítat.

Měl jsem spoustu času na uvažování a napadlo mě, jak příznačně to uspořádání, jeho velikost a celý projev, připomíná současný stav a vládu našeho Egypta – Egypta ve dvanáctém roce vlády faraona Mamose, osmého vládce toho jména z nejslabšího rodu beztak už slabé a tápající dynastie. Státní loď byla pětikrát delší než bojová galéra, ale poměr její výšky a šířky byl tak nevhodný, že to hrubě uráželo můj estetický cit. Mohutný trup byl sice po starodávném způsobu pomalovaný křiklavými barvami a stylizovanou hlavu Usira na přídi pokrývaly opravdové zlaté plátky, ale když se loď přiblížila k přístavišti, všiml jsem si, jak zářivé barvy vybledly a na boku trupu v místech, kam si chodí posádka ulehčovat přes zábradlí, se objevil zebrovitý vzor šedohnědých pruhů.

Uprostřed lodi stál velký palubní přístřešek – faraonova soukromá kabina postavená ze silných prken vzácného cedrového dřeva. Kabina byla přečpaná těžkým nábytkem a plavební schopnosti lodi tím byly zjevně zhoršené. Na vrchu té groteskní stavby, za zábradlím zdobeným ornamenty a opleteným čerstvými věnci lilií, pod baldachýnem z jemně vydělaných gazelích kůží umně sešitých a pomalovaných obrazy všech větších bohů a bohyní, seděl v majestátní samotě faraon. Na nohou měl sandály se zlatými filigrány a oděný byl v plátěném rouše, bílém tak, že svítilo jako vysoký bělavý kumulůs uprostřed léta. Na hlavě nesl velkou dvojitou korunu: bílá, s hlavou supí bohyně

Nekhbet, představovala Horní Egypt a červená, zdobená hlavou kobry, bohyně delty Nilu, symbolizovala Dolní Egypt.

Ironická pravda byla, že náš milovaný vládce ztratil před deseti lety místo koruny deltu. V těchto neklidných dnech totiž v Dolním Egyptě vládl druhý faraon, který nosil také dvojistou korunu, nebo alespoň její kopii. Samozvaný uchazeč o trůn byl nesmiřitelným protivníkem našeho panovníka a jejich neustálé války vysávaly zlato a krev mladých mužů z obou království. Egypt byl roztržený a trpěl vnitřním bojem. Po známou, přibližně tisíciletou historii se to stávalo, kdykoli se k vládě dostal slabý panovník a oblékl si roucho faraona. Jen silný, smělý a chytrý muž mohl udržet obě království pevně ve svých rukou.

Aby mohl kapitán otočit špatně ovladatelné plavidlo v silném proudu a zakotvit ho, musel by manévr zahájit v blízkosti vzdálenějšího břehu a silný dech Nilu by mu pomohl otáčku dokončit. Jako obvykle odhadl špatně sílu větru a proudu a začal otáčku uprostřed řeky. Zpočátku se loď váhavě postavila napříč proudu a přitom se hrubě naklonila, když se do vysoké nástavby paluby jako do plachty opřel horký vítr z pouště. Půl tuctu bocmanů řádilo na dolní palubě. Bylo vidět, jak se jejich biče zvedají a zmítají, a přes vodu k nám doléhal pleskot řemenů dopadajících na holá záda veslařů.

Pod ranami bičů začali veslaři pracovat se zmateným spěchem. Stovka vesel na každé straně chaoticky vířila vodu do bílé pěny, ale ze strany bocmanů chyběla jakákoli snaha záběry veslařů sjednotit. Jejich kletby a výkřiky se mísily s povely čtyř kormidelníků, kteří na zádi zápasili s dlouhými kormidelními vesly. Na palubě záďové nástavby si zatím kapitán lodi, staříčkový admirál Nembet, střídavě chvíli prsty pročešával svůj rozježený šedivý plnovous a chvíli zas tleskal rukama při impotentním povzbuzování.

Vysoko nad vším tím zmatkem trůnil bez hnutí faraon, povznesený nad všechno dění. Och, vskutku obraz našeho pravého Egypta.

Pak se otáčení bárky začalo zpomalovat, až přestalo úplně a loď mířila přímo na břeh do míst, kde jsme stáli. Vězela v pasti. Na

jedné straně působil tah proudu a z druhé opačně tlak větru. Kapitán s posádkou zjevně nebyli schopní přes všechno divoké a zmatené úsilí dokončit manévry a otočit loď proti proudu. Náraz do žulových bloků přístaviště a rozbití impozantní pozlačené přídě se zdály nevyhnutelné.

Když si davy uvědomily, co se děje, jásos pomalu ustal a na obou březích Nilu se rozhostilo napjaté ticho, které ještě více zdůraznilo výkřiky a zmatek na palubě velké lodi.

Pozornost zástupů se náhle soustředila níže po proudu řeky. To Horův dech se odtrhl z čela oddílu a hnán záběry vesel vyrazil nahoru proti proudu. Vesla se zvedala, padala, zabírala a znovu se zvedala v perfektním jednotném rytmu. Galéra plula ostře pod příď velké bárky a davem proletěl vzdech hlasitější než zvuk větru v papyrusových houštinách. Srážka se zdála nevyhnutelnou, ale Tanus dal na poslední chvíli signál zdviženou pěstí. Obě řady veslařů nasadily současně zpětný záběr a kormidelník prudce přehodil řídicí veslo.

Horův dech se zastavil a uvolnil cestu těžkopádnému plavidlu. Dotyk obou plavidel byl lehoučký jako polibek panny a na okamžik se zadní nástavba Horova dechu ocitla na stejné úrovni s hlavní palubou vlajkové lodi.

V ten samý okamžik už Tanus stál na roubení nástavby. Odkopl sandály, zbavil se štítu a odhodil zbroj. S lehkou konopnou šňůrou uvázanou kolem pasu přeskočil mezeru mezi oběma plavidly.

V davu probuzeném ze strnulosti to zašumělo. Jestli doposud někdo z nich nevěděl, kdo je to Tanus, budou to ode dneška vědět všichni. Tanus si už sice vydobyl slávu v říčních bitvách proti legiím uchvatitele Dolního Egypta, ale v akci ho viděly pouze jeho jednotky. Skutky, o nichž se člověk doví ze zpráv, nikdy nevyváží ty, které vidí na vlastní oči.

„Tanus!“ Jsem si jistý, že to byl hlas mé velitelky, která první vykřikla jeho jméno, ale já ji hned následoval.

„Tanus!“ vykřikl jsem a vzápětí po mně všichni opakovali: „Tanus! Tanus! Tanus!“ Deklamovali jeho jméno, jako by šlo o nově zjeveného boha.

Hned po dopadu na palubu se Tanus otočil a pospíchal na záď. V běhu za sebou táhl šňůru a přitahoval si ji z ruky do ruky. Posádka jeho galéry zatím přivazovala její konec k těžkému tažnému lanu silnému jako mužská ruka. Když muži lano pustili, Tanus se prohýbal pod jeho tíhou. Svaly na zádech a pažích mu naběhly, jak se ho snažil vytáhnout na palubu faraonovy lodi.

Hrstce mužů z posádky královské lodi konečně došlo, co chce udělat, a přispěchali mu na pomoc. Pod Tanovým vedením otočili vlečné lano třikrát kolem úvazového kúlu a hned po jeho zajištění Tanus své posádce signalizoval, aby zabrala zpět.

Horův dech vjel do proudu a svižně nabíral rychlost. Volná délka lana se rychle zkracovala a hrozilo, že váha lodi na druhém konci s galérou zle škubne. Obával jsem se, že ji může i převrátit a potopit, ale Tanus s nárazem počítal a včas svým mužům signalizoval, aby náraz ztlumili zpětnými záběry.

Galéra zůstala stát na napnutém laně. Dlouhou chvíli se nic nedělo – nepatrná váha galéry neměla na těžkopádný postup velké lodi žádný vliv. Spojená plavidla připomínala krokodýla, který se zakousne do nozder starého buvola a není schopen ho stáhnout ze břehu. Ze zádě se Tanus obrátil k dezorganizované posádce lodi. Jediným rázným gestem upoutal jejich pozornost a muži jako vyměnění očekávali jeho příkazy.

Nembet byl vrchním velitelem celé faraonovy flotily s hodností Velkého lva Egypta. Před lety jeden z mocných mužů nyní však již zestárl a zeslábl. Tanus od něho převzal velení snadno, jakoby přirozenou silou proudu a větru, a posádka bárky reagovala okamžitě.

„Zabrat!“ pokynul veslařům na levoboku a oni ohnuli hřbety a veslovali naplno.

„Zpětný záběr!“ Prudce vztyčil sevřenou pěst na pravé straně a muži rázně ponořili špičaté listy svých vesel. Tanus stojící na zábradlí zároveň signalizoval kormidelníku Horova dechu a mistrovsky koordinoval úsilí obou plavidel. Faraonova loď však dál směřovala na molo a už jen úzký pruh volné vody ji dělil od žulových bloků.

Konečně pomalu, velmi pomalu začala reagovat. Pompézně pomalovaná záď se tahem galéry začala otáčet do proudu. Jásání davů odumřelo ještě jednou a na všechny padlo osudové ticho v očekávání nárazu velké lodi do přístavní hráze. Pro Tana by měl takový konec neblahé následky. Vytrhl velení z rukou senilního admirála, a tak musel nést odpovědnost za všechny starcovy chyby sám. Nechtěl jsem ani domyslet, co by se stalo, kdyby byl faraon při nárazu sražen z trůnu a dvojitá koruna, symbol celé jeho důstojnosti, by se kutálela po palubě. Loď s roztrženým břichem by se pod ním potopila a faraona by před zraky jeho poddaných vytáhli z řeky jako utopené štěně. Nejspíš by oba vysoce postavení muži – uražený admirál Nembet i můj pán Intef – neměli příliš práce s přesvědčováním faraona, aby celou váhu svého roztrpčení přesunul na bedra troufalého mladého kariéristy.

Stál jsem zoufalý v obavách o mého drahého přítele, ale vtom se stal zázrak. Vlajkovou loď už od najetí na břeh dělil jen okamžik a Tanus byl tak blízko, že jsem zřetelně slyšel jeho hlas. „Velký Hore, pomoz mi!“ zvolal.

Nikdy jsem nepochyboval o tom, že se bohové často pleťou do záležitostí lidí. Tanus je Horův člověk a Hor je bohem větru.

Už po tři dny a tři noci vanul vítr ze západních pustin Sahary. Byl to silný vítr, napůl vichřice, a po celou tu dobu neustal ani na okamžik. Teď však najednou utichl. Nezeslábl, jednoduše úplně přestal foukat. Pruhy vlnek na hladině zmizely a větrem zmítané listy palem podél řeky ztuhly jako dechem náhlého mrazu.

Bárka vytržená ze spárů větru nabyla rovnováhy a poddala se tahu Horova dechu. Její nemotorná příď se otočila proti proudu a loď se vyrovnala s břehem právě v tom okamžiku, kdy se její bok dotkl tesaného kamene přístaviště. Tok Nilu pak sám zabrzdil její dopředný pohyb a loď zůstala klidně stát u mola.

Tanus vydal poslední rozkaz, a dříve než mohl proud stáhnout loď záď napřed, byly vyhozeny kotevní provazy a dychtivé ruce na břehu je ochotně uchopily a přivázaly ke kamenným

holcům. Lehce jako husí pířko se velká státnická loď vznášela na vodě bezpečně zakotvená a nic už nenaruřovalo klid trůnu a koruny faraonovy.

My přihlížející jsme propukli v oslavný jásot, ale místo jména faraonova teď ze všech hrdel zaznívalo jméno Tanovo. Tanus však skromně a moudře na ovace nereagoval. Přitahovat na sebe další pozornost a naruřovat tím očekávané přivítání vládce by bylo vskutku hloupé a určité by to nezvýřilo panovníkovu přízeň, kterou si svým činem získal. Na svou vladařskou důstojnost byl faraon vždy velmi háklivý. Místo toho Tanus potajmu signalizoval Horovu dechu stojícímu opodál, a když galéra zmizela z dohledu za mohutným trupem zakotvené lodi, přeskočil na její palubu a jeviště, na němž si právě vydobyl slávu, přenechal svému králi.

Dobře jsem si však všiml výrazu vzteku a smutku ve tváři Nembeta, toho senilního admirála a Velkého lva Egypta, když za faraonem vycházel na břeh. Pochopil jsem, že si Tanus získal dalšího mocného nepřítele.

JESTĚ TĚHOŽ VEČERA se mi při generální zkoušce hry naskytlá příležitost splnit slib, který jsem dal paní Lostris. Než zkouška začala, poskytl jsem oběma milencům možnost být hodinku spolu o samotě.

V chrámových prostorách Usirovy svatyně, která měla být divadelní scénou naší hry, jsem nechal postavit stany sloužící jako šatny pro hlavní herce. Záměrně jsem umístil stan Lostris poněkud stranou od ostatních, do míst částečně krytých mohutnými sloupy. Zatímco jsem držel hlídku u vchodu do stanu, Tanus nadzvedl zadní díl a vzkouzl dovnitř.

Nesnažil jsem se odposlouchávat jejich šťastné výkřiky při prvním objetí, šeptané lichotky a tlumený smích ani tiché vzdechy jejich decentní lásky. Tentokrát jsem také nepodnikl nejmenší pokus, abych jim v tom bránil. Byl jsem si jistý, že v milování nedojdou až na samý konec. Mnohem později mi to oba – i když každý zvlášť – potvrdili; má paní byla ve svatební

den panna. Rád bych ale věděl, jak by to skončilo, kdyby tehdy někdo z nás tušil, jak blízko je ten den.

Přestože mě ani na chvíli neopouštělo vědomí, jak s každou minutou schůzky roste nebezpečí pro všechny tři, nedokázal jsem se přinutit, abych zvolal dost a rozdělil je. Na zádech mě ještě pátil Rasferův bič a přes upřímnou snahu potlačit nemístné myšlenky a instinkty mě stejně bolestně pátil hluboko v duši ukrytý pocit závisti. Přesto jsem je nechával spolu mnohem déle, než bylo rozumné.

Příchod pána Intefa jsem nepostřehl. Nosil sandály podšité nejjemnější kůží, která tlumila jeho kroky. Pohyboval se jako duch a mnoho dvořanů a otroků poznalo Rasferův bič nebo jeho smyčku za neopatrné slovo, které můj pán zaslechl při svých bezhlučných pochůzkách síněmi a chodbami paláce. Po tolika letech se však ve mně vyvinul jakýsi instinkt, který mě o jeho přítomnosti varoval většinou ještě dříve, než se vynořil ze stínu. Nebyl to instinkt dokonalý a neselhávající, ale tento večer mi posloužil výborně. Když jsem se bezděčně ohlédl, byl už téměř u mě. Proplouval mezi sloupovím chrámové síně směrem ke mně, vysoký a štíhlý, smrtelně nebezpečný jako vztyčená kobra.

„Můj pán Intef!“ zvolal jsem tak hlasitě, že bych vyplašil i sám sebe. „Jsem velice poctěn vaší návštěvou na zkoušce a budu hluboce vděčný za každou vaši radu nebo připomínku,“ drmolil jsem slova o překot ve snaze skrýt své rozrušení a varovat milence vzadu ve stanu.

V obou případech se mi dařilo lépe, než se dalo očekávat. V improvizované šatně za mnou se ozval náhlý rozruch, jak se milenci ve spěchu rozloučili, a pak jen plesknutí zadní plachty stanu. Tanus mizel stejnou cestou, jakou přišel.

Nikdy jindy bych svého pána Intefa tak snadno neoklamal. Přečetl by si vinu v mé tváři stejně lehce, jako já čtu hieroglyfy na chrámových stěnách nebo své vlastní písmo na tomto svitku. Ten večer byl však příliš zaslepený hněvem a úmyslem dát mi za vyučenou za můj poslední přestupek. Nevztekla se

ani nekřičel, ale to už jsem znal. Můj pán je vždy nejvíc nebezpečný, když laskavý tón jeho hlasu doprovází hedvábný úsměv.

„Drahý Taito,“ pronesl téměř šeptem. „Doneslo se mi, že jsi změnil program úvodního aktu hry, který jsem osobně nařídil. Nemohu uvěřit, že bys byl tak troufalý, a jdu za tebou celou tu cestu jen proto, abych sám zjistil, jak se věci mají.“

Poznal jsem, že nemá smysl předstírat nevinnost či nevědomost, a tak jsem se uklonil a snažil se vypadat sklíčeně. „Můj pane, nebyl jsem to já, kdo změnu nařídil. Byla to jeho svatost opat Usirova chrámu...“

Ale můj pán mě hned přerušil: „Ano, přirozeně že to nařídil on, ale až když jsi ho k tomu navedl. Jen si nemysli, znám vás dobře, tebe i toho starého mumlavého kněze. Ten v hlavě nikdy neměl originální myšlenku, zatímco tobě je to podobné.“

„Můj pane!“ protestoval jsem.

„Jaký trik jsi vymyslel tentokrát? Byl to zase jeden z tvých obvyklých snů, které na tebe sesílají bohové?“ ptal se sametovým hlasem a já v něm slyšel chřestění posvátného hada, kterými je chrám zamořený, varování kobry plazící se po kamenných dlaždicích podlahy.

„Můj pane!“ udělal jsem obličej, který říkal jasně, jak mě mrzí jeho nařčení, přestože jsem dobrému opatovi skutečně vylíčil docela fantastickou příhodu o tom, jak mě ve spánku navštívil Usir v podobě černé vrány a varoval před krveprolitím v jeho chrámu.

Do té doby neměl kněz žádné námitky proti realistické scéně, kterou můj pán Intef připravil pro faraonovo pobavení. Ke snům jsem se uchýlil až poté, co selhalo všechno moje úsilí odradit mého pána od tohoto záměru. Hluboce se mi protivila představa, že se zúčastním přípravy takové ohavnosti, jakou můj pán do prvního aktu hry narežíroval. Samozřejmě vím o divokých kmenech z východních zemí, které svým bohům přinášejí lidské oběti. Slyšel jsem o jistých Kasitech, žijících za dvojicí řek Eufrat a Tigris, jak házejí novorozence do ohnivé pece. Vůdcové karavan, kteří prošli tyto vzdálené země, vyprávěli o dalších ukrutnostech páchaných ve jménu víry, o panen-

ských dívkách zabíjených před sochou trojhlavého boha pro bohatou úrodu nebo pro větší počet zajatých nepřátel v připravované válce.

My Egypťané jsme ale civilizovaný národ a vzýváme bohy moudré a spravedlivé, a ne nějaká krvežíznivá monstra. Snažil jsem se přesvědčit svého pána, poukazoval jsem na to, že v minulých dobách připustil lidskou oběť jen jediný faraon. Byl to Menhotep, který nechal v Sutehově chrámu podříznout hrdla sedmi odbojným princům a nabalzamované čtvrtky těl obětí pak pro výstrahu poslal vládci každé provincie. Historie tento čin dodnes odsuzuje a Menhotep je od toho dne nazýván krvavým králem.

„Není to lidská oběť,“ oponoval mi můj pán, „pouze zasloužený trest, poprava provedená novým způsobem. Přece bys, drahý Taito, nepopíral, že trest smrti byl vždy důležitou složkou našeho právního systému? Tod je zloděj, okradl královskou pokladnici, a už jen pro výstrahu ostatním musí zemřít.“

Znělo to rozumně, ale to bych nesměl vědět, že se mu vůbec nejedná o právo, ale spíš o ochranu vlastního bohatství a o dojem, který udělá na faraona, vášnivě milujícího divadla a představení. Nezůstala mi jiná možnost než snít a využít důvěřivého opata.

Teď se mi ale naježily všechny chlupy v zátylku a krev mi tuhla v žilách, když se rty mého pána Intefa rozevřely a v úsměvu obnažily jeho perfektní zuby.

„Měl bych pro tebe drobnou radu,“ zblízka mi zašeptal do tváře. „Doporučuji ti, abys měl dnes v noci jiný sen, ve kterém by dostal bůh, jenž tě minulou noc navštívil, příležitost změnit své dřívější instrukce pro opata a můj program schválit. Jestli k tomu nedojde, bude mít Rasfer další práci, to ti slavnostně slibuji.“ Pak se otočil a kráčel pryč. Zanechal mě v protichůdném rozpoložení. Na jednu stranu jsem byl rád, že neobjevil milence, ale zároveň jsem se cítil mizerně, protože mě nutil dělat takové ohavné věci.

Můj pán odešel, generálka skončila úspěšně a to znovu vzpružilo mého ducha. Lostris zářila štěstím po dostaveníčku

s Tanem. Její krása byla vskutku božská a Tanus svým mládím a silou doslova ztělesňoval mladého Hora.

Konečně jsem se unavený dostal do svých pokojů. Na odpočinek však nebylo pomýšlení. Skoro všichni chlapci-otroci na mě čekali vzrušení oduševnělostí Lostrisina projevu. Byli také zvědaví, co řeknu na události dne, zvláště na to, jak Tanus zachránil faraonovo plavidlo, a na důsledky jeho činu. Krmil jsem své zvířecí miláčky na terase nad řekou a chlapci se motali kolem a soupeřili mezi sebou o mou pozornost.

„Starší bratře, je pravda, že Tanus prosil boha o pomoc a Hor okamžitě zasáhl? Viděls to, když k tomu došlo? Někdo dokonce říkal, že se bůh v podobě sokola vznášel nad Tanovou hlavou a rozprostíral nad ním svá ochranná křídla. Je to pravda?“

„Je to pravda, bratře, že faraon povýšil Tana na Druha faraonova a za odměnu mu daroval statek s pěti sty fedany úrodné země podél řeky?“

„Starší bratře, říká se, že věštitrna v pouštní svatyni boha moudrosti Thovta připravila pro Tana horoskop. Prý věštba praví, že se stane největším válečníkem v historii našeho Egypta a že jednoho dne ho bude faraon milovat jako nikoho jiného.“

Pobaveně dnes vzpomínám na to dětské žvanění a uvědomuji si podivnost pravd, které chlapci vytušili. Tehdy jsem je však podle zvyku vyhnal s předstíranou přísností. Byly to ještě děti.

Před spánkem jsem naposled pomyslel na to, jak si dnes Tanus získal srdce všech obyvatel měst-dvojčat Luxoru a Karnaku, ale také mi došlo, o jak pochybný zisk se jedná. Sláva a popularita plodí závist na vyšších místech a obdiv davu je vrtkává věc. Se stejnou radostí, s jakou dav vyzvedne svůj idol na vrchol, jej pak strhává dolů, jakmile se ho nabaží. Je mnohem bezpečnější žít neviděn a nepoznán, alespoň tak jsem se o to vždy snažil.

ŠESTÉHO DNE trvání svátků vyjel faraon se slavnostním průvodem od své vily nalézající se uprostřed královských statků ve volné krajině mezi Karnakem a Luxorem. Přehlídková cesta,

po které jel, vedla do Usirova chrámu na břehu Nilu a byla po celé délce lemovaná žulovými sochami lvů.

Jel na velkých saních, které byly tak vysoké, že lidé v zástupech lemuujících ulici museli zaklánět hlavy, aby ho vůbec uviděli na velkém pozlaceném trůně. Saně táhlo dvacet bílých volů s mohutnými hrbý a věnci květin na rohatých hlavách. Sanice skřípavě drhly po dláždění a na kamenných deskách po nich zůstávaly zřetelné stopy.

Čelo procesí vedla stovka muzikantů. Hráli na liry a harfy, tloukli do bubnů, troubili na dlouhé rovné rohy přímorožců a zatočené rohy beranů. Malebnou směs tónů doplňovalo chrastění sister. Za nimi následoval chór stovky nejlepších hlasů v Egyptě, pějící hymny a chvalozpěvy na faraona a jiné zas na boha Usira. Vedení chóru samozřejmě připadlo mně. Za námi pochodovala čestná stráž z oddílů Modrého krokodýla. Vedl ji sám Tanus a davy ho obzvláště zdravily, když ve zbroji s chocholem na helmici kráčel kolem nich. Výkřiky svobodných dívek nejednou končily zhroucením do prachu cesty. Závratí z nově zrozené slávy se jim zatočila hlava.

Za čestnou stráží šel vezír a jeho vysocí úředníci, pak šlechtici s ženami a dětmi, následoval oddíl z pluku Sokolů a na závěr jely faraonovy mohutné saně. Dohromady průvod představoval shromáždění několika tisíc nejbohatších a nejvlivnějších osob Horního království.

Když se průvod přiblížil k Usirovu chrámu, vyšel opat se svými kněžími před chrám a čekal na schodišti mezi vstupními pylony, aby faraona přivítal. Chrám byl čerstvě vymalovaný a reliéfy na vnějších zdech zářily barvami v teplé žluté záři zapadajícího slunce. Na tyčích ve výklencích zdí se třepetala veselá směs vlajek a zástav.

U paty schodiště faraon slezl ze svého trůnu a se slavnostním majestátem stoupal nahoru po stovce schodů lemovaných po stranách sborem pěvců. Stál jsem uprostřed na padesátém stupni a měl po několik vteřin možnost pozorovat panovníka zblízka.

Znal jsem ho dobře, byl kdysi mým pacientem, ale už jsem úplně zapomněl, jak je malý – myslím tím malý na boha. Přes-

tože dvojitá koruna dojem z jeho postavy podstatně vylepšovala, sotva mi sahal po ramena. Ruce v rituální póze složené na prsou držely odznaky panovnického úřadu – berlu a cep. Znovu mě stejně jako kdysi překvapily právě jeho ruce. Byly drobné, bez chlupů, téměř ženské. Nohu měl rovněž malou a úhlednou. Všechny prsty na ruce i nohou zdobily prsteny, horní část paží amulety a zápěstí náramky. Masivní prsní plát z červeného zlata byl na hrudi vykládaný mnohobarevným fajánsem zobrazujícím boha Thovta nesoucího pero pravdy. Tento šperk byl nádherný, téměř pět set let starý poklad, který před ním nosilo sedmdesát faraonových předchůdců.

Pod dvojitou korunou svítala nalíčená tvář. Vypadala smrtelně bleďá jako tvář mrtvého. Oči byly dramaticky podtržené křiklavou jantarovou černí a na rtech měl neméně křiklavou karmínově rudou růž. Netečný výraz tváře pod silnou vrstvou líčidel dokreslovaly úzké a rovné, humor neznající rty. Oči hleděly nervózně a vyhýbavě a já si uvědomoval, že vypadají přesně tak, jak by vypadat měly.

Základy velkého domu Egypta byly popraskané, království otřesené a v rozpadu a bůh měl obavy. Kdysi jeho území sahalo ze severu od moře přes sedm ústí delty Nilu na jih až do Asuánu a k prvním vodopádům. Bylo to území největší říše na zemi. Jemu a jeho předchůdcům však vyklouzlo z rukou a nyní se kolem zmenšených hranic hemžili nepřátelé. Povykovali jako hyeny, jako šakalové a supi dychtiví přiživit se na mršině našeho Egypta.

Na jihu ležely černé africké hordy a podél severního pobřeží se proháněly lodi pirátů. Dole na Nilu čekaly legie nepravého faraona a na západě číhali zrádní beduíni a prohnaní Libyjci. Na východě se denně objevovaly nové divoké smečky a naháněly hrůzu národu, který se v porážkách stával krotkým. Asyřané a Médejci, Kasité a Churitě a Chetitě – zdálo se, že je jich bezpočet.

Jakou výhodu měla naše starověká civilizace, když věkem a vyčerpaností slábla? Jak máme odolat barbarům při jejich divoké síle, kruté nevědomosti a touze po loupeži a plundrování?

Bylo jisté, že tento faraon nebude schopen dovést národ k jeho bývalé slávě, stejně jako toho nebyli schopni jeho poslední předchůdci. Nedokázal zatím ani zplodit mužského dědice.

To, že Egypt nemá následníka, ho zjevně trápilo víc než sama ztráta říše. Až doposud měl dvacet manželek. Daly mu dcery, celou plejádu dcer, ale žádného syna. Chybu v sobě však nepřiznal. Radil se s každým věhlasnějším lékařem v Horním království a navštívil kdejakou věštírnu a každou významnější svatyni.

Věděl jsem o všem, protože jedním z učěných doktorů, pro které poslal, jsem byl i já. Tehdy jsem souhlasil. Nad úzkostí radit bohu zvítězila zvědavost. Proč se asi potřebuje radit o tak delikátních záležitostech s pouhým smrtelníkem? Nakonec jsem mu doporučil dietu z býčích varlat smažených v medu a poradil, aby si našel nejkrásnější pannu v Egyptě a vzal ji na svatební lož do roka od prvního rozkvetu jejího ženství.

Sám jsem svým radám příliš nevěřil, ale býčí žlázy upravené podle mého receptu jsou lahodným pokrmem a počítal jsem s tím, že hledání nejkrásnější panny v zemi by mohlo faraona rozptýlit a být pro něj stejně tak zábavné jako příjemné. A pak, z čistě praktického hlediska, kdyby se panovník vyspal s dostatečným počtem mladých žen, určitě nakonec jedna z nich musí přivést na svět mužského potomka.

Utěšoval jsem se, že přinejmenším moje léčení nebude tak drastické, jako navrhovali jiní učenci. Mám na mysli obzvláště nechutné metody, jež vysnili šarlatáni z chrámu Usirova, kteří si říkají doktoři. Spoléhal jsem na to, že když už můj postup nebude účinný, alespoň nenadělá škody. Ale osud ukázal, jak strašně jsem se mýlil. Kdybych jen mohl domyslet následky své hlouposti, raději bych volil Todovu roli v představení, než abych dával faraonovi takovou lehkovážnou radu.

Pobavilo mě a zalichotilo mi, když jsem slyšel, že faraon bere moje doporučení vážně a že nařídil svým monarchům a vládčům, aby pročesali zemi v celé délce od El Amarna až k vodopádům a hledali býky se šťavnatými varlaty a panny, které by odpovídaly mé specifikaci budoucí matky jeho prvoroze-

ného syna. Informace z mých zdrojů u králova dvora hovořily o stovkách odmítnutých uchazeček o titul nejkrásnější panny v zemi.

Panovník prošel kolem a vstoupil do chrámu mezi horlivé kněze a servilně hopsajícího opata. Velký vezír s celým doprovodem ho těsně následoval a pak už se jen dovnitř bláznivě tlačilo níže postavené obyvatelstvo, snažící se najít vhodné místo pro sledování hry vášní. Prostor chrámu byl omezený, a tak se do vnitřní dvorany dostali pouze mocní a urození a ti, kteří byli dost bohatí na uplacení vyděračských kněží. Zbytek mohl hru sledovat z míst u bran ve vnější dvoraně. Tisíce zklamaných obyvatel se však musely spokojit jen se zprostředkovaným vylíčením děje. Dokonce i já, impresárió, jsem měl velké potíže dostat se přes to lidské moře. Tanus, když uviděl mé nesnáze, poslal dva své muže, aby mě vysvobodili a prorazili mi cestu. Jinak bych se sotva dostal včas do prostor vyhrazených hercům.

Než představení začalo, museli jsme přetřpět řadu květnatých proslovů. Nejdřív řečnili místní funkcionáři a vládní úředníci a pak velkovezír osobně. Ta řečnická mezihra mi umožnila se ujistit, že jsou všechny přípravy na představení v pořádku. Pobíhal jsem od stanu ke stanu, kontroloval kostýmy a líčení herců a uklidňoval jejich nervozitu a trému před vystoupením.

Nešťastný Tod se děsil možnosti, že nebude schopen uspokojit hrou mého pána Intefa, ale ujistil jsem ho, že opak bude zcela určitě pravdou. Pak jsem mu pod záminkou uklidnění podal výtažek ze spavé rostliny pro potlačení bolesti, kterou by jinak musel podstoupit.

Vešel jsem také do katova stanu. Rasfer pil víno se dvěma kamarády z palácové stráže a brusným kamenem přihlazoval ostří krátkého bronzového meče. Upravil jsem jeho líčení, aby vypadal ještě víc odpudivě. Nebyl to tak těžký úkol, uvážím-li stupeň ošklivosti, u kterého jsem začínal. To, jak dobře jsem uspěl, dokazoval jeho potměšilý a zčernalé zuby odhalující úsměv, s nímž mi nabízel pohár vína.

„Jak se cítí tvá záda, hezoune? Ochutnej chlapské pití! Třeba ti po něm narostou koule.“ Zvyklý na jeho posměch, zachoval

jsem důstojnost a pověděl mu, že můj pán Intef změnil opatovy příkazy a že první akt bude probíhat podle původního plánu.

„Už jsem s pánem Intefem mluvil,“ řekl a zvedl svůj meč. „Zkus ostrí, eunuchu. Chtěl bych se ujistit, že vyhoví i tvým nárokům.“ Vycítil jsem, že je trochu nesvůj.

Tanus byl už v kostýmu, třebaže měl vystupovat až ve druhém dějství. Uvolněný, uchopil mě se smíchem za ramena. „Nu, starý příteli, teď přišla tvoje příležitost. Po dnešním večeru se tvá sláva dramatika rozlétne po celém Egyptě.“

„Tvá sláva už tak učinila. Tvoje jméno teď vyslovují všechna ústa,“ odpověděl jsem, ale on se jen skromně a bezstarostně usmíval, když jsem pokračoval: „Máš připravený závěrečný přednes? Nechtěl bys mi to ještě zarecitovat?“

Herec představující Hora tradičně uzavírá představení poselstvím pro faraona. Údajné poselství bohů znamená ve skutečnosti praktickou záležitost. Za starých časů to byla jediná příležitost v roce, kdy mohl lid – prostřednictvím herce – obrátit faraonovu pozornost k věcem, jimiž by ho nemohl nikdy jindy obtěžovat. Během vlády poslední dynastie však tradice upadla a závěrečná řeč se stala jen dalším chvalořečením božského faraona.

Už po několik dní jsem Tana žádal, aby mi závěrečnou pasáž předvedl, ale vždy mě odbyl tak chabou výmluvou, že moje podezření o jeho záměrech nepříjemně narůstalo. „Je to poslední příležitost,“ trval jsem na svém, ale on se jen smál a lišácky odvětil: „Chci, aby má řeč byla stejným překvapením pro tebe, jako bude – alespoň doufám – pro faraona. Takto vás oba víc potěší.“

Neměl jsem nic, čím bych ho přesvědčil. V některých okamžicích dokáže být určitě nejtvrdohlavějším a nejumíněnějším mladým hrubiánem, jakého jsem kdy poznal. Opustil jsem ho ale bez nejmenší zloby a šel si hledat příjemnější společnost.

Sotva jsem se sehnul ve vstupu do šatnového stanu paní Lostris, zůstal jsem jako omráčený. Sám jsem její kostým navrhoval a poučoval její služky, jak ji mají napudrovat a nalíčit rty a oči, a přesto jsem nebyl připravený na ten éterický zjev,

který se přede mnou právě objevil. Chvilí jsem si myslel, že jde o zázrak a že zde místo Lostris stojí nějaká bohyně z podsvětí. Hlasitě jsem vydechl a kolena se mi podlamovala v poverčivé hrůze, ale to už se má velitelka začala hihňat a probudila mě z omámení.

„Není to prima? Nemohu se dočkat, až uvidím Tana v kostýmu. Určitě vypadá jako sám bůh.“ Pomalu se otočila, abych mohl ocenit celý kostým, a usmála se na mě přes rameno.

„Není nikdo, kdo by vypadal víc božsky než ty, má paní,“ zašeptal jsem.

„Kdy hra začne?“ dožadovala se netrpělivě. „Jsem tak vzrušená, že se už nemohu dočkat.“

Přiložil jsem ucho na stanovou plachtu a chvíli poslouchal řečnění ve velké dvoraně. Poznal jsem, že právě končí poslední projev a že každou chvílí zavolá můj pán Intef herce na scénu.

Uchopil jsem Lostris za ruce a stiskl jí je. „Nezapomeň na dlouhou pauzu a povýšený pohled, než začneš úvodní pasáž,“ připomínal jsem jí a ona mě laškovně plácla po zádech.

„Přestaň, ty nádobo starostí, vše půjde výborně, uvidíš.“ V dalším okamžiku jsem zaslechl hlas svého pána Intefa.

„Zbožňovaný bůh, faraon Mamos, Velký dům egyptský, Opora říše, Spravedlivý, Velký, Vševědoucí, Nejmilostivější...“ Názvy a tituly pokračovaly, zatímco já pospíchal z Lostrisina stanu na své úvodní stanoviště za centrálním sloupem. Vyhlédl jsem zpoza sloupu a zjistil, že vnitřní dvůr chrámu je plný a faraon sedí v čelní řadě. Na nízkých lavicích z cedrového dřeva s ním seděly jeho starší manželky, srkaly chlazený šerbet a užíbovaly datle a sladkosti.

Můj pán Intef k nim hovořil z vyvýšeného pódia pod oltářem, který nám sloužil za jeviště. Hlavní část scény byla stále ještě skrytá za plátěnou oponou. Naposled jsem ji prohlédl, třebaže bylo pozdě cokoli na ní opravovat. Za oponou byla scéna vyzdobená skupinou akácií a palem. Přesadili je tam podle mých instrukcí palácoví zahradníci. Z kamenné nádrže za chrámem, postavené kameníky odvolanými ze stavby královy hrobky, měla vytékat přes jeviště voda a představovat Nil.

Pozadí scény tvořila pevně napnutá plátna sahající od podlahy až po strop, na něž umělci z pohřebišť namalovali překrásné krajiny. V šeru chrámu a v mihotavém světle pochodní byl efekt natolik realistický, že se přihlížející museli cítit přeneseni do jiného světa i doby.

Pro pobavení faraona jsem nechal nachystat i další překvapení. Byly tu klece se zvířaty, ptáky a motýly připravenými na vypuštění. Při záři světlic a pochodní, které jsem chemicky upravil tak, aby hořely jasnými plameny karmínové a zelené barvy, budou simulovat stvoření světa velkým bohem Amon-Raem. Bylo také připraveno zaplavení scény děsivým světlem a mraky kouře jako v podzemí, kde sídlí bohové.

„Mamosi, synu Raa, kéž je ti darován nesmrtelný život! My, tvoji věrní poddaní, obyvatelé Théb, tě prosíme, abys přivolal noc a věnoval pozornost této drobné hře, která je zasvěcena tvému majestátu.“

Můj pán Intef skončil uvítací řeč a vrátil se na své místo. Ukrytí trubáci spustili fanfáry na beraní rohy a za jejich zvuků jsem ze stanoviště za sloupem vyšel před obecenstvo. Diváci přetrpěli nepohodlí tvrdých kamenných dlaždic a nudu projevů a byli právě tak zralí pro začátek zábavy. Uvítaly mě hlasné ovace a faraon se usmíval v očekávání. Zvedl jsem obě ruce, abych si vyžádal ticho, a teprve když bylo úplné, začala moje předehra.

„Kdysi jsem se procházel mladý a plný života v sluneční záři po břehu Nilu, když tu náhle v rákosí zazněla osudná hudba. Neznal jsem ty zvuky a neměl strach. Byl jsem v plném rozkvětu mužné síly a jistý si láskou své milované.“

Hudba byla neodolatelně krásná. Radostně jsem se vydal hledat jejího původce a netušil, že je to smrt, která hrou na harfu přivolává právě mě.“ My Egypťané jsme smrtí fascinovaní, a tak jsem okamžitě navázal hluboký kontakt, neboť obecenstvo se zachvělo a vzdychlo.

„Smrt mě uchopila svými kostnatými pažemi a unášela k bohu slunce Amon-Raovi a já se stal jedním z bílých paprsků jeho žití. Slyšel jsem pláč své milované, ale nemohl jsem ji spat-

řit a všechny dny mého žití jako by nikdy nebyly.“ Byl to první veřejný přednes mé prózy a téměř ihned jsem poznal, že jsem posluchače zaujal – jejich tváře hořely zájmem a v chrámu panovalo naprosté ticho.

„Pak mě smrt posadila vysoko, odkud svět vypadal jako zářící kulatý štít na modrém moři nebes. Viděl jsem všechny lidi a tvory, kteří tam kdy žili. Čas jako mohutná řeka běžel před mými zraky zpět. Po sto tisíc let jsem viděl lidi, jak se namáhají a umírají. Sledoval jsem muže, jak jdou od smrti a stáří k dětství a zrození. Čas se vzdaloval a ubíhal pozpátku až ke zrození prvního muže a první ženy. Viděl jsem je při jejich narození a dál pak už nebylo na světě člověka – byli jen bohové.

Čas ale plynul dál, před čas bohů, do doby Nun, do času temna a chaosu. Dál zpět už řeka téct nemohla, a tak se její tok obrátil. Čas se začal odvíjet dopředu způsobem mně známým ze dnů života na zemi a já byl svědkem vášní bohů, které se přede mnou odehrávaly.“

Mojeobecenstvobylovcelkuobeznámenosteologiínašehopanteonu, ale nikdo z nich ještě neslyšel mysteria prezentovaná v této novelizované formě. Seděli v tichém okouzlení a já pokračoval.

„Z chaosu a temnoty povstal bůh Amon-Ra, ten, který stvořil sám sebe. Sledoval jsem, jak Amon-Ra masturboval svůj plodný úd, až semeno vystříkávalo v mohutných vlnách, zanechávajíc v temné prázdnotě stříbřitou šmouhu, kterou známe jako Mléčnou dráhu. Z toho semene se zrodili Geb a Nut, země a nebesa.“

„Bak-her!“ Jediný hlas přerušil chvějivé ticho chrámu. „Bak-her! Amen!“ Starý opat se neudržel a požeňnal mé vizi stvoření. Byl jsem tak překvapený změnou jeho názoru, že jsem málem zapomněl další text. Až doposud to byl můj nejpřísnější kritik a nyní jsem nad ním definitivně zvítězil. Hlas mi triumfálně vzlétl.

„Geb a Nut utvořili pár a spojili se jako muž a žena a z jejich úděsného svazku se zrodili bohové Usir a Suteh a bohyně Eset a Nebthet.“

Udělal jsem široké gesto a lněný závěs se pomalu odsunul stranou, aby odhalil fantastický svět, který jsem vytvořil. Nic takového nebylo dosud v Egyptě k vidění a diváci vydechli úžasem. Odměřeným krokem jsem odešel ze scény a moje místo zaujal bůh Usir. Obecenstvo ho poznalo okamžitě podle úpravy hlavy podobné láhvi a rukou zkřížených na hrudi, držících berlu a cep. Jeho soška zdobila domácí svatyně v každé domácnosti.

Šum uctivých výkřiků prolétl sálem. Droga, kterou jsem Todovi naordinoval, způsobila, že jeho oči plály podivným třpytem a propůjčovaly mu nadpozemský, přesvědčivě božský výraz. Usir mysticky gestikuloval s berlou a cepem a zvučným hlasem deklamoval.

„Pohledte na řeku Atur!“

V obecnstvu to znovu zašumělo, když poznali Nil. Nil, to byl Egypt a střed světa.

„Bak-her!“ zvolal další hlas a já, který vše sledoval ukrytý mezi sloupovím, se zaradoval, protože jsem poznal, komu ten hlas patří. Byl to faraon. Hra tak už získala jak nebeské, tak světské požehnání. Teď jsem si mohl být jistý, že se moje verze stane verzí oficiální a nahradí tisíc let starý originál. Našel jsem své místo v nesmrtelnosti a mé jméno bude žít po tisíciletí.

Radostně jsem dal signál k otevření nádrže a jevištěm začala protékat voda. V prvním okamžiku diváci nepochopili, a teprve se zpožděním si uvědomili, že se stali svědky zjevení velké řeky, a z tisíce hrdel se ozývalo: „Bak-her! Bak-her!“

„Pohledte, voda stoupá!“ zvolal Usir a Nil poslušně zmohutněl jako při povodni.

„Pohledte, voda opadá!“ vyzýval bůh a tok řeky se na jeho povel zmenšil. „Nyní nechť se zvedne znovu!“

Zařídil jsem, aby do vytékající vody bylo z věder přidáváno barvivo. Nejdřív zelené, představující periodu nízké vody, a pak, když vody stouply, šedé, aby věrně napodobilo bahnem obtížené vody při vrcholící záplavě.

„Nyní vizte hmyz a ptáky na zemi!“ přikázal Usir a vzadu za jevištěm se otevřely klece. Vířivý oblak křičících a štěbetajících opeřenců a nádherně vybarvených motýlů naplnil chrám.

Diváci se chovali jako děti, okouzleni a unesení se pokoušeli ve vzduchu zachytit motýly, aby je pak znovu pustili k letu mezi sloupovým chrámu. Jeden z ptáků, dlouhozobý dudek, překrásně vybarvený v odstínech bílé, skořicové a černé, slétl dolů a nebojácně usedl na faraonovu korunu.

Dav byl potěšen. „Je to znamení!“ vykřikovali. „Požehnání pro krále. Ať žije věčně!“ A faraon se smál.

Nebylo to ode mě úplně v pořádku, ale později jsem se zmínil svému pánu Intefovi, že jsem ptáka vycvičil, aby vyhledal faraona, a třebaže to byl holý nesmysl, uvěřil mi. Taková byla reputace mých zkušeností s ptáky a zvířaty.

Na jevišti bloudil Usir v ráji, který sám vytvořil, a nálada byla právě připravená pro dramatický zvrat, když s děsivým výkřikem skočil na scénu Suteh. I když to obecenstvo očekávalo, mocný a ohybný zjev s ním přece jen otrásl. Ženy vykřikly a přikryly si rukama tváře, ale mezi třesoucími se prsty sledovaly scénu dál.

„Cos to udělal, bratře?“ řval Suteh v žárlivém hněvu. „Povýšil ses nade mě? Cožpak nejsem také bůh? Chceš mít všechna stvoření jen pro sebe a já, tvůj bratr, nemám mít svůj podíl?“

Usir, stále pod vlivem drogy, mu odpověděl klidně s odtahitou důstojností a chladem: „Náš otec Amon-Ra je dal nám oběma, ale dal nám také právo si zvolit, jak s nimi naložíme, zda budou sloužit dobru, nebo zlu...“ Slova, jež jsem mu vložil do úst, doznívala v chrámu. Byla to nejlepší slova, která jsem napsal, a posluchači je přímo hltali. Avšak na rozdíl od nich jsem věděl, co přijde, a při kráse a síle slov letících síní jsem se na to připravoval.

Blížil se závěr Usirovy řeči. „Toto je svět, který jsem vám otevřel. Pokud ho chcete sdílet v míru a bratrské lásce, jste vítáni. Pokud však přicházíte s touhou po válce, jestliže zlo a nenávisť naplnily vaše srdce, přikazuji vám, odejděte.“ Zvedl pravou ruku zahalenou zářícím průsvitným plátnem róby a vykázal Suteha ven z pozemského ráje.

Suteh nahrbil svá mohutná ramena jako buvol a zařval, až se mu před ústy vytvořila sprška slin, oblak páchnoucí od zkaže-

ných zubů v jeho dásních. Nechutný závan dosáhl až do míst, kde jsem stál. Zvedl vysoko svůj široký bronzový meč a vyřítit se na bratra. Tato pasáž nebyla nikdy zkoušena a Usira to naprosto překvapilo. Stál, ruku stále vztyčenou, když meč mocným švihem sjel dolů. Ruka v zápěstí odpadla lehce, jako by odřízl výhonek révy, co roste nad mou terasou. Spadla k Usirovým nohám a prsty na ní se chabě chvěly.

Překvapení bylo tak dokonalé a meč natolik ostrý, že se Usir dlouhou chvíli ani nepohnul, jenom nohy se mu mírně třáslly. Obecenstvo muselo mít nutně dojem, že se jedná o další divadelní trik a že ruka na zemi je pouhá atrapa. Krev nezačala téct okamžitě a to diváky ještě víc uklidnilo. S upřenou pozorností, ale bez znepokojení sledovali výjev dál až do okamžiku, kdy Usir zavrával a s děsivým výkřikem uchopil pahýl své končetiny. Teprve nyní mezi prsty vystříkla krev na bílou róbu a zbarvila ji rudě jako rozlité víno. Usir se potácel přes jeviště a stále držel zmrzačený konec své paže a ječel. Zoufalý nárek smrtelného nebezpečí změnil pokojnou náladu v obecenstvu. Náhle poznali, že nejsou svědky pouhé hry, a úděsné ticho opanovalo chrám.

Než mohl Usir dojít k okraji jeviště, rozběhl se za ním Suteh na krátkých křivých nohou. Sebral useknutou část ruky a jako s chňapkou táhl Usira zpět doprostřed scény, kde ho srazil na kamenné dlaždice. Falešná koruna spadla Usirovi z hlavy a pletence černých vlasů mu sjely přes ramena do kaluže vlastní krve.

„Prosím, ušetři mě,“ křičel Usir, ale Suteh stojící nad ním se jen smál. Byl to spíš radostný řev, z plného hrdla a z čistého potěšení. Rasfer se změnil v Suteha a ten se ohromně bavil.

Divoký smích vyburcoval obecenstvo z transu. Iluze byly pryč. Nikdo už déle nevěřil, že sleduje hru, a strašlivá podívaná se změnila v realitu. Ženy ječely a muži řvali vzteky, protože přihlíželi vraždě svého boha.

„Ušetři ho! Ušetři velkého boha Usira!“ vykřikovali, ale nikdo nevstal ze sedátka a nepřispěchal na scénu, aby zabránil pokračování tragédie. Věděli dobře, že zápasy a vášně bohů jsou mimo dosah vlivu pouhých smrtelníků.

Usir vztáhl zdravou ruku a snažil se zachytit Sutehových nohou. Suteh – stále se smíchem – ji uchopil v zápěstí, narovnal do plné délky a prohlížel ji, jako když řezník prohlíží před dělením kozí hřbet.

„Odsekni ji!“ ozvalo se z davu žádostivého krve. Nálada se znovu změnila.

„Zabij ho!“ zakřičel jiný. Trápilo mě, jak pohled na krev a krutou smrt změni i toho nejmírnějšího člověka. I já byl vzrušený tou strašnou podívanou. Pravda, více znechucený a otřesený, ale pod tím vším vřelo revoltující vzrušení.

Nedbalým máchnutím čepele Suteh uťal paži, Usir se zvrátil dozadu a cukající se úd zůstal v Sutehově rudé pěsti. Snažil se znovu postavit, ale neměl ruce, o které by se mohl opřít. Jeho nohy křečovitě kopaly kolem a hlavou smýkal do stran a stále křičel. Pokoušel jsem se odvrátit, ale i když se mi zvedal žaludek a v krku mi vyprahlo, musel jsem se dívat dál.

Suteh rozsekal paži na tři díly – v zápěstí a lokti – a jeden za druhým je házel do publika. Než dopadly do přeplněných řad, rubínové kapky potřísnily diváky pod nimi. Řvali jako lvi při krmení v zahradách faraonových a snažili se zachytit posvátné relikvie svého boha.

Suteh zatím pracoval se zasvěcenou chutí. Odsekl v kotnicích Usirova chodidla, pak lýtka v kolenou a nakonec stehna v kyčelních kloubech. Postupně je házel do davu, ale dav požadoval víc.

„Sutehův talisman!“ zařval hlas mezi nimi. „Dej nám Sutehův talisman!“ převzal výkřik dav. Podle mýtu je talisman nejmocnější ze všech magických kouzel. Osoba, která ho vlastní, ovládá všechny temné síly podsvětí. Je pouze jedna ze čtrnácti částí Usirova těla, kterou se nepodařilo Eset a její sestře Nebthet posbírat po všech končinách země, kde je Suteh rozhodil. Sethův talisman je stejná část těla, o niž mne připravil Rasher a která teď tvoří hlavní díl náhrdelníku, cynického daru od mého pána Intefa.

„Dej nám Sutehův talisman!“ dožadoval se dav a Suteh se sehnul a zvedl zkrvavenou tuniku z trupu ležícího bez končetin

u jeho nohou. Nepřestával se smát. Zachvěl jsem se znovu, jako vždy, když jsem zaslechl ten nemilosrdný smích, tolikrát slychaný v okamžicích mého ponížení. Znovu jsem prožíval ten náhlý oheň v rozkroku, když krví zbrocený meč v chlupaté Sutehově tlapě ťal a v jeho zdvižené ruce se objevila ta žalostná relikvie.

Žádostivost davu neustávala. „Dej nám ho,“ prosili. „Dej nám talisman.“ Představení se zvrhlo ve zvířecí běsnění.

Suteh si nevšímal jejich proseb. „Dar,“ zvolal, „dar jednoho boha patří bohu jinému. Já, Suteh, bůh temnot, věnuji tento talisman faraonovi, božskému Mamosovi.“ Poskakoval na silných křivých nohách dolů po kamenném schodišti a položil relikvii před faraona.

K mému překvapení se faraon sehnul a zvedl tu věc. Jeho výraz pod maskou líčidel vyjadřoval okouzlení, jako by získal ostatek skutečného boha. Jsem si jistý, že v té chvíli tomu opravdu věřil, protože po celé následující dny tu svátost držel v pravé ruce.

Dar byl přijat a Suteh pospíchal zpět na jeviště, aby dokončil řeznické dílo. Jednu věc, která mě dodnes pronásleduje, nepochopím nikdy. To okleštěné stvoření totiž žilo a bylo při smyslech až do samého konce. Pochopil jsem, že vliv drogy, kterou jsem Todovi podal, jen málo otupil jeho smysly. Viděl jsem hrůznou bolest v jeho očích, jak ležel v záplavě vlastní krve, a hlavou, poslední částí, kterou ještě mohl pohnout, kýval ze strany na stranu.

Pocítil jsem silnou úlevu, až když Suteh konečně utál i jeho hlavu, uchopil ji za husté spletené vlasy a pozvedl na odív davu. Dokonce i pak se oči ubohé oběti při posledním pohledu na tento svět divoce koulely v očních důlcích. Pak se zakalily a strnuly. Suteh odhodil hlavu do hlediště.

První jednání skončilo a síň se otřásala mohutným, burácivým potleskem, hrozícím setřást sloupy chrámu ze základů.

* * *

BĚHEM PŘESTÁVKY otroci, moji pomocníci, odstranili z jeviště hrůzné důkazy vražedné scény. Zvláště mi záleželo na tom, aby se moje paní Lostris nedověděla, co se v prvním dějství odehrálo. Přál jsem si, aby věřila, že se vše událo tak, jak jsme to nacvičovali. Proto jsem zařídil, že zůstala ve svém stanu a jeden z Tanových mužů hlídal u vchodu, aby se nedostala ven, a také pro jistotu, že žádná z jejích služebných nebude potajmu sledovat první akt a nepoběží se zprávou za svou paní. Věděl jsem, že kdyby si uvědomila celou skutečnost, nebude schopná z rozrušení zahrát svou roli. Zatímco moji pomocníci s vědry nabírali vodu z jevištního Nilu, aby smyli krvavé stopy, já běžel do stanu mé paní, abych ji uklidnil a přesvědčil se o účinnosti opatření, která ji měla ochránit.

„Ach Taito, slyšela jsem aplaus,“ blahopřála mi šťastně. „Tvá hra se jim líbila. Jsem tak šťastná z tvého úspěchu. Bohatě sis ho zasloužil,“ dodala a přitom se tajně usmívala. „Vypadalo to, jako by vražda Usira byla skutečná a vědro volské krve, kterou jsi nechal na Toda vylít, byla opravdu krev boha.“

„Máš pravdu, má paní. Zdá se, že plně uvěřili našim drobným trikům,“ souhlasil jsem s nedobrymi pocity z toho, co jsem před chvílí zhlédl.

Moje paní neměla nejmenší podezření, a když jsem ji uváděl na jeviště, jen pohlédla na otřesné skvrny, které na kamelech přes všechno úsilí ještě zůstaly. Postavil jsem ji do úvodní pozice a upravil světla pochodní, aby její půvaby lépe vynikly. I když jsem byl připravený, přesto mi její krása znovu sevřela hrdlo a v očích mě začaly pálit slzy.

Nechal jsem ji za plátěnou oponou a sám předstoupil před obecenstvo. Tentokrát mě nevítal žádný vyzývavý potlesk. Všichni, od faraona do posledního nevolníka, byli zaujati mým hlasem, když jsem oduševnělou prózou líčil žal bohyně Eset a její sestry Nebthet nad smrtí jejich bratra.

Sotva jsem pak sestoupil dolů a shrnutá opona odhalila bědující postavu Eset, obecenstvo hlasitě vzdychlo nad její nádhrou. Po hrůzách a krvi prvního jednání byl její zjev ještě dojemnější.

Eset spustila žalozpěv za mrtvého a její hlas se chvěl v ponuré síni. Hlava ozdobená rohy se jí pohybovala v kadenci hlasu a od bronzového měsíce, který korunoval úpravu, se blikavě odráželo světlo pochodní.

Pozorně jsem při jejím zpěvu sledoval faraona. Neodvrátil ani na okamžik zrak od její tváře a jeho rty se tiše pohybovaly v rytmu slov vycházejících z jejího hrdla.

*Srdce mé jak zraněnou gazelu
rvou lví drápy mého smutku...*

Bědovala a panovník s celým doprovodem sdílel její žal.

*Nezbyla sladkost v plástvi medu,
zmizela vůně pouštního květu.
Má duše je jak prázdný chrám,
navždy opuštěn bohem lásky.*

Jedna nebo dvě z faraonových žen sedících v první řadě začaly ubrekávat, ale nikdo si jich nevšímal.

*S úsměvem pohlédnu v temnou smrti tvář,
ráda se vydám za ní,
když do náruče drahého mne dovede.*

Teď už neslyzely jen faraonovy manželky, ale všechny ženy a také většina mužů. Jejím slovům a kráse nešlo odolat. Zdálo se nemožné, aby bůh zažíval stejné pocity jako smrtelník, ale slzy pomalu vyhlubovaly stružky i v líčidlech na faraonově tváři. Vládce s víčky podbarvenými uhlem mžoural na mou paní Lostris jako sova.

Vstoupila Nebthet, přidala se ke své sestře a zpívající dvojice se ruku v ruce vydala hledat ostatky Usirova těla.

Přirozeně jsem nenachystal skutečné části Todova těla. Ty moji pomocníci během přestávky vyhledali a dle mého příkazu je donesli balzamovačům. Todův pohřeb bude zaplacen z mé

kapsy, ale i tak to bylo to nejmenší, čím jsem toho nešťastníka mohl odškodnit za svou spoluúčast na jeho vraždě. Přes neúplnost jeho anatomie – chybějící část totiž stále opatroval faraon – jsem pevně doufal, že v tomto případě bohové udělají výjimku a dovolí Todovu stínu, aby vstoupil do podsvětí. Snad tam na mě nebude vzpomínat ve zlém. Je moudré mít přátele všude, kde to jen jde, na tomto i na onom světě.

Náhradou za tělo mrtvého boha jsem pohřebními umělci v nekropoli nechal zhotovit nádhernou mumii znázorňující boha v póze mrtvých – s rukama zkříženýma na hrudi a se všemi symboly královské hodnosti. Obal byl potom rozřezán na třináct dílů, které na sebe přesně navazovaly jako kostky v dětské stavebnici.

Jak sestry přinášely jednotlivé kusy mumie, zpívaly hymnus oslavující části božského těla: jeho ruce a nohy, údy a trup a na závěr jeho božskou hlavu.

*Jeho oči jak hvězdy na nebi
budou provždy zářit.
Krása jeho smrt nikdy neublíží
a rubáš pohřební neskryje majestát.*

Když se konečně oběma sestrám podařilo poskládat celé Usirovo tělo kromě chybějícího talismanu, nahlas uvažovaly, jak by ho znovu přivedly k životu.

To byla moje příležitost dodat hře důležité prvky, jež představení přizpůsobí diváckému vkusu. Ve většině z nás je silný náboj vlnosti a každý dramatik nebo básník to musí vzít v úvahu, chce-li, aby jeho dílo našlo ohlas u převážné části publika.

„Je jediný spolehlivý způsob, jak vrátit život našemu drahému pánu a bratru.“ Vložil jsem ta slova do úst bohyně Nebthet. „Aby toto zničené tělo bylo jeden celek a opět v něm vzplála jiskra života, musí s ním jedna z nás podstoupit akt plození.“

Diváci se při tom návrhu nahnuli dopředu, vzrušení očekáváním. Byly v tom prvky, které se dotýkaly dvou největších neřestí současnosti: incestu a nekrofilie.

Dlouho jsem se trápil úvahou, jak bych měl mýtus o vzkříšení Usira prezentovat na jevišti. Má paní mě šokovala prohlášením, že je ochotná dohrát tu scénu až do konce. Navíc měla tu drzost, aby poznamenala s nestydatým, pro ni tak typickým úsměškem, že by tím mohla získat cenné zkušenosti. Nebyl jsem si vůbec jistý, jestli to míní žertem, nebo by toho skutečně byla schopná. Samozřejmě jsem si nemohl dovolit, aby předvedla publiku svou dobrou vůli. Její pověst a čest rodiny byly příliš cenné na takové zacházení.

Proto se na můj pokyn znovu zatáhla opona a moje paní spěšně opustila jeviště. Její roli převzala jedna z lepších kurtizán, která své řemeslo běžně provozovala v paláci lásky u přístavu. Vybral jsem si tuto děvku mezi ostatními pro její mladé a krásné tělo, kterým silně připomínalo mou paní. Samozřejmě v obličejí se paní Lostris zdaleka nemohla rovnat, ale já stejně neznal žádnou jinou, která by se jí krásou vyrovnala.

Jakmile přišla náhradnice na scénu, byly zapáleny pochodně a na oponě se objevila její silueta. Začala se svlékat způsobem co nejvíce provokujícím. Mužská část publika povzbuzovala hru stínů v domnění, že sleduje skutečnou paní Lostris. Kněžka lásky odpovídala na povzbuzování ještě lascivnějším předváděním, jemuž se dostalo téměř stejně hlasitého přijetí jako zabití Usira v prvním dějství.

Děj dospěl k místu, jež pro mě jako autora představovalo těžký oříšek. Jak vztyčit vlajku plodnosti bez pevného stožáru, který, jak jsme byli právě svědky, byl Usirovi násilně odejmut. Nakonec mi nezbylo jiné řešení než se snížit k těm starým otřepaným divadelním praktikám, kterým jsem se tolik vysmíval v hrách jiných autorů: k zásahu bohů a jejich nadpřirozených sil.

Zatímco moje paní promlouvala z kulis, její stínové já stálo nad mumifikovanou postavou Usira a mysticky gestikulovalo. „Můj drahý bratře, vzácná a úžasná moc předaná mi našim prarodcem Amon-Raem ti vrací zpět mužské části těla, kterých tě Suteh tak brutálně zbavil,“ pronesla moje velitelka.

Vybalil jsem obal mumie zařízením, které se při potáhnutí za tenkou konopnou nit vedenou přes kladku na stropě chrámu

přesně nad Usirovým tělem postavilo. Při slovech Eset se dřevěný pyj o délce mé paže, představující božské přirození, zvedl v celé své majestátní nádheře. Obecenstvo obdivně vydechlo.

Eset se s ním mazlila, já potahoval za provázek a poslušný úd poskakoval a chvěl se. Obecenstvu se to líbilo snad ještě víc než bohyni posazené na nehybné mumii boha. Soudě dle akrobatických prvků předváděných v simulované extázi jsem vybral milostnici, jež musela být opravdu prvotřídní interpretkou svého umění. Publikum jejímu sugestivnímu projevu vyjadřovalo plné uznání v podobě pískotu, hulákání a hlasitých oplzlých rad.

Při vyvrcholení exhibice pochodně zhasly a chrám se ponořil do tmy. V nastalé tmě byla provedena další náhrada, a když byly pochodně znovu zažehnuty, stála uprostřed jeviště paní Lostris s novorozencem v náručí. Vypůjčil jsem si pro tuto příležitost děcko jedné z otrokyň pracujících v kuchyni, o které se před pár dny vědělo, že je na slehnutí.

„Dávám ti novorozeného syna Usira, boha podsvětí, a Eset, bohyně měsíce a hvězd.“ Moje paní Lostris vysoko pozvedla děcko a to, překvapeno množstvím cizích lidí kolem, spustilo křik. Drobná tvářička mu zkrabatěla a zrudla námahou.

Eset zvýšila hlas, aby překřičela děcko, a zvolala: „Pozdravte mladého Hora, boha větru a oblohy, sokola nebes.“ Polovina obecenstva byli Horovi lidé a nadšení pro jejich patrona neznalo mezí. Povstali a druhé dějství končilo bouřlivými ovacemi. Pro mě to byl další triumf a pro nově zrozeného boha těžká chvílka, protože jak se po chvíli ukázalo, jeho pleny byly víc než plné.

ZAHÁJIL JSEM POSLEDNÍ DĚJSTVÍ dalším přednesem popisujícím Horovo dětství a jeho nastávající mužství. Připomněl jsem posvátný závazek, který mu uložila Eset, a když jsem skončil, opona se odsunula a uprostřed scény stála bohyně.

Eset doprovázená svými služkami se vykoupala v Nilu. Mokré roucho přilnulo k jejímu tělu a tkaninou prosvítala bledá zář